

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Uuden edellä

Oikeustradenomiyhdistyksen perustaminen

Korhonen, Noora

2013 Hyvinkää

Laurea-ammattikorkeakoulu
Hyvinkää

Oikeustradenomiyhdistyksen perustaminen

Noora Korkkinen
Liiketalous
Opinnäytetyö
Maaliskuu, 2013

Noora Korkkinen

Oikeustradenomiyhdistyksen perustaminen

Vuosi 2013 Sivumäärä 67

Oikeustradenomikoulutus sai alkunsa vuonna 2003, kun oikeusministeriön aloitteesta asetettiin työryhmä suunnittelemaan ammattikorkeakouluväylää oikeushallintoon. Uudenlaista koulutusta tarvittiin, sillä oikeuslaitoksesta olisi tulevaisuudessa jäämässä yhä enemmän henkilöstöä eläkkeelle ja oikeushallinnon tehtävät olivat muuttumassa yhä haasteellisemmiksi sekä enemmän itsenäistä ratkaisuvalltaa vaativiksi. Oikeustradenomikoulutuksen tarkoituksena on ollut varmistaa pätevän henkilöstön rekrytointi lähtevien tilalle, mutta myös tarjota riittävä tiedollinen sisältö yksityiselle sektorille työllistyville. Koulutus päätettiin toteuttaa liiketalouden koulutusohjelmassa siten, että laaja-alaiset oikeudelliset opinnot olisi mahdollista valita tradenomitutkinnon syventäviksi opinnoiksi. Ensimmäisten oikeustradenomien koulutus alkoi lukuvuonna 2004 - 2005. Nyt oikeustradenomeja kouluttaa jo 12 ammattikorkeakoulua.

Koulutuksen laajentumisesta huolimatta oikeustradenomeille ei ole perustettu omaa yhdistystä, joten päätin opinnäytetyössäni tarkastella oikeudellisen lähdeaineiston valossa yhdistyksen perustamista, yhdistyksen toimintaa sekä ammatillista edunvalvontaa. Opinnäytetyön tarkoituksena olisi luoda pohjaa yhdistyksen perustamiselle. Selvitin myös kyselytutkimuksella, olisivatko oikeustradenomit ja oikeustradenomiopiskelijat kiinnostuneita omasta yhdistyksestä, millaisiin edunvalvonnan muotoihin yhdistyksen tulisi keskittyä ja tulisiko yhdistyksen painottua enemmän julkisella sektorilla vai yksityisellä sektorilla työskentelevien oikeustradenomien edunvalvontaan.

Lähetin sähköpostitse kyselyn kuuteen ammattikorkeakouluun. Kyselyyn vastasi 111 henkilöä 747 henkilöstä, joten vastausprosentti oli lähes 15 %. Suurin osa vastaajista eli noin 70 % oli oikeustradenomiopiskelijoita. Suurin syy lienee ollut se, että kyselyä ei saatu halutussa määrin kohdennettua jo valmistuneille oikeustradenomeille, koska koulujen yhteystiedot olivat vanhentuneet tai puutteelliset.

Kyselyn tuloksista ilmeni, että 80 % vastaajista oli kiinnostunut edunvalvontaan erikoistuneesta oikeustradenomiyhdistyksestä. Kiinnostavimmat edunvalvonnan muodot olivat koulutuksellinen, sopimus- ja opiskelijaedunvalvonta. Erityisesti koulutuksellinen edunvalvonta kiinnosti vastaajia. Suurin osa vastaajista työskenteli yksityisellä sektorilla, mutta kyselyn tulokset saattavat olla harhaanjohtavia kyselyyn vastanneiden opiskelijoiden suuren määrän vuoksi. Yhdistys olisi silti luonteeltaan ammatillinen kuin virkamiesyhdistys.

Työn teoreettisemmassa osassa käytettiin oikeudellisina lähteinä yhdistyslakia ja yhdistysoikeudellista kirjallisuutta, mutta myös edunvalvontaan, virkamiesoikeuteen ja työoikeuteen liittyviä lähteitä. Kahta ammattiliiton edustajaa haastateltiin edunvalvonnasta. Opinnäytetyötä ja sen tuloksia voidaan hyödyntää siinä vaiheessa, kun oikeustradenomiyhdistyksen perustaminen mahdollisesti tulee ajankohtaiseksi.

Asiasanat: oikeustradenomi, yhdistys, edunvalvonta, perustaminen, yhdistyslaki

Noora Korkkinen

Founding of an association for Bachelors of Business Administration specialized in law studies

Year	2013	Pages	67
------	------	-------	----

The education for Bachelor of Business Administration (BBA) specialized in law started in the year 2003 when a working group was set from the Ministry of Justice's motion to create a higher educational way to legal administration. More and more personnel was going to retire from the juridical system the future and at the same time tasks became more challenging and required more independent solution finding in the legal administration. A new kind of education was needed to ensure recruitment of qualified personnel in the future but also to provide sufficient information to people who will or would work in the private sector. Law studies were finally included as a part of the degree of BBA as optional advanced studies. First Bachelors of Business Administration started their studies in the academic year 2004 - 2005. Now there are 12 Universities of Applied Sciences in Finland that offer a possibility to complete law studies included in the degree program of BBA.

Bachelors of Business Administration specialized in the law studies have no association of their own despite the expansion of BBAs specialized in law studies so in this bachelor's thesis I decided to do research on the founding of an association, its function and professional guarding of interests through legal source material. The thesis' idea is to act as source in the founding of an association. I also did a survey to find out whether BBAs specialized in law and BBA students specialized in law were interested in the association which were the most interesting means of guarding interests and whether an association should concentrate more on the guarding of the interest of those working in the public or private the sector. This thesis and the survey results can be used when the association probably will be found.

I sent a survey via e-mail to six Universities of Applied Sciences. 111 people out of 747 answered the survey so the response rate was almost 15 %. Most of respondents (70 %) were BBA students specialized in law mostly because it was not possible to send the survey BBAs specialized in law studies due to the lack of contact information or obsolescence of contact information.

According to the results of survey, 80 % of respondents were interested in an association that would concentrate on guarding their interests. The most interesting means of the guarding of interests were related to students, education and working agreements. Most of the respondents worked in the private sector but the results of the survey might be misleading due to the formulation of the survey because most of the respondents were actually students. An association should then more likely be a trade union than only guarding the interests of civil servants and other people working in the public sector.

Keywords: Bachelor of Business Administration specialized in law, association, founding, guarding of interests, Associations Act

Sisällys

1	Johdanto ja työn tavoitteet	7
2	Oikeustradenomikoulutus	8
3	Yhdistys ja yhdistyksen perustaminen	10
3.1	Yhdistys	10
3.2	Aatteellisen yhdistyksen perustaminen	12
3.3	Yhdistyksen jäsenyys	13
3.4	Yhdistyksen päätöksenteko ja hallinto	15
3.4.1	Valtuutetut	17
3.4.2	Hallitus	17
4	Edunvalvonta ammattiyhdistysliikkeessä	18
4.1	Sopimusedunvalvonta	19
4.2	Ammatillinen ja koulutuksellinen edunvalvonta	20
4.3	Opiskelijaedunvalvonta ja opiskelijatoiminta	21
4.4	Edunvalvonta maantieteellisesti	22
4.5	Edunvalvonta Tradenomiliitossa	23
4.5.1	Tradenomiopiskelijoiden edunvalvonta	24
5	Kysely oikeustradenomiyhdistyksen perustamisesta ja toiminnasta	25
5.1	Kyselyn sisältö sekä tulosten analysointi	26
5.2	Johtopäätökset	51
6	Opinnäytetyön tulokset sekä opinnäytetyön tekeminen	53
	Lähteet	55
	Kuviot	58
	Liitteet	59

Lyhenneluettelo

PL	Perustuslaki 11.6.1999/731
TilintarkL	Tilintarkastuslaki 13.4.2007/459
TVL	Tuloverolaki 30.12.1992/1535
YhdL	Yhdistyslaki 26.5.1989/503
OMTR	Oikeusministeriön työryhmän mietintö 2005:15
AKAVA	Korkeasti koulutettujen työmarkkinakeskusjärjestö
SAK	Suomen ammattiliittojen keskusjärjestö
STTK	Toimihenkilökeskusjärjestö

1 Johdanto ja työn tavoitteet

Opiskelen Laurea-ammattikorkeakoulun Hyvinkään toimipisteessä liiketalouden koulutusohjelmassa, jossa olen valinnut syventäviksi opinnoiksi oikeustradenomiopintoihin kuuluvat oikeudelliset opinnot. Oikeudellisten opintojen yhteydessä on ollut puhetta oikeustradenomiyhdistyksestä, joka voisi erikoistua esimerkiksi edunvalvontaan. Oikeustradenomeilla ei ole tällä hetkellä omaa yhdistystä, joten valitsin opinnäytetyön aiheeksi tehdä selvityksen edunvalvontaan erikoistuneesta oikeustradenomiyhdistyksestä. Yhdistys olisi tarkoitettu oikeustradenomeille ja oikeustradenomiopiskelijoille.

Opinnäytetyön tavoitteena on kyselytutkimuksen avulla selvittää, ovatko oikeustradenomit ja oikeustradenomiopiskelijat kiinnostuneita edunvalvontaan erikoistuneen oikeustradenomiyhdistyksen perustamisesta. Edunvalvontaan liittyvänä selvitän myös kiinnostavimpia edunvalvonnan muotoja ja yhdistyksen toiminnan luonnetta. Yhdistyksen toiminnan luonteella tarkoitetaan sitä, onko yhdistys luonteeltaan enemmän ammatillinen vai virkamiesyhdistys. Yhdistyksen luonteen selvittäminen johtuu siitä, että oikeustradenomeja ja oikeustradenomiopiskelijoita työskentelee sekä yksityisellä että julkisella sektorilla. Tein syksyllä 2012 kyselyn oikeustradenomiopiskelijoille ja jo valmistuneille oikeustradenomeille. Kysely edustaa kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusmenetelmää. Kyselyn tulosten on tarkoitus toimia apuna esimerkiksi yhdistyksen toiminnan suunnittelussa siinä vaiheessa, kun oikeustradenomiyhdistys mahdollisesti perustetaan.

Työni teoriaosuudessa tarkastelen yhdistystä, yhdistyksen perustamista ja toimintaa oikeudellisen lähdeaineiston kautta sekä ammatillista edunvalvontaa kirjallisuuden ja haastattelu-tietojen avulla. Keskeisimpinä oikeuslähteinä toimivat yhdistyslaki (503/1989) sekä yhdistys-oikeudellinen kirjallisuus, sillä ammatilliset yhdistykset luokitellaan aatteellisiksi yhdistyksiksi. Muita käyttämiäni lähteitä ovat edunvalvontaa ja virkamies- ja työoikeutta koskevat lähteet. Tiedonhankkimistarkoituksessa haastattelin kahden ammattiliiton edustajaa ammatillisen yhdistyksen toiminnasta ja edunvalvonnasta. Haastattelu edustaa tässä työssä kvalitatiivista eli laadullista tutkimusta.

Opinnäytetyö jakaantuu kuuteen lukuun. Ensimmäisessä luvussa käydään läpi oikeustradenomikoulutusta, koulutuksen taustaa ja tavoitteita. Toisessa luvussa tarkastellaan aatteellisen yhdistyksen perustamista ja toimintaa sekä yhdistyksen jäsenen asemaa oikeudellisen säännösten avulla. Kolmannessa luvussa tarkastellaan ammattiyhdistyksen edunvalvontaa, mikä tarkoittaa edunvalvonnan eri muotoja. Neljännessä luvussa selostetaan kyselyn tulokset vastausprosentteineen kaavioineen ja diagrammeina. Viidennessä luvussa tehdään johtopäätökset. Kuudennessa luvussa käsitellään opinnäytetyön tekemistä sekä opinnäytetyön tuloksia.

2 Oikeustradenomikoulutus

Ennen varsinaiseen teoriaosuuteen siirtymistä tarkastellaan ensin oikeustradenomikoulutuksen sisältöä sekä koulutuksen tavoitteita ja taustaa. Oikeustradenomilla tarkoitetaan henkilöä, joka opiskelee tradenomitutkinnon suuntautuen tai syventyen oikeudellisiin opintoihin (Oikeustradenomi-info 2010). Opiskelija suorittaa 210 opintopisteen laajuisen tradenomitutkinnon, joka sisältää liiketaloudellisten perus- ja ammattiopintojen lisäksi yhdenmukaiset oikeudelliset teoriaopinnot. Oikeudellisiin teoriaopintoihin kuuluu muun muassa rikos- ja prosessioikeutta, kauppa- ja varallisuus oikeutta sekä yhtiöoikeutta. Oikeudellisten opintojen perusteiden yhdenmukaisuudesta huolimatta kukin ammattikorkeakoulu voi itse päättää painottaako se opintojen sisällössä enemmän julkis- vai yksityisoikeudellista lähestymistapaa (Oikeustradenomi-info 2010). Oikeustradenomiopintojen virallinen nimitys vaihtelee ammattikorkeakouluittain. Esimerkiksi Laurea-ammattikorkeakoulussa oikeustradenomit ovat tradenomeja, jotka ovat suuntautuvat oikeudelliseen asiantuntijuuteen, kun taas Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa oikeustradenomi on hallintoon ja juridiikkaan erikoistunut tradenomi.

Opintojen sisältö on suunniteltu kartoittamalla oikeuslaitoksen kansliahenkilökunnan tehtävissä tarvittavaa osaamista sekä perehtymällä tehtävänkuviin ja osaamiskartoituksiin (Oikeusministeriön työryhmän mietintö 2005, 5). Oikeudellisen ydinosaamisen eli oikeudellisten teoriaopintojen lisäksi tutkintoon kuuluvat syventävä juridiikan asiantuntemus, käytännön kurssit, harjoittelu ja opinnäytetyö (Oikeusministeriön työryhmän mietintö 2005, 8 - 9). Oikeustradenomeja kouluttaa kaksitoista ammattikorkeakoulua maanlaajuisesti. Oikeustradenomeja koulutetaan sekä nuorten sekä aikuisten tutkintoon johtavassa koulutuksessa, aikuiskoulutuksena, muuntokoulutuksena eli esimerkiksi merkonomista tradenomiksi, muuna täydennyskoulutuksena tai avoimessa ammattikorkeakoulussa (Oikeustradenomi-info 2010). Nykyisin oikeustradenomeja koulutettaneen eniten tutkintoon johtavissa nuorten tai aikuisten koulutusohjelmissä, jotka ovat laajuudeltaan kumpikin 210 opintopistettä. Muun täydennyskoulutuksen tai oikeudellisen alan ammatillisten erikoistumisopintojen laajuus on 30-60 opintopistettä. Erikoistumisopinnot voivat olla joko täydennyskoulutusohjelmia, jotka pohjautuvat ammattikorkeakoulututkintoon, tai erikoistumisopintojen avulla päivitetään työelämässä tarvittavia tietoja. (Oikeusministeriön työryhmän mietintö 2005, 7.)

Oikeustradenomikoulutus on alun perin syntynyt oikeusministeriön aloitteesta luoda ammattikorkeakouluväylä oikeushallinnon alalle (Oikeusministeriön työryhmän mietintö 2005, 1). Ensimmäisena syynä ovat olleet oikeusministeriön henkilöstön rekrytointitarve, mutta oikeustradenomikoulutuksen tarpeellisuuteen ovat vaikuttaneet myös henkilöstön kasvavat ammatilliset vaatimukset (Oikeusministeriön työryhmän mietintö 2005, 4). Uuden henkilöstön rekrytointitarve johtuu niin sanottujen suurten ikäluokkien eläkkeelle siirtymisestä. Oikeusministeriön selvityksen mukaan tuomioistuimista, syyttäjälaitoksista sekä oikeusapu- ja ulosottoyksis-

köistä on laskettu jäävän eläkkeelle vuoden 2009 loppuun mennessä 1000 henkilöä koko henkilöstöstä, joista 600 henkilöä pelkästään kansliahenkilökunnasta (Oikeusministeriön työryhmän mietintö 2005, 4 - 5). Kasvatavat ammatilliset vaatimukset johtuvat oikeuslaitoksen piirissä tapahtuneista muutoksista, joiden vuoksi kansliahenkilökunnan, haastemiesten ja avustavien haastemiesten tehtävistä on tullut haasteellisempia. Haasteellisuus näkyy muun muassa siinä, että toimenkuviin kuuluu yhä enemmän itsenäistä ratkaisuvoimaa. Itsenäinen ratkaisuvoima edellyttää oikeusjärjestelmän tuntemusta. (Oikeusministeriön työryhmän mietintö 2005, 4.) Siksi opintojen tarkoituksena on ollut luoda opiskelijoille yleiskuva Suomen oikeusjärjestyksestä, jotta he löytävät oikeudellisiin ongelmiin sovellettavat oikeusohjeet sekä osaisivat soveltaa oikeusohjeita oikeudenmukaisesti työtehtävien edellyttämässä päätöksenteossa. Oikeusjärjestelmän tuntemisen, oikeusohjeiden löytämisen ja asianmukaisen oikeusohjeiden soveltamisen tarkoituksena on antaa opiskelijoille vankka ja monipuolinen osaaminen keskeisillä aloilla työelämässä (Oikeustradenomi-info 2012).

Jotta oikeuslaitokseen saataisiin rekrytoitua oikeanlaista, pätevää henkilökuntaa alkoi oikeustradenomikoulutuksen suunnittelu vuonna 2003. Oikeusministeriö asetti tuolloin työryhmän, johon kuului opettajia kolmesta eri ammattikorkeakoulusta, joita olivat Vaasan, Oulun seudun sekä Laurea-ammattikorkeakoulu, sekä edustajia käräjäoikeuksista, valtakunnansyyttäjän virastosta sekä oikeus- ja opetusministeriöstä. Oikeusministeriöstä mukana oli oikeushallinto-osasto, tarkemmin sanottuna oikeushallinto-osaston koulutusyksikkö. Oikeushallinto-osasto vastaa oikeuslaitoksen henkilöstön kehittämisestä. Oikeushallinto-osaston koulutusyksikön vastuulla on ollut luoda ammattikorkeakoulujen kanssa oikeudellinen suuntautumsvaihtoehto henkilöstön rekrytointiin. (Oikeusministeriön työryhmän mietintö 2005, 4.)

Työryhmän tarkoituksena oli muun muassa suunnitella ammattikorkeakoulututkintoon johtavassa koulutusohjelmassa oikeudellinen suuntautumsvaihtoehto koulutuksen tavoitteineen, sisältöineen ja toteuttamistapoineen sekä suunnitella aikuisopintoväylä ammatissa toimiville, jotta he voisivat täydentää koulutustaan ammattikorkeakoulutukseksi (Oikeusministeriön työryhmän mietintö 2005, 1). Ensimmäisten oikeustradenomien koulutus ja valinta alkoi luvulla vuonna 2004 - 2005, jolloin keskimäärin 20 - 25 hakijaa 70 - 90 hakijasta aloitti opinnot. Painopiste oli tuolloin aikuisopetuksessa, muuntokoulutuksessa tai erikoistumisopinnoissa, sillä useampi valituista hakijoista työskenteli erilaisissa oikeudellisen alan tehtävissä tuomioistuimissa, julkishallinnossa tai verovirastoissa. Siten opetuksen muodotkin vaihtelivat. Ainoastaan Laurea-ammattikorkeakoulussa alkoi tuolloin nuorisosaasteen koulutus, jonka aloitti yli 40 opiskelijaa. (Oikeusministeriön työryhmän mietintö 2005, 13 - 14.) Hankkeen positiivisen huomion sekä myönteisten kokemusten vuoksi oikeustradenomikoulutus päätettiin laajentaa maanlaajuisesti vuonna 2006 oikeusministeriön työryhmän esityksestä (Oikeusministeriö 2005). Vuonna 2005 koulutuksesta ja sen laajentamisesta kiinnostui kymmenen ammattikorkeakoulua (Oikeusministeriö työryhmän mietintö 2005, 15 - 17).

Oikeustradenomikoulutuksen sekä laajennettua maanlaajuiseksi että vakiintunut osaksi ammattikorkeakoulujen koulutustarjontaa lienee ajankohtaista selvittää mahdollisen oikeustradenomiyhdistyksen perustamista ja kiinnostusta yhdistyksen perustamiseen. Siksi seuraavassa luvussa käydään läpi keskeisin osin aatteellisen yhdistyksen perustaminen sekä toiminta. Tämän jälkeen tarkastellaan ammatillista edunvalvontaa eri muotoineen.

3 Yhdistys ja yhdistyksen perustaminen

3.1 Yhdistys

Ennen kuin siirrytään käsittelemään yhdistyksen perustamista ja toimintaa, on hyvä selvittää, mitä tarkoittaa sana yhdistys. Yhdistyksellä on kaksi määritelmää, joista ensimmäisen mukaan yhdistyksellä tarkoitetaan useamman henkilön yhteenliittymää, joka on perustettu jäsenten yhteisellä sopimuksella, ja jonka tavoitteena on toteuttaa sovitut päämäärät. Yhdistys voidaan toisaalta myös määritellä siten, että yhdistyksenä pidetään vähintään kolme jäsenen yhteenliittymää, jolla on aatteellinen tarkoitus ja ajatus pysyvyydestä. Pysyvyydellä tarkoitetaan sitä, että yhdistys lähtökohtaisesti toimisi pitkän aikaa eikä yhdistystä esimerkiksi lopetettaisi heti sen tultua tarpeettomaksi tai tehtäviensä suorittamisen jälkeen. (Loimu 2007, 21 - 22.) Virallinen yhdistyksen määritelmä on PL (731/1999) 13.2 §:ssa, jonka mukaan "yhdistys on luonnollisten tai oikeushenkilöiden muodostama itsenäinen yhteenliittymä, joka on tarkoitettu pysyväksi."

Perustamistavan, aatteellisuuden ja pysyvyyden lisäksi rekisteröityä yhdistystä luonnehtii yhdistyksen oikeussubjektius eli se, että yhdistys on oikeushenkilö. Tämä tarkoittaa sitä, että oikeussubjektina eli oikeushenkilönä yhdistys on erillinen instituutio jäsenistään (Muukkonen 2008, 276-278). Instituution erillisuus perustuu yhdistyksen perustamistapaan ja siihen, onko yhdistys rekisteröimätön vai rekisteröity. Yhdistyslakia sovelletaan rekisteröityihin sekä rekisteröimättömiin aatteellisiin yhdistyksiin. Rekisteröimätön yhdistys eroaa keskeisemmin rekisteröidystä yhdistyksestä siinä, että rekisteröimätön yhdistys ei yhdistyslain 58.1 §:n mukaan voi saada nimiinsä oikeuksia, tehdä sitoumuksia tai kantaa tai vastata. Rekisteröimätön yhdistys ei siten ole yhdistys oikeushenkilö. (Halila & Tarasti 2011, 719.) Rekisteröimättömän yhdistyksen toiminnassa on myös eroja verrattuna rekisteröityyn yhdistykseen, kuten esimerkiksi vastuu velvoitteista sekä edustaminen. Rekisteröimättömän yhdistyksen sitoumuksista, kuten esimerkiksi veloista, ovat vastuussa toimeen osallistuneet henkilökohtaisesti ja yhteisvastuullisesti. Yhdistyksiä voidaan kutsua myös seuroiksi, järjestöiksi, klubeiksi, osastoiksi tai liitoiksi. Liitto muodostuu yleensä useasta yhdistyksestä, jotka ajavat yhteisiä asioita. Liitot taas muodostavat keskusliiton tai keskusjärjestön. Tunnetuimpia keskusliittoja ovat SAK ry, AKAVA ry ja STTK ry. (Loimu 2007, 23 - 26.)

Yhdistyslain mukaan yhdistysten täytyy olla aatteellisia. Halila ja Tarasti (2011) toteavat, että aatteellisuudella tarkoitetaan sitä, että yhdistyksellä on aate, jota se edistää. Aatteen ei tarvitse olla yleisistä käsityksistä huolimatta ylevä ideologia, vaan käytännön asioiden hoitaminen kelpaa aatteeksi, esimerkkinä Martta-aate. Yhdistyksen aate ei kuitenkaan saa olla lain tai hyvien tapojen vastainen. Hyvien tapojen vastaisuutta arvioidaan kunkin ajankohdan oikeus- ja moraalikäsitteiden mukaisesti. Siten esimerkiksi rassistiset tai vallitsevia uskonnollisia käsityksiä räikeästi loukkaavat yhdistykset ovat kiellettyjä. (Halila & Tarasti 2011, 68 - 74.) Erilaiset vapaa-ajan yhteenliittymät eivätkä niin sanotut yhden miehen liikkeet myöskään kelpaa yhdistyksiksi, sillä aatteellisuuden lisäksi tarvitaan yhdistyslain 1 pykälän mukaisesti tietty määrä jäseniä (Halila & Tarasti 2011, 68 - 70).

Yhdistys ei välttämättä ole aatteellinen, mutta se voi olla yleishyödyllinen. Yleishyödyllisyys liittyy verotuksellisiin tekijöihin. Tuloverolain (1535/1992) mukaan yhteisö on yleishyödyllinen, "1) jos yhteisö toimii yksinomaan ja välittömästi yleiseksi hyväksi aineellisessa, henkissä, siveellisessä tai yhteiskunnallisessa mielessä; 2) sen toiminta ei kohdistu vain rajoitetuihin henkilöpiireihin; 3) se ei tuota toiminnallaan siihen osalliselle taloudellista etua osinkona, voitto-osuutena taikka kohtuullista suurempana palkkana tai muuna hyvityksenä" (TVL 22 §). Yleishyödyllisenä yhteisönä pidetään TVL 22.2 §:n mukaan muun muassa nuoriso- tai urheiluseuraa, työväenyhdistystä, puolueräkisteriin merkittyä puoluetta tai maatalous- tai maamiessiseuraa. Yleishyödyllinen yhteisö on verovelvollinen vain elinkeinotulosta. Elinkeinona ei kuitenkaan pidetä esimerkiksi yhteisön toiminnan rahoittamiseksi järjestettyjä arpajaisia, myyjäisiä, urheilukilpailuja tai adressien, korttien, viirien ja merkkien myynnistä saatua tuloa (TVL 23.1 - 2 §).

Yhdistyksen perustaminen ja yhdistystoiminta eivät olisi mahdollisia ilman yhdistymisvapautta. Yhdistymisvapaudesta säädetään PL 13.2 §:ssa, ja oikeuskirjallisuudessa yhdistymisvapaus jaetaan vielä negatiiviseen ja positiiviseen yhdistymisvapauteen. Positiivisen yhdistymisvapauden mukaisesti jokaisella Suomessa asuvalla henkilöllä on oikeus yhdistyksen perustamiseen ilman lupaa, oikeus liittyä vapaasti yhdistykseen ja oikeus kuulua vapaasti yhdistykseen. Negatiivisella yhdistymisvapaudella tarkoitetaan päinvastoin oikeutta olla kuulumatta ja olla liittymättä yhdistykseen. Yhdistysvapaus on yksi niin sanotuista poliittisista perusoikeuksista, joihin kuuluvat myös kokoontumisvapaus, ilmaisuoikeudet sekä poliittiset osallistumisvapaudet. (Halila & Tarasti 2011, 39 - 46.)

Oikeustradenomiyhdistys olisi luonteeltaan aatteellinen rekisteröity yhdistys, sillä edunvalvontaan keskittyneet ammatilliset yhdistykset ovat luonteeltaan aatteellisia yhdistyksiä. Rekisteröiminen on välttämätöntä, sillä yhdistys ei muuten voisi kantaa tai vastata tuomioistuimessa tai saada oikeuksia.

3.2 Aatteellisen yhdistyksen perustaminen

Rekisteröitävä aatteellinen yhdistys perustetaan YhdL 7 §:n mukaan siten, että yhdistyksen perustamisesta tehdään perustamiskirja. Perustamiskirjaan liitetään yhdistyksen säännöt, perustamiskirja päivätään sekä vähintään kolme yhdistyksen jäseneksi liittyvää allekirjoittaa perustamiskirjan. Luonnollisten perustajajäsenten on oltava yli 15 vuotta täyttäneitä. Muita muotovaatimuksia ei ole, paitsi maininnat perustajien halusta perustaa yhdistys, liittyä yhdistykseen sekä sääntöjen hyväksymisestä. (Halila & Tarasti 2011, 109 - 110.)

Säännökset koskevat sekä uutta perustettavaa yhdistystä että rekisteröimättömän yhdistyksen muuntamista rekisteröidyksi. Perustamiskirja toimitetaan sääntöineen rekisteriviranomaiselle. Perustamiskokous ei ole välttämätön, mutta usein yhdistyksen perustamisesta päätetään perustamiskokouksessa. Tällöin noudatetaan soveltuvin osin YhdL 7 §:n säännöksiä. Perustavan kokouksen pöytäkirja voi tällöin korvata perustamiskirjan, jos pöytäkirjasta ilmenevät 7 §:ssä mainitut seikat eli perustajat, perustamispäätös sekä yhdistyksen säännöt. (Halila & Tarasti 2011, 111 - 112.) Rekisteröimättömän yhdistyksen perustaminen on vapaamuotoisempaa kuin rekisteröidyn yhdistyksen, sillä rekisteröimättömän yhdistyksen perustamiseen käy jopa niin sanottu hiljainen sopimus ilman muodollisuuksia (Loimu 2007, 31).

Perustamiskirjaan tai perustamiskokouksen pöytäkirjaan liitettävissä säännöissä on mainittava vähintään YhdL 8 §:ssä mainitut asiat eli yhdistyksen nimi, kotipaikkana oleva Suomen kunta, yhdistyksen tarkoitus ja toimintamuodot, yhdistyksen hallituksen jäsenten ja yhdistyksen tilintarkastajien ja toiminnantarkastajien lukumäärä tai vähimmäis- tai enimmäismäärä ja toimikausi. Sääntöjen on oltava itsenäiset, johdonmukaiset, kielellisesti asianmukaiset eivätkä säännöt saa olla lainvastaiset tai loukata sivullisen oikeuksia. Lainvastaisuus tutkitaan rekisteröimistä suoritettaessa. Säännöt ovat välttämättömät, jotta yhdistys voidaan rekisteröidä. (Halila & Tarasti 2011, 113 - 117.)

Patentti- ja rekisterihallituksen verkkosivuilta löytyy sääntöjä koskevia ohjeita sekä erilaisia sääntömalleja teksti- ja Word-tiedostoina (Sääntöjä koskevia ohjeita 2012). Sääntömallit vaihtelevat sen mukaan, järjestääkö yhdistys yksi vai kaksi vuosikokousta ja onko yhdistyksellä yksi vai useimpia jäsenryhmiä ja käyttääkö yhdistys mahdollisuutta etäosallistumiseen. Sääntöihin liittyen patentti- ja rekisterihallituksen sivuilla on myös esimerkkejä yhdistyksen tarkoitukseksi ja toimintamuodoiksi (Malleja aatteellisen yhdistyksen tarkoitukseksi ja toimintamuodoiksi 2012). Yksi tämän työn liitteistä eli liite 1 sisältää mahdollisesti perustettavan oikeustradenomiyhdistyksen säännöt. Sääntöjä laadittaessa on käytetty mallina ammatillisten yhdistysten sääntöjä. Säännöt ovat alustavat.

Perustamiskirjan tekemisen sekä sääntöjen liittämisen jälkeen tehdään rekisteriviranomaiselle ilmoitus yhdistyksen perustamiseksi. Kyseessä on perusilmoitus, joka löytyy patentti- ja rekisterihallituksen sivuilta pdf- ja Word-tiedostoina (Yhdistysrekisterin lomakkeet, ehdotuksia säännöiksi ja perustamiskirjan malli 2012). Yhdistyslain 49 §:n mukaan ilmoitus on tehtävä kirjallisesti patentti- ja rekisterihallitukselle tai yhdistyksen kotipaikan paikallisviranomaiselle, joka on tässä tapauksessa maistraatti. Perusilmoituksessa on ilmoitettava hallituksen puheenjohtajan sekä nimenkirjoittajan täydellinen nimi, osoite, kotikunta sekä henkilötunnus ja nimenkirjoitusta koskeva rajoitus. Yhdistyksen hallituksen puheenjohtaja allekirjoittaa ilmoituksen ja vakuuttaa ilmoituksen tiedon oikeudellisuuden sekä nimenkirjoittajien täysivaltaisuuden. Puheenjohtajan täytyy allekirjoittaa ilmoitus henkilökohtaisesti tietojen oikeudellisuuden varmistamiseksi. (Halila & Tarasti 2011, 654 - 656.)

Perustamiskirjan ja sääntöjen lisäksi ilmoitukseen on liitettävä kopio tai jäljennös rekisteröimismaksusta. Perusilmoitus, säännöt sekä perustamiskirja kolmena kappaleena sekä kuitti käsittelymaksusta on toimitettava postitse, viemällä paikan päälle patentti- ja rekisterinhallitukseen tai maistraattiin tai ilmoitettava sähköisesti hallituksen puheenjohtajan henkilökohtaisella verkkopankkitunnuksella (Halila & Tarasti 2011, 654 - 656). Yhdistyksen perusilmoituksen käsittelystä peritään erilaisia maksuja, jotka määräytyvät paperisen tai sähköisen ilmoituksen sekä ennakkotarkastuksen mukaan. Esimerkiksi säännöiltään ennakkotarkastamaton, sähköisesti toimitettu yhdistyksen perusilmoituksen käsittely maksaa 75 euroa. Mikäli säännöt ovat ennakkotarkastetut, maksaa ilmoituksen käsittely vain 20 euroa. (Yhdistysrekisterin hinnasto 2012.)

3.3 Yhdistyksen jäsenyys

Yhdistyksen tärkein toimija ovat yhdistyksen jäsenet. Yhdistyksen jäsen voi olla luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö. Oikeushenkilöllä voidaan tarkoittaa rekisteriin merkittyä yhdistystä, osakeyhtiötä, osuuskuntaa tai säätiötä. Jäsenet voivat olla varsinaisia eli tavallisia jäseniä, kunnia- ja kannatusjäseniä sekä varsinkin ammattiyhdistyksissä opiskelija- ja eläkeläisjäseniä. Jäsenlajit eroavat toisistaan sen perusteella, minkälaiset oikeudet ja velvollisuudet jäsenellä on. Varsinaisella jäsenellä on kaikki oikeudet ja velvollisuudet, mutta esimerkiksi kannatusjäsenellä on vain läsnä olo- ja puheoikeus kokouksissa. Kunniajäsenillä ei ole velvollisuutta maksaa jäsenmaksua. Jäsenlajit on eroteltava yhdistyksen säännöissä velvollisuuksineen ja oikeuksineen. (Loimu 2007, 41 - 46.)

Jäsenen oikeuksiin kuuluvat muun muassa oikeus käyttää päätäntävaltaa yhdistyksessä, oikeus säilyttää säännöissä mainitut "erityiset edut", oikeus saada koolle yhdistyksen kokous, oikeus saada yhdistyksestä palveluja sekä oikeus saada tutustua yhdistyksen asiakirjoihin. Päätäntävallan käyttäminen yhdistyksen kokouksessa tarkoittaa äänioikeutta, vaikka yhdistyksen jäse-

nellä on myös aina läsnä olo- ja puheoikeus sekä vaalikelpoisuus kokouksissa. Erityisillä eduilla tarkoitetaan säännöillä määrättyä etua, joka voi olla esimerkiksi vapaajäsenyys 20 vuoden jäsenmaksujen maksamisen jälkeen. Huomioitava on, että erityisen edun pitää olla määrätty säännöissä. Jäsenen velvollisuuksiin kuuluvat yhdistyksen jäsenmaksun maksaminen, velvollisuus olla vahingoittamatta menettelyllään yhdistystä yhdistyksessä ja yhdistyksen ulkopuolella sekä velvollisuus täyttää yhdistyksen säännöissä määrätyt tehtävät. Tällaisia tehtäviä saattavat olla esimerkiksi metsästysseurassa harjoitettava riistanhoito sekä venekerhossa vartiointi. (Loimu 2007, 46 - 57.) Jäsenten oikeudet ja velvollisuudet määritellään yhdistyslaissa tai yhdistyslaissa ja yhdistyksen säännöissä (Halila & Tarasti 2011, 173-175).

Yhdistyksen jäseneksi pääseminen edellyttää jäsenyyttä hakevan suullista tai kirjallista ilmoitusta siitä, että haluaa liittyä yhdistykseen. Liittyminen esimerkiksi kollektiivisesti ei ole siten mahdollista. Yhdistyksen jäsenyyttä hakeva voi käyttää myös asiamiestä. Yhdistys voi myös kutsua jäsenikseen tiettyjä henkilöitä, mikä on tyypillisintä kunniajäseniä valittaessa. Päätöksen jäsenen hyväksymisestä tekee yhdistyksen hallitus tai esimerkiksi valtuutetut, mikäli yhdistyksen säännöissä on näin määrätty. Yhdistys voi myös säännöissään asettaa jäseneksi hakeville ehtoja. Yhdistys ei ole myöskään velvollinen hyväksymään automaattisesti ketään jäseneksi, vaan yhdistys voi olla ottamatta hakijaa jäsenekseen perustelematta syytä tai syitä hylkäämiseen. Oikeus hylätä hakija sekä oikeus olla perustelematta hylkäämisen syitä perustuvat yhdistysautonomiaan. (Halila & Tarasti 2011, 190 - 200.)

Eroaminen yhdistyksestä edellyttää kirjallista ilmoitusta hallitukselle tai hallituksen puheenjohtajalle. On myös mahdollista erota yhdistyksen kokouksessa, jolloin eroamisilmoitus merkitään yhdistyksen pöytäkirjaan. Eroamisilmoitus voi olla suullinen. Erotta voi milloin tahansa ja mistä syystä tahansa, sillä eron syytä ei tarvitse perustella. Eroamisilmoituksessa voi käyttää myös asiamiestä. Ilmoitus on kuitenkin tehtävä liittymisen tavoin henkilökohtaisesti eikä esimerkiksi joukkoeroaminen ole mahdollista. Jäsenen eroaminen tulee voimaan heti, kun eroamisesta on ilmoitettu yhdistykselle tai tietyn ajan kuluttua, mikäli säännöissä on määrätty. (Halila & Tarasti 2011, 202 - 212.) Erottaminen sen sijaan perustuu aina yhdistyksen sääntöihin tai lakiin. Erottamisperusteiksi kelpaavat yhdistyksen säännöissä mainittu erottamisperuste, velvoitteiden täyttämättä jättäminen, yhdistystä loukkaava menettely sekä se, ettei täytä laissa tai säännöissä määrättyjä ehtoja (Halila & Tarasti 2011, 212). Velvoitteiden täyttämättä jättäminen tarkoittaa yleensä sitä, että jäsen on jättänyt maksamatta jäsenmaksunsa. Jäsen voidaan myös yhdistyksen säännöillä määrätä eronneeksi, mikäli jäsen ei ole maksanut jäsenmaksuaan vähään aikaan. Yhdistystä loukkaava menettely tarkoittaa yhdistyksen aktiivista vahingoittamista. Erottamisen suorittaa yhdistyksen kokous, ellei erottamista ole annettu hallituksen tehtäväksi. Erotettavalle jäsenelle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi. (Loimu 2007, 48 - 49.)

Oikeustradenomiyhdistyksen jäseneksi voidaan hyväksyä oikeustradenomi tai oikeustradenomiopiskelija. Yhdistyksen jäseneksi voivat hakeutua vain henkilöt, jotka ovat suorittamassa tai ovat suorittaneet oikeustradenomikoulutukseen kuuluvat oikeudelliset opinnot. Jäseneksi voidaan hyväksyä kaikki alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet tai alempaa tai ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat, muunto- tai täydennyskoulutuksessa olevat, erikoistumisopintoja tai muulla tavalla oikeustradenomiopintoja suorittavat tai suorittaneet henkilöt. Oikeustradenomiopiskelijat ovat opiskelijajäseniä, joilla on läsnäolo- ja puheoikeus yhdistyksen kokouksissa, muttei äänioikeutta eikä vaalikelpoisuutta. Kannattajajäseneksi voivat liittyä yksityiset henkilöt ja oikeuskelpoiset yhteisöt, jotka hallitus kannattajajäsenikseen hyväksyy ja jotka maksavat yhdistyksen kokouksen määrittämän vuosittaisen jäsenmaksun.

Oikeustradenomiyhdistyksen jäseniä ovat varsinaiset jäsenet, opiskelijajäsenet, kunniajäsenet sekä kannattajajäsenet. Kunniajäseneksi voidaan kutsua yhdistyksen päätöksellä henkilöitä, jotka ovat ansiokkaalla tavalla edistäneet yhdistyksen tarkoituksia. Kunniajäseneltä ei peritä jäsenmaksua. Jäsenten hyväksymisestä päättää yhdistyksen hallitus. Jäsenyyttä hakevan on toimitettava kirjallinen hakemus yhdistykselle.

3.4 Yhdistyksen päätöksenteko ja hallinto

Yhdistyslain 16 §:n mukaan päätösvalta yhdistyksissä kuuluu jäsenille eli yhdistyksen kokoukselle. Säännöissä voidaan kuitenkin määrätä, että päätösvaltaa voivat käyttää jäsenten asemasta yhdistyksen valtuutetut (Muukkonen 2008, 143 - 144). Yhdistyksen jäsenten kokous on tärkein päätösvalan muoto. Hallituksen tehtävänä on kutsua kokoukset koolle (Halila & Tarasti 2011, 321). Yhdistyslain mukaan on olemassa kahdentyyppisiä kokouksia: sääntömääräisiä ja ylimääräisiä kokouksia (Muukkonen 2008, 145). Sääntömääräinen kokous tarkoittaa kokousta, joka on pidettävä säännöissä määrättyinä aikoina. Sääntömääräinen kokous pidetään yleisesti yksi tai kaksi kertaa vuodessa. Sääntömääräisessä kokouksessa käsitellään ainakin niin sanotut lakisääteiset kysymykset, joista säädetään YhdL 23.1 §:ssa. Tällaisia asioita ovat yhdistyksen sääntöjen muuttaminen, kiinteistön luovuttaminen tai kiinnittäminen taikka yhdistyksen toiminnan kannalta huomattavan muun omaisuuden luovuttaminen, yhdistyslain 30 pykälässä tarkoitettu äänestys - ja vaalijärjestyksestä päättäminen, hallituksen, hallituksen jäsenen tai tilintarkastajan valitseminen tai erottaminen, tilinpäätöksen vahvistaminen ja vastuuvapauden myöntäminen ja yhdistyksen purkaminen. Päätökset tehdään yleensä äänten enemmistöllä, mutta esimerkiksi sääntöjä muutettaessa vaaditaan $\frac{3}{4}$ -osan enemmistö, jotta sääntöjä voidaan muuttaa. (Muukkonen 2008, 152 - 153.)

Ylimääräistä kokousta käytetään silloin kun yhdistyksen jäsenet päättävät tai vähintään 1/10 yhdistyksen äänioikeutetuista jäsenistä vaatii asian käsittelyä (Muukkonen 2008, 145). Äänioi-

keutetuiksi luokitellaan henkilöt, joilla olisi tosiasiallisesti äänioikeus. Äänioikeutta ei ole siten esimerkiksi kunnia- tai kannattajajäsenillä tai alaikäisillä. Hallituskin voi kutsua ylimääräisen kokouksen koolle. Ylimääräisessä kokouksessa voidaan käsitellä mitä tahansa yhdistyksen toimintaan tai yhdistyksen kokouksen toimivaltaan kuuluvaa asiaa. Ainoat vaatimukset ovat, että asia on yksilöity, ja riittävä määrä äänioikeutettuja asettuu vaatimuksen taakse. Asiaa ei tarvitse perustella. (Halila & Tarasti 2011, 322 - 326.)

Kokoukset kutsutaan koolle yhdistyksen sääntöjen mukaisesti (YhdL 8.1 § 1 koht). Lain mukaan säännöissä on määrättävä kutsumismuodosta ja -ajasta. Kutsumismuodolla voidaan tarkoittaa henkilökohtaista viestiä, ilmoitusta paikallisessa sanomalehdessä tai jopa tolppailmoitusta. Kutsumisajalle ei ole säädetty vähimmäis- tai enimmäisaikaa, mutta kohtuullista aikaa tulee käyttää. (Muukkonen 2008, 112.) Yhdistyksen äänioikeutetuilla ja henkilökohtaisesti läsnä olevilla jäsenillä on päätösvalta sääntömääräisissä ja ylimääräisissä kokouksissa. Lainsäädännön lähtökohdana on, että jokaisella 15 vuotta täyttäneellä jäsenellä on yksi ääni. Läsnäolo- ja puheoikeus on kaikilla yhdistyksen varsinaisilla jäsenillä sekä asemansa puolesta kokouksen puheenjohtajalla ja hallituksen jäsenillä. Muilla jäsenillä, esimerkiksi kunniajäsenillä, on vain läsnäolo-oikeus. (Muukkonen 2008, 146 - 150.)

Yhdistyksen kokouksessa tehdyt päätökset voidaan jakaa asiakysymyksiin ja vaaleihin. Asiakysymyksiä ja vaaleja koskevat säännökset löytyvät YhdL 27 -29 §:stä. Vaalit ovat henkilön tai henkilöiden valintaa tiettyihin tehtäviin, joten loput päätöksistä voidaan käsittää asiakysymyksiksi. Asiakysymyksistä päätökseksi tulee mielipide, jota yhdistyslain 27.1 §:n mukaisesti yli puolet äänestyksestä annetuista äänistä on kannattanut. (Muukkonen 2008, 167 - 170.) Vaaleissa on henkilön valitsemiseksi kaksi vaihtoehtoa, jotka ovat suhteellinen vaali suljetuin liipuin tai enemmistövaali, joka voi olla avoin (Muukkonen 2008, 170 - 172). Yhdistyksen kokouksista tehdyistä päätöksistä on tehtävä pöytäkirja, jonka laatimisesta on puheenjohtajan huolehdittava. Kokouksen puheenjohtajan on allekirjoitettava pöytäkirja ja vähintään kahden pöytäkirjantarkastajaksi valitun henkilön tai yhdistyksen itse on hyväksyttävä pöytäkirja. Käytännössä pöytäkirjan laatii sihteeri, jonka ei tarvitse olla yhdistyksen jäsen. Pöytäkirjaan merkitään päätökset, mutta vakiintuneen tavan mukaisesti myös äänestyksen kohteena olevat ehdotukset ja äänestyksen tulos. Pöytäkirjan laatimisesta ei voi poiketa yhdistyksen säännöillä. (Halila & Tarasti 2011, 442 - 452.)

Tuleva oikeustradenomiyhdistys järjestänee yhden vuosikokouksen, jossa käsitellään normaallit lakisäätteiset kysymykset kuten tilinpäätöksen vahvistaminen, vastuuvapauden myöntäminen hallitukselle ja muille vastuuvollisille. Kokouksessa valitaan hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, rahastonhoitaja, yksi tai kaksi tilintarkastajaa ja varatilintarkastajat. Kokouksessa voidaan käsitellä myös muita kokouskutsussa mainittuja asioita, mikäli asioista on ilmoitettu ajoissa hallitukselle. Oikeustradenomiyhdistys voi myös pitää ylimääräisiä

kokouksia, mikäli 1/10 jäsenistä vaatii tai yhdistyksen kokous päättää tai hallitus katsoo aiheelliseksi järjestää kokouksen. Oikeustradenomiyhdistyksen kokouksissa yhdistyksen varsinaisilla jäsenillä on päätösvalta sääntömääräisissä ja ylimääräisissä kokouksissa. Heillä on myös läsnä olo- ja puheoikeus kuten kokouksen puheenjohtajalla ja hallituksen jäsenillä. Sen sijaan kunniajäsenillä ja opiskelijajäsenillä on vain läsnä olo- ja puheoikeus. Asiakysymyksissä oikeustradenomiyhdistyksessä päätökseksi tulee mielipide, jota puolet äänistä on äänestyksissä kannattanut. Äänestysjärjestys sekä äänestystavat ovat vapaasti valittavissa äänestyksestä riippuen. Oikeustradenomiyhdistyksen vuosikokouksessa pöytäkirjan pitäjä toimii sihteerinä. Kokouksessa valitaan myös pöytäkirjan tarkastajat.

3.4.1 Valtuutetut

Yhdistyksen kokouksen lisäksi yhdistyksen toimivalta voi olla myös valtuutetuilla, mikäli yhdistyksen säännöissä on siten määrätty. Yhdistyksen kokous ei sen sijaan voi ottaa käsiteltäväkseen valtuustolle säännöillä määrättyjä asioita. Lakisääteisissä kysymyksissä päätösvaltaa käytetään vain kokouksissa, eikä siten päätösvaltaa käyttöä yhdistyslain postiaänestyksissä tai liittoäänestyksissä ole mahdollista esimerkiksi hallituksen puheenjohtajaa, hallituksen jäseniä tai tilintarkastajaa valitessa. (Muukkonen 2008, 195 - 197.) Valtuutettujen kokousta voidaan kutsua esimerkiksi valtuustoksi, edustajistoksi, valtuuskunnaksi tai puolueuuevostoksi (Loimu 2007, 60). Valtuuston kokoonpanosta eli valtuutettujen lukumäärästä tai määräytymistavasta, toimikaudesta ja valitsemistavoista on määrättävä YhdL 18 §:n mukaan yhdistyksen säännöissä. Valtuustoon voidaan silti valita kuka tahansa yhdistyksen jäsen, paitsi vajaavaltainen (Muukkonen 2008, 197 - 199). Oikeustradenomiyhdistyksessä päätösvaltaa käyttää ensisijaisesti yhdistyksen kokous. Kokouksia on ainakin yksi sääntömääräinen kokous vuodessa sekä yksi ylimääräinen tai useampia ylimääräisiä kokouksia, mikäli tarve siten vaatii.

3.4.2 Hallitus

Jos yhdistyksen kokous tai valtuusto tekee päätöksiä yhdistyksessä, on hallitus vastuussa päätösten toimeenpanosta. Hallitus on ainoa lakisääteinen toimielin yhdistyksissä. Hallituksen on hoidettava yhdistyksen asioita huolellisesti lain, sääntöjen sekä yhdistyksen päätösten mukaisesti. Siten hallitus on päävastuussa päätösten toimeenpanosta eikä voi delegoida vastuutaan tai tehtäviään muille toimielimille yhdistyksessä. (Muukkonen 2008, 205 - 206.) Hallitusta voidaan kutsua myös johtokunnaksi tai joskus toimikunnaksi (Loimu 2007, 130).

Hallituksen tehtäviin kuuluvat muun muassa jäsenluettelon pitäminen, yhdistyksen edustajana toimiminen sekä yhdistyksen kokouksen ja valtuutettujen koollekutsuminen. Hallituksen tehtäviin voi kuulua myös jäsenten erottaminen, jos säännöissä näin määrätään. Käytännössä yhdistyksen kokousten valmistelu, päätösten toimeenpano, juoksevien asioiden sekä rahava-

rojen ja muun omaisuuden hoito kuuluvat hallituksen tärkeimpiin tehtäviin. (Loimu 2007, 138 - 149.) Hallituksen toimivalta jaetaan siis asioiden hoitamiseen ja edustamiseen. Hallituksessa on oltava YhdL 35 §:n mukaan vähintään kolme jäsentä sekä puheenjohtaja. Puheenjohtaja ei saa olla vajaavaltainen ja hänen täytyy olla täysikäinen eikä hän saa olla toimikelpoisuudeltaan rajoitettu. Muiden hallituksen jäsenten on oltava vähintään 15-vuotiaita eivätkä he saa olla konkurssissa. (Loimu 2007, 131.) Yhdistyksen 8.1 § 5 kohdan mukaisesti hallituksen jäsenten enimmäis- tai vähimmäismäärästä tai jäsenten lukumäärästä voidaan määrätä säännöillä (Muukkonen 2008, 205 - 206). Yhdistyksen hallituksen jäsenten ei tarvitse olla yhdistyksen jäseniä, mutta säännöillä voidaan määrätä toisin (Muukkonen 2008, 212 - 215). Hallituksessa voi olla myös varajäseniä, joko henkilökohtaisia tai niin sanottuja yleisvarajäseniä. Varajäsenten on tarkoitus toimia hallituksen jäsenenä silloin, kun varsinainen jäsen on esteellinen tai estynyt. Yleisvarajäsen voi olla kenen tahansa tilalla yhdistyksen kokouksissa, henkilökohtainen varajäsen vai tietyn henkilön. (Loimu 2007, 133 - 134.)

Oikeustradenomiyhdistyksen hallituksessa voi olla 7 - 8 jäsentä, jotka kaikki olisivat oikeustradenomiyhdistyksen jäseniä. Hallituksen jäsenillä olisi joko henkilökohtaiset tai yleisvarajäsenet. Hallituksen toimikausi olisi 2 - 3 vuotta. Hallitus valittaisiin kerran vuodessa. Hallituksen tehtäviin kuuluisivat kaikki yhdistyksen mukaiset tehtävät.

4 Edunvalvonta ammattiyhdistysliikkeessä

Koska oikeustradenomiyhdistys keskittyy toiminnassaan edunvalvontaan, käydään tässä läpi edunvalvonnan teemaa eli edunvalvontaa eri muotoineen. Ammattiyhdistysliikkeellä tarkoitetaan ammattiliittoja tai ammattijärjestöjä, jotka pyrkivät turvaamaan työntekijöiden, virkamiesten ja viranhaltijoiden oikeudet työmarkkinoilla. Ammattiyhdistysliike tunnetaan eniten työehtosopimuksista ja niin sanotusta kolmikannasta, mutta ammattiyhdistysliike on vaikuttanut ja vaikuttaa myös perusturvan kehittämiseen, työaikoihin, työoloihin ja työturvallisuutta koskevaan lainsäädäntöön. Ammattiyhdistyksen ehkä tunnetuin tehtävä on erilainen edunvalvonta. (Ammattiyhdistysliikkeen abc.)

Edunvalvonnalla ammattiyhdistyksessä tarkoitetaan Paasolaisen (2007) mukaan yhteisten etujen ajamista. Se, mikä katsotaan yhteisten etujen ajamiseksi, vaihtelee. Edunvalvonta ammattiyhdistysliikkeessä voidaan jakaa sopimusedunvalvontaan, ammatilliseen tai koulutukselliseen edunvalvontaan sekä opiskelijoiden edunvalvontaan. Edunvalvonta voidaan myös jakaa maantieteellisesti paikalliseen, alueelliseen ja kansainväliseen edunvalvontaan. (M. Lehtonen 2012.) Tiedonhankintatarkoituksessa, joka liittyy edunvalvontaan, on haastateltu sekä Jytyliiton että tradenomiliiton edustajia. Jytyliitto on yksi Suomen toimihenkilöiden keskusjärjestön jäsenliitoista. Jytyliitto on julkis- ja yksityisalojen toimihenkilöliitto, jonka jäsenet työskentelevät kunnan, kuntayhtymän, seurakunnan ja kuntayhtymän palveluksessa.

Jytyliitossa on 70 000 jäsentä (Jytyliitto 2012.) Seuraavaksi käydään läpi edunvalvonnan muotoja, joita ovat sopimus-, koulutuksellinen, opiskelija- sekä ammatillinen edunvalvonta.

4.1 Sopimusedunvalvonta

Eri edunvalvonnan muotojen kartoittamiseksi haastattelin järjestöasiamies Mikko Lehosta Jytyliitosta sekä toimialapäällikkö Ville-Veikko Rantamaulaa Tradenomiliitosta vuoden 2012 elo- ja syyskuussa. Haastattelukysymykset koskivat edunvalvontaa ja edunvalvonnan eri muotoja ammattiyhdistysliikkeessä, julkisen ja yksityisen sektorin edunvalvonnan eroavaisuuksia, edunvalvontaa käytännössä sekä edunvalvonnan vaatimuksia ja haasteita. Haastattelukysymykset ovat liitteessä 2, joka koskee edunvalvontaa yleisesti sekä liitteessä 3, joka koskee edunvalvontaa tradenomiliitossa.

Sopimusedunvalvonta on ammatillisen tai koulutuksellisen edunvalvonnan lisäksi tunnetuin edunvalvonnan muoto, jota ammattiyhdistysliikkeessä tehdään. Sopimusedunvalvonta tarkoittaa työ- ja virkaehtosopimusten tekemistä kollektiivisesti (M. Lehtonen 2012). Työehtosopimuksella tarkoitetaan ammattiliiton tai ammattiliittojen työnantajaliiton tai -liittojen kanssa tekemää sopimusta, jossa sovitaan tietyn alan työehdoista. Asioita, joista työehtosopimuksessa sovitaan, ovat muun muassa palkat, palkankorotukset, parannukset vuosilomaan sekä työaikoihin sekä paikallisen sopimisen mahdollisuus. Työehtojen vähimmäistason turvaamisen lisäksi työehtosopimuksen tarkoitus on taata työrauha työnantajalle. Työehtosopimukset tehdään kirjallisesti ja ne voivat olla määräaikaista tai toistaiseksi voimassaolevia. (Suomen työeläinsääntö ja työelämän suhteet 2012.) Käytännössä työehtosopimukset solmitaan määräajaksi kuten virkaehtosopimuksetkin. Virkaehtosopimus on julkisella sektorilla eli valtiolla sekä kunnalla työskentelevien henkilöiden sopimus, joka vastaa työehtosopimusta (Työelämän.fi 2012).

Ammattiliitot ovat yleensä järjestäytyneet osaksi kolmea isoa keskusjärjestöä, SAK ry:tä, STTK ry:tä tai AKAVA ry:tä. Työnantajapuolella työnantajaliitot kuuluvat Elinkeinoelämän keskusliittoon. Virkaehtosopimusten osapuolet poikkeavat työehtosopimusten sopijaosapuolisten, että työnantajapuolena on joko Valtion työmarkkinalaitos, Kuntatyönantajat tai Kirjon työmarkkinalaitos. (Paanetoja 2008, 105.) Toisena osapuolena toimii joko auktorisoitu virkamiesyhdistys tai ammattiliitto tai useampia ammattiliittoja. Hyvin pitkään solmittiin myös valtion, ammattiliikkeen ja työnantajan kesken tulopoliittisia ratkaisuja, joissa sovittiin työehtojen lisäksi tulonjaosta sekä palkoista. Nykyisin korostetaan enemmän paikallista sopimista, jossa työehtosopimukset tehdään joko liitto- tai työpaikkakohtaisesti (Helander & Nyland 2012, 6-7).

Sopimusedunvalvonta ei kuitenkaan ole pelkkää työ- ja virkaehtosopimuksista neuvottelua, vaan sopimusedunvalvonta sisältää myös neuvonnan työsopimusta koskevissa asioissa. Neuvontaa työsopimusta koskevissa asioissa kutsutaan henkilökohtaiseksi edunvalvonnaksi. Sopimusedunvalvontaan kuuluu myös luottamusmiesorganisaatio luottamusmiehineen sekä erityyppiset työsuojeluviranomaiset, kuten työsuojeluhallinto. Luottamusmies on ammattiliittoon kuuluvien työntekijöiden edustaja työpaikalla, joten työntekijät valitsevat luottamusmiehen. Luottamusmiehen tehtäviin kuuluu edistää työnantajan ja työntekijöiden välisiä neuvottelu- ja yhteistoiminnan ylläpitoa sekä valvoa työehtosopimusten ja työelämän lakien noudattamista työpaikalla. Luottamusmies myös puuttuu tarpeen vaatiessa ongelmakohtiin. (Työelämään.fi 2012.) Pelkän sopimusedunvalvonnan sijaan olisi kuitenkin parempi puhua sopimusjärjestelmästä (M. Lehtonen 2012).

Työ - ja virkaehtosopimuksista neuvottelemisen ja työ- ja virkaehtosopimuksen sopimisen lisäksi ammattiliitot osallistuvat työlainsäädännön kehittämiseen (M. Lehtonen 2012). Työ - ja elinkeinoministeriö vastaa työlainsäädännön kehittämisestä ja valmistelusta, johon osallistuvat työntekijöiden ja työnantajien etujärjestöt. Kyse on niin sanotusta kolmikantaisesta valmistelusta. Tunnetuimpia kolmikantaisesti valmisteltuja lakeja ovat muun muassa työaikalaki, työsopimuslaki sekä yhdenvertaisuuslaki. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2012.)

4.2 Ammatillinen ja koulutuksellinen edunvalvonta

Toisin kuin sopimusedunvalvonta, ammatillinen ja koulutuksellinen edunvalvonta vaihtelevat ammattiliitoittain (M. Lehtonen 2012). Syynä on se, että eri ammattiliitoilla on erilaiset lähtökohdat ammatillisessa ja koulutuksellisessa edunvalvonnassa. Ammatillinen edunvalvonta voi tarkoittaa yritysten ja tietoyhteiskunnan tarjoamia keinoja ja mahdollisuuksia, joita eri sopimusaloille työllistyvät hyödyntävät parantaakseen ammattitaitoja. Ammatillista edunvalvontaa voidaan käyttää myös tasa-arvon ja työllisyyden edistämiseksi työpaikoilla sekä työmahdollisuuksien parantamiseksi ammattipätevyyttä kasvattamalla. (Metallityöväenliitto 2012.) Useimmiten ammatillisessa edunvalvonnassa on kyse ammatin ja ammatin arvostuksen kehittämisestä, mutta ammatilliseen edunvalvontaan liittyy myös työhyvinvoinnin turvaamista. Ammatillista edunvalvontaa voikin kutsua työelämän kehittämiseksi, johon kuuluu yhteiskunnallista vaikuttamista ja verkostojen luomista (Suomen perus- ja lähihoitajaliitto 2012).

Ammatillinen edunvalvonta on suhteellisen varmasti yksi oikeustradenomiyhdistyksen edunvalvonnan muodoista, sillä ammatillista edunvalvontaa harjoittavat kaikki ammattiyhdistykset. Se, mihin oikeustradenomiyhdistys alustavasti keskittyy, selviää kyselyn tuloksista. Joka tapauksessa ainakin ammatin ja ammatin arvostuksen kehittäminen ja työhyvinvoinnin turvaaminen kuuluvat olettavasti oikeustradenomiyhdistyksen edunvalvontaan, sillä ne sisältyvät

yleisesti eri ammattiliittojen edunvalvontaan. Tasa-arvon edistäminen, työllisyyden edistäminen, verkostoituminen ja työelämän kehittäminen voisivat olla myös mahdollisia edunvalvonnan osa-alueita, mikäli jäsenistössä on kiinnostusta kyseisiin edunvalvonnan osa-alueisiin.

Koulutuksellisessa edunvalvonnassa on ammatillisen edunvalvonnan tavoin kyse kehittämisestä. Koulutuksellisessa edunvalvonnassa keskitytään erilaisiin koulutuspoliittisiin tekijöihin, kuten koulutuksen kehittämiseen. Koulutuksen laatua ja sisältöä pyritään kehittämään esimerkiksi ottamalla kantaa yksin ammattiliittona tai yhdessä ammattikorkeakoulujen kanssa koulutuksen kehittämiseen ja vaikuttamalla opetusministeriöön. (V-V. Rantamäki 2012.) Koulutuksellista edunvalvontaa voi luonnehtia koulutuspolitiikaksi ja opintososiaalisiin asioihin vaikuttamiseksi. Koulutuksellisella edunvalvonnalla pyritään vaikuttamaan tutkintoihin, arvostukseen sekä tunnettisuuteen. Siten koulutuspoliittisella on yhteneväisyyksiä opiskelijatoiminnan kanssa. Yksi koulutuksellisen edunvalvonnan tavoitteista on tukea nuorten siirtymistä työelämään. (M. Lehtonen 2012.)

Oikeustradenomiyhdistyksen toiminnassa koulutuksellinen edunvalvonta on tärkeä edunvalvonnan muoto, sillä oikeustradenomikoulutukseen koulutuksena liittyy paljon tekijöitä, joita voisi parantaa edunvalvonnan keinoin. Ensimmäisenä tavoitteena voisi olla tutkinnon tunnettisuuden parantaminen, sillä oikeustradenomitutkintoa ei olettavasti tunneta tarpeeksi. Toinen tavoitteena olisi vaikuttaa työtehtävien vaatimustasoon ja kelpoisuusehtoihin, sillä oikeustradenomit haluavat työskennellä oikeudellisissa osaamista vaativissa tehtävissä. Varsinkin julkishallinnossa voitaisiin vaikuttaa tehtävien kelpoisuusehtoihin siten, että oikeustradenomiopinnot antaisivat pätevyyden entistä vaativampiin tehtäviin.

4.3 Opiskelijaedunvalvonta ja opiskelijatoiminta

Opiskelijaedunvalvonta tarkoittaa osaksi samaa kuin koulutuksellinen edunvalvonta. Molemmilla pyritään vaikuttamaan opintososiaalisiin sekä koulutuksellisiin asioihin ja nuorten työelämätietoisuuden lisäämiseen (STTK-opiskelijat 2007). Opiskelijaedunvalvontaan voi kuitenkin kuulua myös opiskelijoiden lakisääteisten oikeuksien toteutumisen varmistamista työelämässä, työn ja opintojen yhteensovittamisen edistämistä (Lakimiesliitto 2012), ammatillisen identiteetin sekä ammattikuvan vahvistamista sekä opiskelijakulttuurin vaaliminen erilaisine tapahtumineen (Insinööriopiskelijoiden liitto 2012).

Opiskelijoiden edunvalvonnasta huolehtivat keskusjärjestöjen alaisten ammattiliittojen oman opiskelijaliitot, kuten Tradenomioiskelijoidenliitto tai Insinööriopiskelijoiden liitto, tai ammattiliitot itse hyväksymällä opiskelijoita jäsenikseen. Opiskelijatoiminta ammattiyhdistysliikkeessä on nuori ilmiö, joka on syntynyt 2000-luvulla yhtä aikaa akateemisen työttömyyden ja yliopistojen tai ammattikorkeakoulujen urapalvelujen kanssa. Pitkään ammattiyhdistysliik-

keessä ajateltiin vain työvoimajäseniä eli työelämässä olevia henkilöitä, jotka maksavat palkkaa. Opiskelijatoiminta on kuitenkin koettu keskeiseksi rekrytointikanavaksi ammattiyhdistysliikkeeseen ja siten ammattiliitot ovat alkaneet ottaa opiskelijoita jäsenikseen. (M. Lehtonen 2012.)

Opiskelijoiden edunvalvonnassa oikeustradenomiyhdistyksen harjoittama edunvalvonta voisi sisältää sekä yleisiä opiskelijaedunvalvontaan kuuluvia asioita, kuten opintososiaalisia asioita sekä opiskelijakulttuurin vaalimista. Myös työsuhdeneuvontaa, neuvontaa koulutuksellisissa kysymyksissä sekä urasuunnittelussa voitaisiin harkita.

4.4 Edunvalvonta maantieteellisesti

Edunvalvonta voidaan jakaa maantieteellisesti paikalliseen, alueelliseen ja kansainväliseen edunvalvontaan. Paikallinen edunvalvonta perustuu suurimmaksi osaksi jäsenyhdistyksen paikallisiin toimijoihin sekä luottamusmiehiin. Monilla ammattiliitoilla paikallinen toimija on ammattiosasto, johon kuuluvat saman työnantajan samaan ammattiliittoon kuuluvat työntekijät. Ammattiosastojen tehtäviä ovat muun muassa ammatillisen ja taloudellisen edunvalvonnan hoitaminen, paikallisten neuvottelujen käyminen, jäsenten aloitteiden kokoaminen ammattiliiton päättäjille sekä jäsenten kouluttaminen. (Tehy 2012.) Ammattiosastojen tehtävät ja rooli ovat kuitenkin muuttumassa, sillä esimerkiksi paikallisen sopimisen merkitys on kasvanut (Melin 2012, 23).

Keskusjärjestöissä alueellinen edunvalvonta hoidetaan pääasiassa aluetoimikuntien kautta. Se, mihin aluetoimikunnat keskittyvät, vaihtelee keskusjärjestöittäin. Akavassa aluetoimikunnat keskittyvät koulutus-, työvoima- ja työllisyyskysymyksiin vaikuttamiseen, tutkimus- ja innovaatiotoimintaan sekä työelämän kehittämiseen. (Alueellinen edunvalvonta, 2012.) STTK:n aluetoimikuntien tehtäviin kuuluu jäsentilaisuuksien pitäminen. Jäsentilaisuudet voivat olla esimerkiksi työmarkkinatilannetta koskevia infoja tai käsitellä elinkeinopolitiikkaa. Keskusjärjestön ääneen vieminen kentälle kuuluu myös aluetoimikunnan tehtäviin. (STTK - Alueellinen edunvalvonta 2007.) SAK:ssa alueellisen edunvalvonnan ja yhteiskunnallisen toiminnan painopisteet hyväksytään vähintään parillisina vuosina. SAK:ssa alueelliseen edunvalvontaan osallistuvat aluetoimikuntien lisäksi SAK:n toimipisteet, liittojen aluetoimistot sekä alueella toimivat ammattiyhdistysliikkeen opistot tai koulutuskeskukset (SAK 2012).

Paikallisesta tai alueellisesta edunvalvonnasta täytyy oikeustradenomiyhdistyksen perustamisen jälkeen erikseen sopia, mutta oikeustradenomiyhdistyksellä voisi olla erilaisia alueellisia yhdistyksiä tai toimikuntia. Alueellisten jäsenyhdistysten kautta jäsenet voisivat vaikuttaa oikeustradenomeja koskeviin alueellisiin asioihin. Aluetoimikunnat voisivat erikoistua tiettyjen asioiden hoitamiseen, kuten työllisyys- tai koulutuskeskymyksiin. Toisaalta alueelliset yh-

distykset ja aluetoimikunnat saattavat olla tarpeettomia, jos oikeustradenomiyhdistyksen jäsenmäärä jää hyvin pieneksi. Silloin ei olisi mielekästä, että perustettaisiin erillisiä alayhdistyksiä, vaan jäsenet kuuluisivat suoraan varsinaiseen yhdistykseen.

Kansainvälinen edunvalvonta jakautuu pohjoismaiseen, eurooppalaiseen ja kansainväliseen edunvalvontaan. Edunvalvonta tapahtuu pääasiassa erilaisten järjestöjen kautta, joissa ammattiliitoilla tai keskusjärjestöillä on edustajia. Tunnetuin järjestöistä on ILO eli International Labour Organisation, joka YK:n alainen järjestö. (Kansainväliset edustukset 2007.) Kansainvälisen edunvalvonnan merkitys on kasvanut, sillä esimerkiksi yksittäisiä ammattijärjestöjen jäseniä koskevat päätökset tehdään muualla kuin kansallisella tasolla. Toimintaympäristönä Euroopan Unionin alue on yhä merkittävämmässä roolissa edunvalvonnassa, sillä suurin osa työlaainsäädännöstä valmistellaan Euroopan Unionissa. EU-tasoinen vuoropuhelu tuottaa siten yhä enemmän Suomea ja Suomen ammattijärjestöihin kuuluvia sitovia sopimuksia ja toimintaa ohjaavia suosituksia. (Kansainvälinen edunvalvonta 2007.)

4.5 Edunvalvonta Tradenomiliitossa

Tässä osiossa tarkastellaan Tradenomiliiton edunvalvontaa, sillä Tradenomiliitto toimii kaikkien tradenomitutkinnon suorittaneiden henkilöiden ammatillisena edunvalvonta-, markkinointi- ja palveluorganisaationa Suomessa. Tradenomiliitto on akavalainen tradenomi-, BBA eli Bachelor of Business Administration- ja ylempään tradenomi -ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneiden ammattijärjestö. Tradenomiliitton liitytään tutkinnon perusteella. Tutkinnon tunnetuksi tekeminen sekä tradenomien aseman edistäminen työelämässä kuuluvat tradenomiliiton tehtäviin. Tradenomiliitto on perustettu vuonna 1996. (Tral lyhyesti 2012.) Tradenomiliitto on yksi korkeakoulutettujen työmarkkinakeskusjärjestön Akavan 35 liitosta (Perustietoa 2012).

Oikeustradenomiopinnot ovat yksi tradenomitutkinnon erikoistumisvaihtoehdoista, ja siksi tässä osiossa tarkastellaan tradenomien ja tradenomiopiskelijoiden edunvalvontaa tradenomiliitossa. Oikeustradenomiyhdistys voitaisiin perustaa osaksi tradenomiliittoa, mikäli liittymiselle koetaan tarvetta. Oikeustradenomiyhdistyksestä olisi siten yksi tradenomiliiton jäsenyhdistyksistä. Se, perustetaanko ja liitetäänkö oikeustradenomiyhdistys perustamisen jälkeen tradenomiliiton alaisuuteen, täytyy selvittää erikseen. Muun muassa jäsenten kiinnostus sekä se, mitkä tahot työllistävät eniten, määrännevät oikeustradenomiyhdistyksen liittymisen osaksi tradenomiliittoa.

Tradenomiliitossa edunvalvonta jakautuu kahteen osaan, kollektiiviseen ja henkilökohtaiseen edunvalvontaan. Siten tradenomiliiton harjoittama edunvalvonta ei periaatteessa eroa ratkaisevasti muista keskusjärjestöistä, mutta suurin ero löytyy edunvalvonnan järjestämisessä käy-

tännössä. Kollektiivisessa edunvalvonnassa ajatellaan kaikkia tradenomeja. Kollektiiviseen edunvalvontaan kuuluu koulutuspoliittinen edunvalvonta ja kollektiivinen työehtosopimustoiminta. Kollektiiviseen työehtosopimustoimintaan kuuluva sopiminen hoidetaan kahden neuvottelujärjestön kautta, joita ovat Ylemmät Toimihenkilöt ry ja Julkisan koulutetut ry. Ylemmät toimihenkilöt ry ajaa yksityisen sektorin etuja, kun taas julkisan koulutetut eli JU-KO keskittyy nimensä mukaisesti julkisen sektorilla työskentelevien edunvalvontaan. (V-V. Rantamaula 2012.)

Henkilökohtainen eli yksilöllinen edunvalvonta koostuu urapalveluista, henkilökohtaisesta palkkaneuvonnasta sekä avusta uralla etenemiseen ja kehittymiseen. Juridinen neuvonta kuuluu osana yksilölliseen edunvalvontaan, joten tradenomiliiton jäsenen on mahdollista saada neuvoja esimerkiksi työsopimuksen laatimisessa tai työsopimukseen liittyvissä asioissa, irtisanomisessa tai työsuhteen purkamisessa. Neuvontaa antavat pääasiassa lakimiehet, mutta myös luottamusmiehet. Erityistä on se, että tradenomiliitossa painotetaan henkilökohtaista edunvalvontaa enemmän kuin kahdessa muussa suuressa keskusjärjestössä. Tarkoitus on antaa eri elämäntilanteissa oleville liiton jäsenille heidän kaipaamansa apua, vaikka kollektiivista edunvalvontaa arvostetaan tradenomiliitossakin. (V-V. Rantamaula 2012.) Toisaalta on muistettava, että luottamusmiesten ja lakimiesten tuki on käytössä muissakin ammattiliitoissa. Tradenomiliitto tarjoaa jäsenilleen edunvalvonnan lisäksi normaalit jäsenedut, kuulumisen työttömyyskassaan sekä jäsenyhdistyksittäin räätälöidyt tilaisuudet ja seminaarit. Myös edunvalvonta järjestetään alan mukaisesti. (V-V. Rantamaula 2012.)

Tradenomiliiton harjoittamaa sopimusedunvalvontaa erilaisine edunvalvonnan tapoineen ei ole valittu pelkästään vain tradenomitutkinnon vuoksi, vaan siksi, että oikeustradenomiyhdistyksen sopimusedunvalvonta voitaisiin järjestää esimerkiksi tradenomiliiton mallin mukaisesti tai mallia soveltaen. Varsinkin henkilökohtainen edunvalvonta voisi kiinnostaa yhdistyksen jäseniä, koska kollektiivinen edunvalvonta järjestetään melko samalla tavalla yhdistyksestä riippumatta. Siksi kiinnostus henkilökohtaiseen edunvalvontaan on valittu yhdeksi kyselyn kysymyksistä.

4.5.1 Tradenomiopiskelijoiden edunvalvonta

Tradenomiopiskelijoiden edunvalvonta hoituu erillisen liiton eli tradenomiopiskelijaliiton kautta. Tradenomiopiskelijaliitto on tarkoitettu tradenomi- ja BBA- opiskelijoille. Liiton toiminta keskittyy opiskelijoiden ammatilliseen edunvalvontaan sekä tutkintoidentiteetin kehittämiseen, mutta tradenomiopiskelijaliitto on kiinnostunut myös tutkinnon kehittamisestä, tutkinnon arvostuksen kasvattamisesta ja opiskelijoiden työelämä tietouden lisäämisestä. (Trol 2012.)

Edunvalvonnan painopisteinä ovat opiskeluajan koulutuspoliittiset kysymykset, urasuunnittelu sekä opiskelujen ja työelämän yhteensovittaminen. Opiskelijoille tarjotaan neuvontaa työelämäkysymyksissä, opastusta työsopimukseen liittyvissä asioissa ja palkkaneuvontaa. Työsuhdeneuvontaan kuuluu muun muassa palkanmaksuun, työaikaan sekä työehtosopimukseen liittyvät kysymykset, mutta neuvontaa tarjotaan myös kesätyö- ja harjoittelukysymyksissä. (Opiskelu ja työ 2012.) Edunvalvonnassa on eroja, jotka määräytyvät jäsenyyden perusteella. Tradenomiopiskelijaliitossa jäsenyys jaetaan opiskelija-, työsuhde- sekä valmistumassa oleviin jäseniin. Jäsenyyden laatu määrittää myös sen, mitkä palvelut ja edut jäsenelle kuuluvat. Yhteisiä etuja ovat muun muassa palkkaneuvonta, työsuhdelakimiesneuvonta sekä edunvalvonta työelämäkysymyksissä ja koulutuspolitiikassa. (Jäsenedut ja palvelut 2012.)

Tradenomiopiskelijaliiton toiminnasta vastaa vuosittain liittokokouksessa valittava hallitus, joka koostuu jäsenyhdistyksen edustajista. Tradenomiopiskelijaliiton edustajat vaikuttavat myös tradenomiliitossa osallistumalla tradenomiliiton hallituksen valtuuston ja toimikuntien toimintaan. Tällä hetkellä tradenomiopiskelijaliiton hallituksessa on puheenjohtaja ja viisi jäsentä. (Tradenomiopiskelijaliiton hallitus, 2012.) Tradenomiliiton kollektiivinen edunvalvonta sekä henkilökohtainen edunvalvonta ja tradenomiopiskelijoiden edunvalvonta on otettu tässä esimerkiksi siitä, minkälaista edunvalvontaa oikeustradenomiyhdistyksessä voitaisiin harjoittaa. Henkilökohtaiseen edunvalvontaan ja opiskelijaedunvalvontaan kuuluvia asioita on käytetty apuna kyselyn teossa.

5 Kysely oikeustradenomiyhdistyksen perustamisesta ja toiminnasta

Oikeustradenomiyhdistyksen perustamisen kannalta on olennaista selvittää, mitä yhdistyksen toiminnalta tahdottaisiin. Toiminnan luonteen selvittämiseksi oikeustradenomiopiskelijoille sekä valmistuneille oikeustradenomeille lähetettiin kysely. Tarkoituksena oli, että kysely lähetettäisiin kaikkiin oikeustradenomeja kouluttaviin ammattikorkeakouluihin, joita on tällä hetkellä kaksitoista: Laurea-ammattikorkeakoulu, Turun, Vaasan, Oulun seudun, Kajaanin, Tampereen, Satakunnan, Kymenlaakson, Rovaniemen, Jyväskylän, Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulut ja ruotsinkielinen Novia Yrkeshögskolan (M. Yli-ikkela 2012). Kysely tehtiin maanlaajuisesti siksi, että yhdistyksen tarkoituksena olisi olla maanlaajuinen. Kyselyn lähettämällä useampaan ammattikorkeakouluun tavoiteltiin laajaa vastaajajoukkoa, jotta voitaisiin tehdä mahdollisimman pitäviä johtopäätöksiä kyselyn kysymyksistä.

Kysely rajattiin kuitenkin lopulta kuuteen ammattikorkeakouluun, joita olivat Laurea-ammattikorkeakoulu, Tampereen, Turun, Oulun seudun, Kajaanin ja Satakunnan ammattikorkeakoulut. Rajausta tehtiin siksi, että kahdesta ammattikorkeakoulusta, joita olivat Vaasan ja Jyväskylän ammattikorkeakoulut, ei vastattu tiedusteluun. Yksi ammattikorkeakoulu ei suostunut antamaan tietoja ilman maksua. Kolme muuta ammattikorkeakoulua, joita olivat Yr-

keshögskolan Novia, Kymenlaakson ja Rovaniemen ammattikorkeakoulut, rajattiin kyselyn ulkopuolelle aikapulan vuoksi. Tutkimuslupien hakeminen osoittautui lopulta työlääksi, sillä tarkoituksena oli saada tutkimuslupa nopeasti mahdollisimman monesta ammattikorkeakoulusta. Tutkimusluvan saaminen vaati tutkimuslupahakemusten täyttämisen lisäksi tietojen luovutushakemusten täyttämistä, mikä vei oletettua enemmän aikaa.

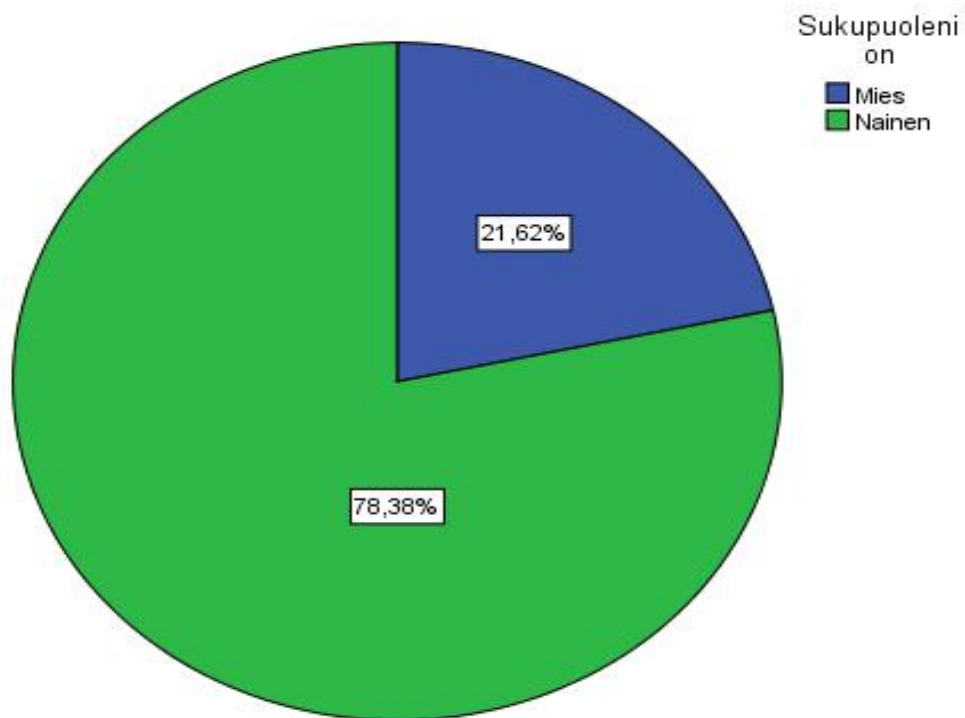
5.1 Kyselyn sisältö sekä tulosten analysointi

Kysely toteutettiin 18.10 - 4.11 välisenä aikana lähettämällä linkki sähköpostitse oikeustradenomiopiskelijoille ja ammattikorkeakoulusta valmistuneille oikeustradenomeille. Kysely lähetettiin yhteensä 747 vastaajalle, joista 531 oli oikeustradenomiopiskelijoita ja 216 valmistuneita oikeustradenomiopiskelijoita. Opiskelijoiden suurempi osuus vastaajista johtui siitä, että valmistuneita oli vaikeampi tavoittaa. Ammattikorkeakouluilla ei aina ole yhteystietoja kaikista valmistuneista ja valmistuneiden yhteystiedot, varsinkin sähköpostiosoite, saattavat olla vanhentuneita. Valmistuneiden tietojen saamiseen tarvitaan myös lupa. Opiskelijoiden yhteystiedot sisältävä rekisteri on henkilötietolain mukainen rekisteri, josta ei saa luovuttaa tietoja ilman virallista lupaa. Luvalla tarkoitetaan tässä tapauksessa tutkimuslupaa.

Vastauksia tuli 111 kappaletta, joten vastausprosentti oli siten 14,8 %. Oletuksena oli, että kyselyyn vastaisi noin 50 - 100 henkilöä. Oletus perustui siihen, että sähköpostitse lähetettyihin kyselyihin ei suurin osa potentiaalisista vastaajista vastaa koskaan. Vastauksien analysoinnissa on huomioitava, että Satakunnan ammattikorkeakoulusta ei onnistuttu saamaan oikeustradenomiopiskelijoiden ja valmistuneiden oikeustradenomien määrää. Siksi Satakunnan ammattikorkeakoulun opiskelijoiden määräksi arvioitiin 50 opiskelijaa ja valmistuneiden määräksi 100 valmistunutta oikeustradenomia. Syynä olivat syventävien ammattikorkeakouluopinnot valinnanvapaus ja valmistuneiden tilastoimatta jättäminen. Kyseisen ammattikorkeakoulun opiskelijat olivat kuitenkin kyselyssä mukana.

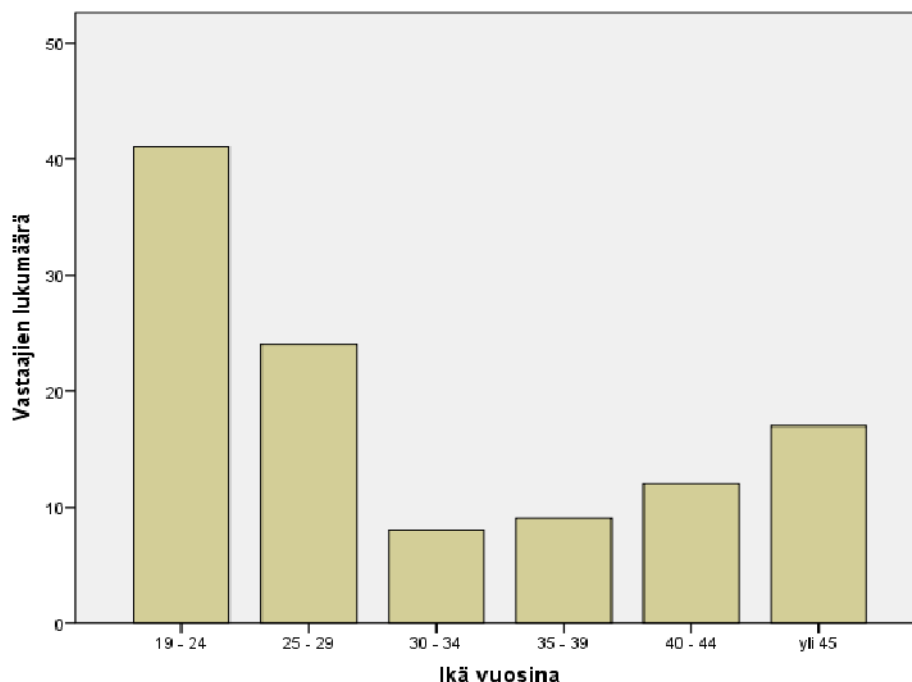
Kysely koostui 21 kysymyksestä, joista yksi oli avoin kysymys ja yhdeksässä kysymyksessä vastaajien täytyi valita sopivammaksi kokevansa vaihtoehto. Kyselyn kysymykset liittyivät kiinnostukseen oikeustradenomiyhdistyksen perustamiseen sekä edunvalvontaan. Kyselyn aiheet noudattivatkin kahta teemaa, joita ovat vastaajien tämän hetkinen tilanne, toisin sanoen opiskelu ja työskentely sekä kiinnostus edunvalvontaan ja edunvalvonnan muotoihin. Kyselyn kysymykset ja saatekirje löytyvät liitteestä 4.

Ensimmäiset kaksi kysymystä toimivat niin sanottuina taustakysymyksinä, joiden tarkoituksena oli kartoittaa vastaajien sukupuolta ja ikää. Ensimmäisessä kysymyksessä kysyttiin vastaajien sukupuolta. Vastaajista 24 oli miehiä ja 87 oli naisia. Kuviossa on esitetty vastanneiden määrät prosenttiosuuksina. Vastaajista suurin osa oli siten naisia.

Kuvio 1: Vastaajien määrä sukupuolittain sekä prosenttiosuudet

Toinen kysymys koski vastaajien ikää. Vastaajien täytyi ilmoittaa ikänsä valitsemalla oikea vaihtoehto kuudesta vaihtoehdosta, jotka olivat 19 - 24-vuotta, 25 - 29-vuotta, 30 - 34-vuotta, 35 - 39-vuotta, 40 - 44-vuotta sekä yli 45 vuotta. Tarkoituksena oli kartoittaa, minkä ikäisiä vastaajat olivat. Siihen, minkä ikäisiä suurin osa vastaajista olisi, ei kohdistunut minikäänlaisia odotuksia.

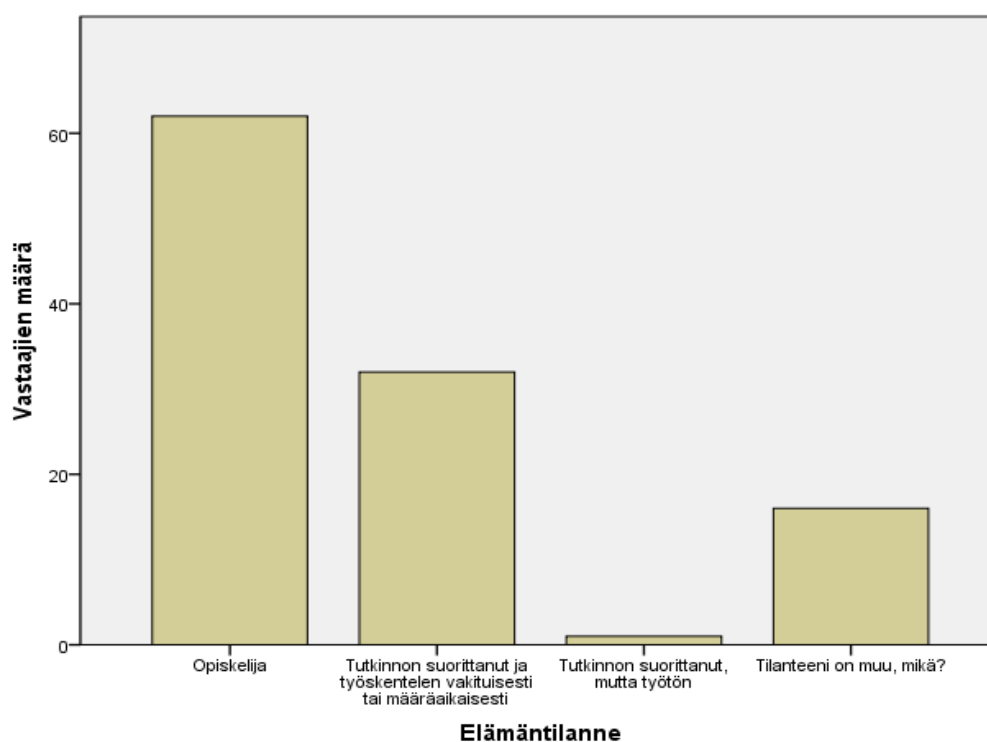
Kuvio 2: Vastaajien ikä vaihtoehdoittain

Tulosten perusteella suurin osa vastaajista oli joko 19 - 24-vuotiaita tai 25 - 29-vuotiaita. 42 vastaajaa ilmoitti olevansa 19 - 24-vuotiaita ja 25 - 29-vuotiaitakin oli 24 vastaajaa. Siten yli puolet vastaajista eli 65 vastaajaa oli siis nuoria aikuisia, mikä johtunee suurimmaksi sekä oikeustradenomikoulutuksen keskittymisestä tällä hetkellä nuorten ja aikuisten koulutusohjelmiin että kyselyn toteuttamistavasta. Nuorten aikuisten korkea vastausprosentti voi johtua kahdesta syystä. Ensimmäinen syy liittyy siihen, että nuoria aikuisia näyttää suhteellisesti opiskelevan enemmän oikeustradenomeiksi, koska he suorittavat ensimmäistä korkeakoulututkintoaan. Nuoret aikuiset on siten helpompi tavoittaa, sillä ammattikorkeakouluilla on omia yhtenäisiä listoja, jotka sisältävät opiskelijoiden sähköpostiosoitteet.

Seuraavaksi eniten vastaajia oli yli 45-vuotiaissa, joita oli 17 vastaajaa. Yli 45-vuotiaiden määrä korostunee verrattuna 30 - 39- sekä 40 - 44-vuotiaisiin siksi, että yli 40-vuotiaat joko uudelleen kouluttautuvat tai täydentävät opintojaan. 30 - 39-vuotiaiden vähäinen määrä vastaajissa selittyy ehkä sillä, että yli 30-vuotiaat ovat yleensä jo yhden korkeakoulututkinnon jo suorittaneet ja työskentelevät yleensä vakituisesti eivätkä siten koe tarvetta uudelleen kouluttautumiselle. Toisin nykyään alan vaihtaminen on yleisempää lyhyempien työsuhteiden ja työelämässä vaadittavien koulutusvaatimusten vuoksi. Kolmas syy saattaa 30 - 39-vuotiaiden vähäiseen vastausmäärään voi olla se, että 30 - 39-vuotiailla naisilla on pieniä lapsia hoidettavanaan, joten kouluttautuminen lasten hoitamisen lisäksi on aika työstä pienten ja suurem-

pien lasten äideille. Neljäntenä syynä voi olla valmistuneiden vähäinen määrä, sillä valmistuneet ovat suureksi osaksi yli 25-vuotiaita.

Kolmas kysymys koski vastaajien tämänhetkistä tilannetta. Tarkoituksena oli kartoittaa, kuinka monta prosenttia vastaajista oli opiskelijoita ja kuinka monta tutkinnon suorittaneita kyselyn tekohetkellä. Vaihtoehtoina olivat opiskelija, tutkinnon suorittanut, mutta työtön, tutkinnon suorittanut, mutta määräaikaisesti tai vakituisesti työskentelevä tai muu, mikä. Kysymyksellä oli merkitystä jatkoon kannalta, sillä seuraavat kysymykset liittyivät opiskeluun ja työskentelyyn. Kyselyyn vastasivat kaikki 111 vastaajaa.

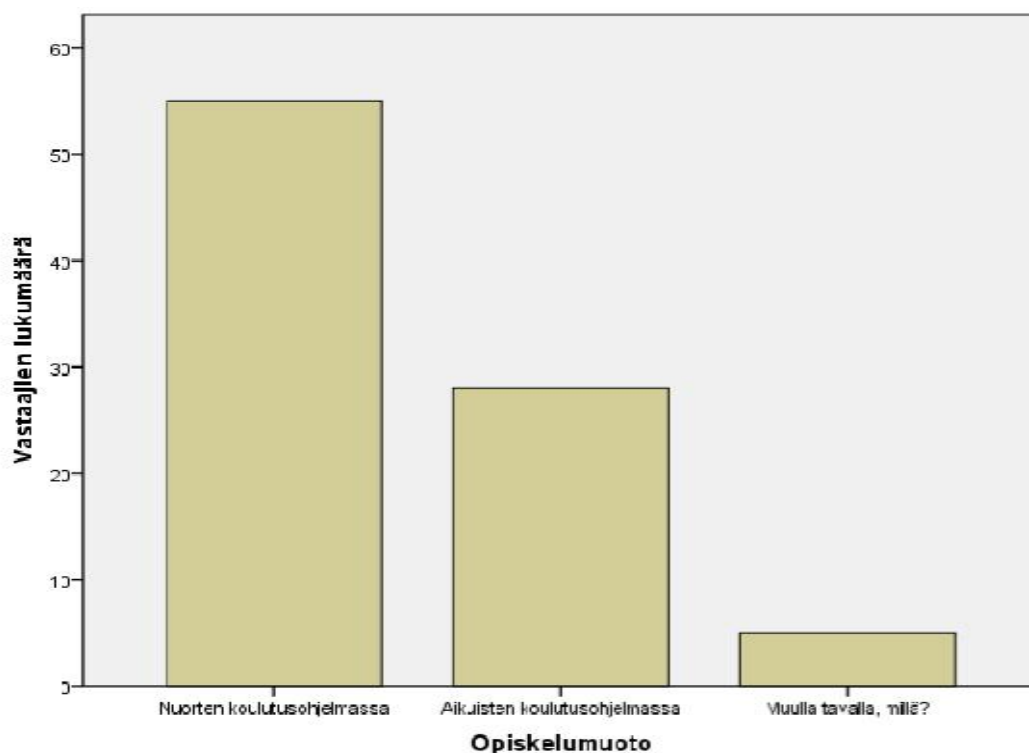

Kuvio 3: Vastaajien elämäntilanne

Suurin osa vastaajista oli opiskelijoita, sillä opiskelevia vastaajia oli 62 kappaletta. Opiskelijoiden suuri määrä ei poikennut oletuksista, sillä suurin osa kyselyyn vastanneistahan oli opiskelijoita. Seuraavaksi eniten oli tutkinnon suorittaneita ja vakituisesti tai määräaikaisesti työskenteleviä, joita oli 32 vastaajaa. Tutkinnon suorittaneiden ja vakituisten tai määräaikaisesti työskentelevien vähäinen määrä johtunee kyselyyn vastanneiden valmistuneiden pienestä määrästä. Tosin on huomioitava, että osa opiskelijoista voi olla tutkinnon suorittaneita, sillä yksi vastaajista oli sekä tutkinnon suorittanut että opiskelija. Kyselyssä ei valitettavasti määritelty sitä, minkä tutkinnon opiskelijan oli täytynyt suorittaa. Kyselyn oletuksena oli, että opiskelija olisi suorittanut tradenomitutkinnon oikeudellisin opinnoin. Vain yksi vastaaja oli tutkinnon suorittanut, mutta työtön.

16 vastaajan tilanne oli muu. Suurimmaksi osaksi kyse oli työssä käymisestä, mikä yleisimmin tarkoitti määräaikaista tai vakituista työsuhdetta opintojen ohessa tai sitä, että tutkintoa ei ole vielä suoritettu loppuun vakituisen työn vuoksi. Muiksi syiksi oli ilmoittanut kaksi vastaajaa ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittamisen, yksi vastaaja ulkomailla asumisen, yksi vastaaja äitiysvapaalla olemisen sekä yksi vastaaja tutkinnon suorittamisen ja opiskelun yliopistossa. Tuloksia saattoi kuitenkin hieman vääristää se, että kolme vastaajaa oli opiskelijoita, mutta oli ilmoittanut tilanteensa olevan myös muu. Kysymykseen olisikin selvyuden vuoksi pitänyt lisätä vaihtoehto, jonka työssä käyvät opiskelijat olisivat voineet valita opiskelija- tai muu tilanne- vaihtoehtojen sijaan.

Neljäs kysymys oli suunnattu opiskelijoille. Kysymyksen avulla kartoitettiin, millä tavalla opiskelijat suorittavat oikeustradenomiopintojaan. Vaihtoehdot olivat nuorten koulutusohjelma, aikuisten koulutusohjelma, muunto- ja täydennyskoulutus, erikoistumisopinnot sekä muu mahdollinen tapa. Oletuksena oli, että suurin osa opiskelijoista suorittaa koulutuksen laajentumisen ja vakiintumisen vuoksi tällä hetkellä opintojaan joko nuorten tai aikuisten koulutusohjelmassa. Muut vaihtoehdot valittiin sen perusteella, miten oikeustradenameja on koulutettu aikaisemmin.

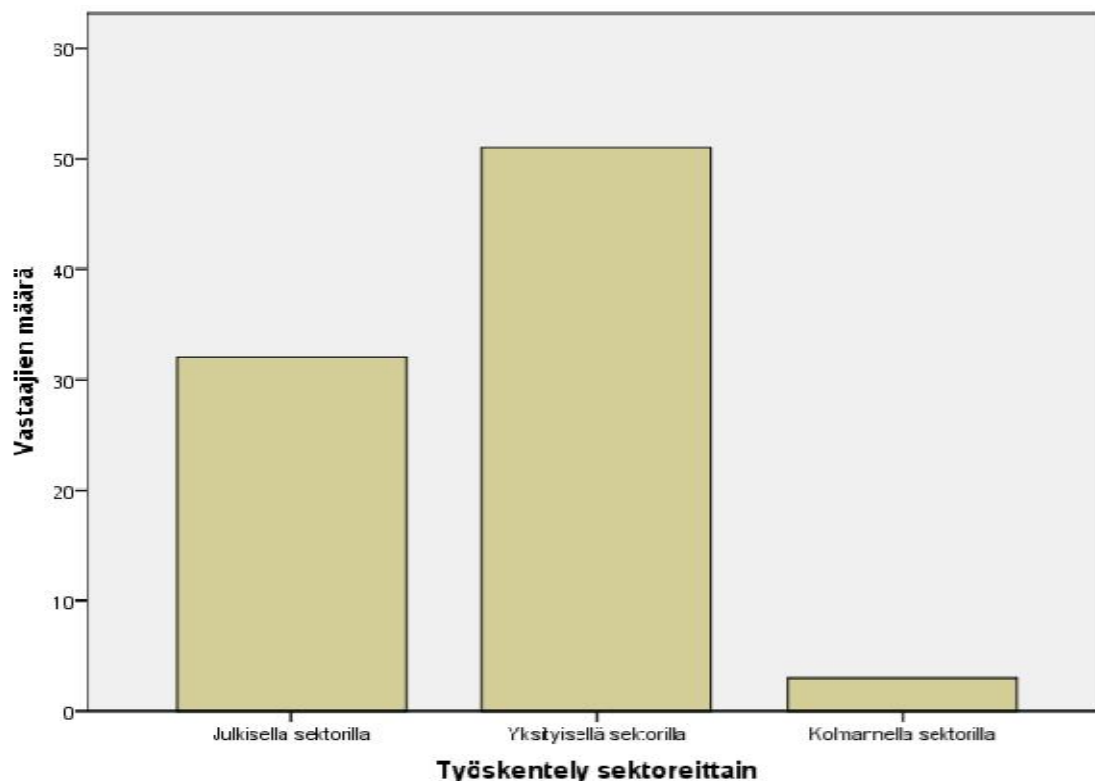
Kuvio 4: Vastaajien opiskelumuoto

Kysymykseen vastasi 88 vastaajaa 111 vastaajasta ja 23 vastaajaa jätti vastaamatta. 88 vastaajasta 55 opiskeli nuorten koulutusohjelmassa ja 28 aikuisten koulutusohjelmassa. Nuorten ja aikuisten koulutusohjelmassa opiskelevien suuren määrän voi havaita myös kuviosta. Vastaajista kukaan ei opiskellut muunto- tai täydennyskoulutuksessa tai suorittanut erikoistumisopintoja, joten kuviosta puuttuvatkin kokonaan kyseisten vastausten vaihtoehdot. Sen sijaan muulla tavalla viisi vastaajaa ilmoitti opiskelevansa muulla tavalla. Viidestä vastaajasta yksi vastaaja ilmoitti jatkavansa opintoja avoimessa yliopistossa ja kaksi vastaajaa ilmoitti suorittavansa ylempää ammattikorkeakoulututkintoa. Kahdella vastaajalla oli opinnäytetyö tekemättä. Muulla tavalla kysymyksen tarkoitus oli kartoittaa, kuinka paljon vastaajista suoritaisi oikeustradenomiopintoja muulla tavalla kuin aikuisten tai nuorten koulutusohjelmassa, muunto- tai täydennyskoulutuksessa tai erikoistumisopintoja suorittaen.

Kyselyn tulokset eivät poikkea oletuksista. Oikeustradenomien koulutus tuntuu keskittyvän tällä hetkellä nuorten koulutusohjelmaan, vaikka aikuisten koulutusohjelmassa koulutetaan jonkin verran oikeustradenomeja. Laurea-ammattikorkeakoulussa on esimerkiksi tarjolla erikoistumisopintoja sekä mahdollisuus suorittaa ylempi ammattikorkeakoulututkinto. Kyselyn toteuttamistapa eli kyselyn lähettäminen pelkästään ammattikorkeakouluihin vaikutti huomattavasti siihen, etteivät mahdollisesti täydennys- tai muuntokoulutuksessa opiskelevat ole voineet osallistua kyselyyn. Muunto- ja täydennyskoulutuksessa ja erikoistumisopintoja opiskelevien tavoittamiseksi kysely täytyisi lähettää useampaan oppilaitokseen, jotta voitaisiin selvittää täydennys- tai muuntokoulutuksessa opiskelevien tai erikoistumisopintoja suorittavien määrä.

Viides kysymys koski työssä olevia oikeustradenomeja ja oikeustradenomiopiskelijoita. Työssä käyvillä tarkoitetaan tässä tapauksessa määräaikaisessa tai toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa, harjoittelussa, viransijaisuudessa tai määräaikaisessa virassa olevia tai vakituisen viran omaavia henkilöitä. Tarkoituksena oli kartoittaa, kuinka moni työskentelee julkisella sektorilla eli esimerkiksi kunnalla, valtiolla tai seurakunnalla, yksityisellä eli yrityksessä tai kolmannella sektorilla, mikä tarkoittaa yhdistystä, järjestöä tai säätiötä.

Ajatuksena oli kartoittaa, että painottuuko oikeustradenomiyhdistys toiminnassaan enemmän julkisella sektorilla vai yksityisellä sektorilla työskentelevien edunvalvontaan. Oikeustradenomeja ja oikeustradenomiopiskelijoita työskentelee molemmilla sektoreilla, joten yhdistyksen edunvalvonnan keskittäminen pelkästään julkisen sektorilla työskenteleviin oikeustradenomeihin ja oikeustradenomiopiskelijoihin ei olisi yhdistyksen toiminnan kannalta mielekästä.

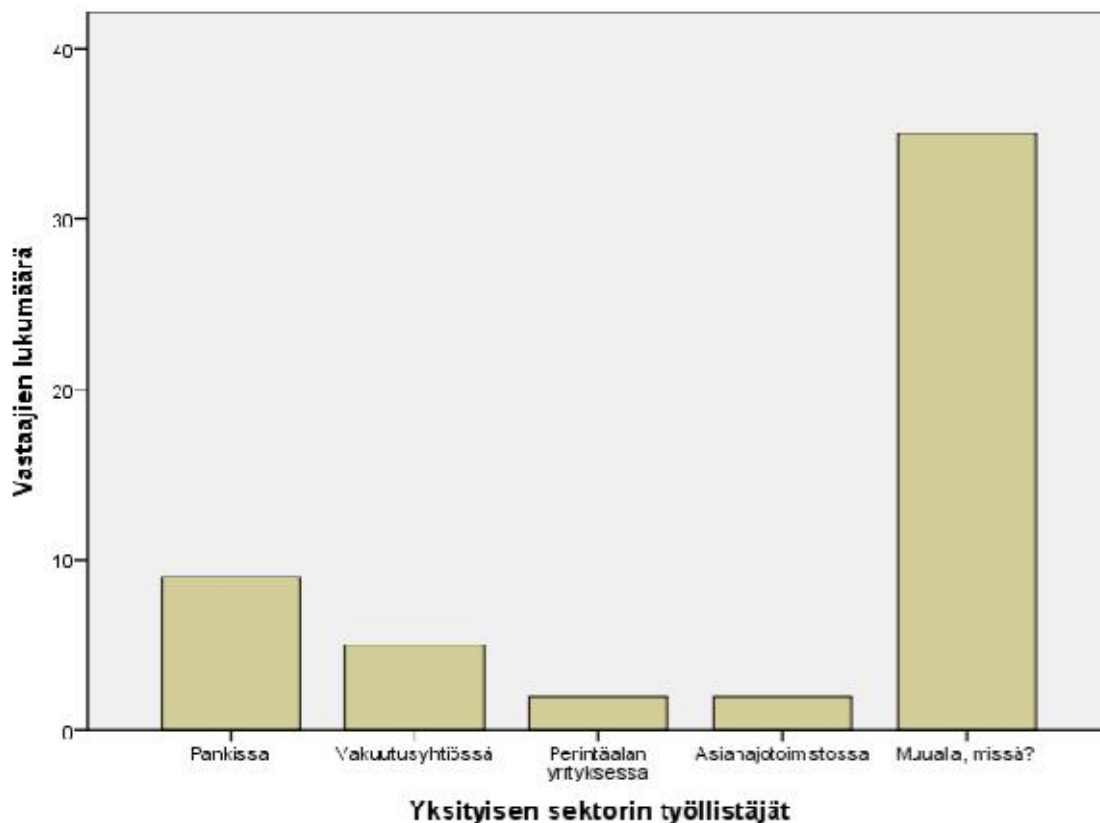
Kuvio 5: Vastaajien työskentely sektoreittain

Vastaajista 86 ilmoitti työskentelevänsä joko julkisella, yksityisellä tai kolmannella sektorilla. 25 vastaajaa ei ilmoittanut lainkaan, millä sektorilla työskentelevät. Eniten vastaajia eli 51 vastaajaa työskenteli yksityisellä sektorilla, kun taas 32 vastaajaa työskenteli julkisella sektorilla. Vain kolme vastaajaa työskenteli kolmannella sektorilla. Mukana oli yksi vastaaja, joka ilmoitti työskentelevänsä sekä yksityisellä että julkisella sektorilla.

Vastaajista suurin osa työskentelee yksityisellä sektorilla, jonka perusteella voitaneen olettaa, ettei oikeustradenomiyhdistys keskittyisi vain julkisella sektorilla työskentelevien edunvalvontaan. Vastauksia analysoitaessa on otettava huomioon opiskelijoiden osuus vastaajista. Opiskelijat työskentelevät yleisesti erilaisissa yksityisen sektorin tehtävissä, kuten kaupassa tai muissa yrityksissä, joihin opiskelijoiden on helppo työllistyä. Julkiselle sektorille opiskelijat työllistyvät yleensä vasta harjoittelujen jälkeen, joten kyselyn kasvattamiseksi kysely pitäisi lähettää esimerkiksi käräjäoikeuksissa, maistraateissa tai ulosottovirastojen työskenteleville oikeustradenomeille. Valmistuneiden tavoittaminen olisi lisännyt kyselyn ja siten tulosten luotettavuutta.

Kuudes kysymys koski yksityisellä sektorilla työskenteleviä henkilöitä. Tarkoituksena oli selvittää, kuinka moni oikeustradenomeista ja oikeustradenomiopiskelijoista työskentelee erilaisissa yksityisen sektorin yrityksissä. Vaihtoehtoisiksi valittujen pankkien, vakuutusyhtiöiden ja

perintäalan yritysten tehtävissä tarvitaan oikeudellista osaamista, joten pankeissa, vakuutusyhtiöissä ja perintäalan yrityksissä työskentelee yleisesti oikeustradenomeja ja oikeustradenomiopiskelijoita.

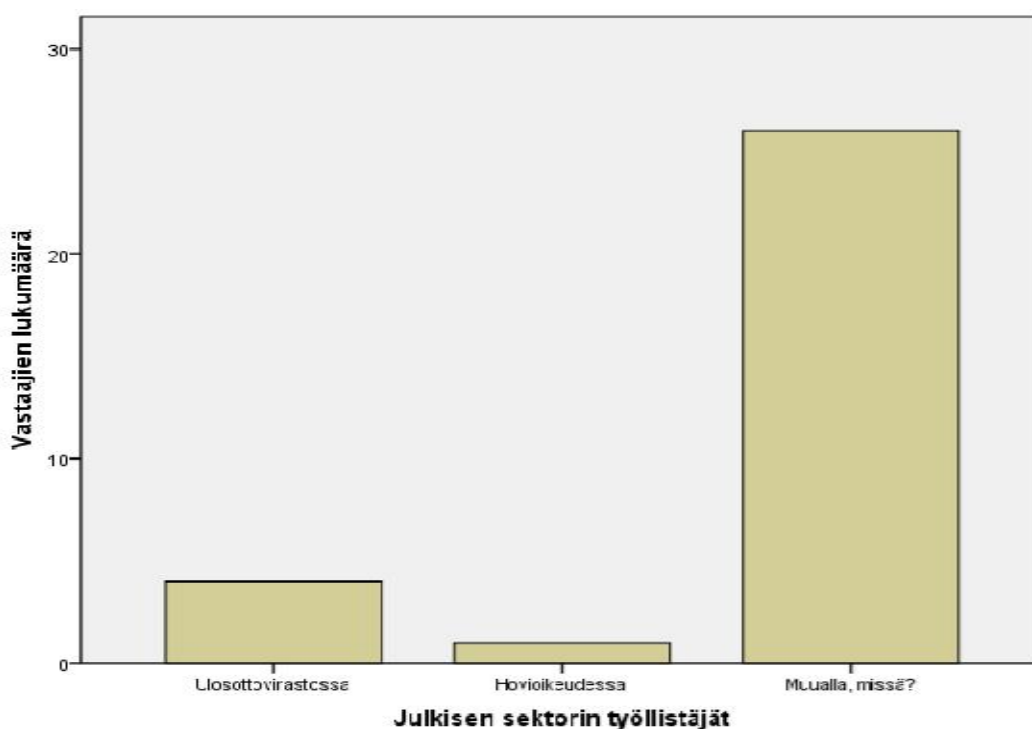

Kuvio 6: Yksityisen sektorin työllistäjät vaihtoehdoittain

Yksityisellä sektorilla ilmoitti työskentelevänsä 53 vastaajaa. Oletusten vastaisesti enemmistö vastaajista ilmoitti työskentelevänsä muualla kuin pankissa, perintäalan yrityksessä, asianajotoimistossa tai vakuutusyhtiössä. Suosituin muu työllistäjä oli kauppa tai päivittäistavara-kauppa, jossa ilmoitti työskentelevänsä kahdeksan vastaajaa. Seuraavaksi eniten vastaajia työllisti taloushallinto, sillä kuusi vastaajaa työskenteli tilitoimistossa tai palkanlaskennassa. Kiinteistöihin ja kiinteistöhuoltoon liittyvissä tehtävissä työskenteli kolme vastaajaa. Muita paikkoja, joihin vastaajat olivat työllistyneet, olivat muun muassa koulutusyritys, turvallisuusala, media-alan yritys, myyntitoimisto, maahantuontiyritys, Alko ja lääkärikeskus. Yksi vastaaja ilmoitti virheellisesti työskentelevänsä julkisella sektorilla olevassa paikassa. Yksi vastaaja ei ollut lainkaan oman alansa töissä. Neljä vastaajaa eivät ilmoittaneet, missä työskentelevät, vaikka valitsivat muualla, missä- vaihtoehdon.

Varsinaisista vaihtoehdoista suosituin työskentelypaikka oli pankki, jossa työskenteli yhdeksän vastaajaa. Vakuutusyhtiössä ilmoitti työskentelevänsä viisi vastaajaa, kun taas asianajotoimistossa ja perintäalan yrityksessä ilmoitti työskentelevänsä vain kaksi vastaajaa kummassakin. Erityisesti on huomattava, että 58 vastaajaa ilmoitti, ettei työskentele missään viidestä vaihtoehdosta. Vastaamatta jättävien suuri määrä voi selittyä sillä, että osa vastaajista joko työskentelee julkisella sektorilla tai kolmannella sektorilla.

Seitsemäs kysymys koski julkisella sektorilla työskenteleviä henkilöitä. Vaihtoehdoiksi valittiin käräjäoikeus, ulosottovirasto, maistraatti, hallinto-oikeus sekä erityistuomioistuin, joita olivat markkina-oikeus tai työtuomioistuin. Vaihtoehdoista oikeustradenomeja työllistänevät eniten eri käräjäoikeudet ja ulosottovirastot. Muut vaihtoehdot on valittu sen perusteella, missä oikeustradenomit tai oikeustradenomiopiskelijat voisivat työskennellä tai mihin oikeustradenomien tai oikeustradenomiopiskelijoiden olisi mahdollista työllistyä.

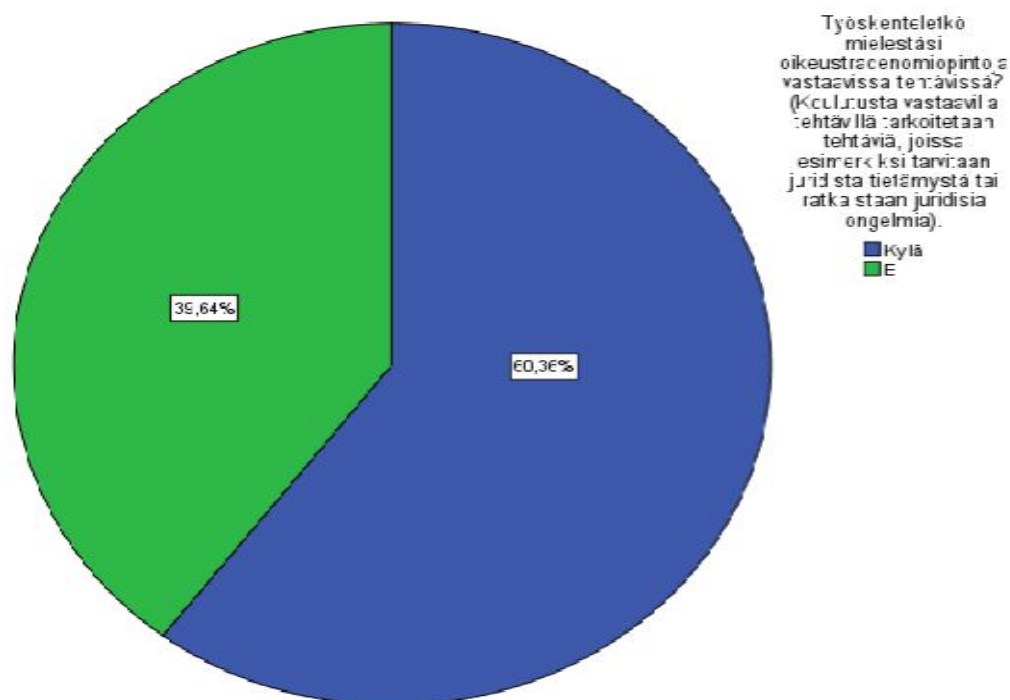
Kuvio 7: Julkisen sektorin työllistäjät

Julkisella sektorilla 31 ilmoitti työskentelevänsä jossakin kuudesta vaihtoehdosta. Yksityisen sektorin tavoin suurin osa vastaajista eli 26 vastaajaa ilmoitti työskentelevänsä muualla kuin annetuissa vaihtoehdoissa. Vastaukset vaihtelivat sisällöltään enemmän kuin yksityisen sektorilla, mutta suosituimpia muita työllistäjiä olivat puolustusvoimat, yliopisto tai korkeakoulu, sosiaaliala tai -toimi ja ELY- keskus tai aluehallintovirasto. Kaikissa näissä vaihtoehdoissa il-

moitti työskentelevänsä kaksi vastaajaa vaihtoehdoittain, yhteensä siis kahdeksan vastaajaa. Muun muassa tullilaitoksessa, rikosseuraamuslaitoksessa, Kelassa, kunnassa ja ministeriössä työskenteli myös vastaajia. Eniten oikeustradenomiopintoja vastaavissa tehtävissä työskenteli kolme vastaajaa, jotka ilmoittivat työskentelevänsä oikeusavussa, syyttäjänvirastossa ja vakuutuslaitoksessa.

Varsinaisista viidestä vaihtoehdosta suosituin oli ulosottovirasto, jossa työskenteli neljä vastaajaa. Tuloksista on huomattava, että käräjäoikeudessa, maistraatissa ja hallinto-oikeudessa ei työskennellyt yhtään vastaajaa. Sen sijaan yksi vastaaja ilmoitti työskentelevänsä hovioikeudessa. Huomattava on, että tuloksista puuttuvat kokonaan käräjäoikeudet ja maistraatti. Vastaamattomuus johtunee kuitenkin suurimmaksi osaksi siitä, että suurin osa käräjäoikeudessa työskentelevistä oikeustradenomeista on valmistuneita, joten heillä ei ole enää ammatikorkeakoulun sähköpostiosoitetta eikä heitä voi siten helposti tavoittaa. Erityisen huomattavaa oli, että 80 vastaajaa ilmoitti, ettei työskentele missään annetuista vaihtoehdoista.

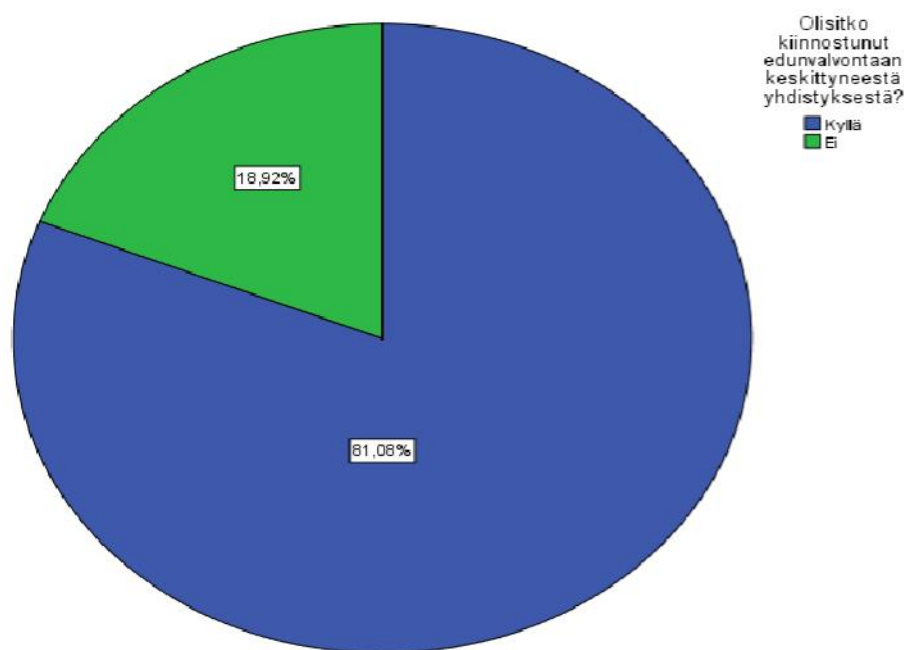
Kahdeksannessa kysymyksessä oli tarkoitus tiedustella, että työskentelevätkö vastaajat mielestään koulutustaan vastaavissa tehtävissä. Koulutusta vastaavalla työllä tarkoitetaan työtehtäviä, joissa tarvitaan juridista tietämystä tai ratkaistaan juridisia ongelmia. Tarkoituksena on tiedustella, että käyttääkö vastaaja työtehtävissään oikeustradenomien mukaista tietämystä. Vastaajista 60 % työskenteli mielestään oikeustradenomiopintoja vastaavissa tehtävissä, kun taas 39 % ei työskennellyt oikeustradenomiopintoja vastaavissa tehtävissä. Siten yli puolet vastaajista työskentelee mielestään oikeustradenomiopintoja vastaavissa tehtävissä.

Kuvio 8: Työskentely oikeustradenomiopintoja vastaavissa tehtävissä

Tuloksen tulkinnan luotettavuuteen vaikuttaa kuitenkin se, että kysymys on luonteeltaan subjektiivinen. Kysymyksellä kartoitettiin vastaajan mielipidettä oikeustradenomiopintojen vastaavissa tehtävissä työskentelyssä. Kysymyksen tarkentamisesta huolimatta vastaajat saattoivat käsittää kysymyksen eri tavoilla, sillä oikeustradenomiopintoja vastaavia tehtäviä on vaikea yksiselitteisesti määrittää.

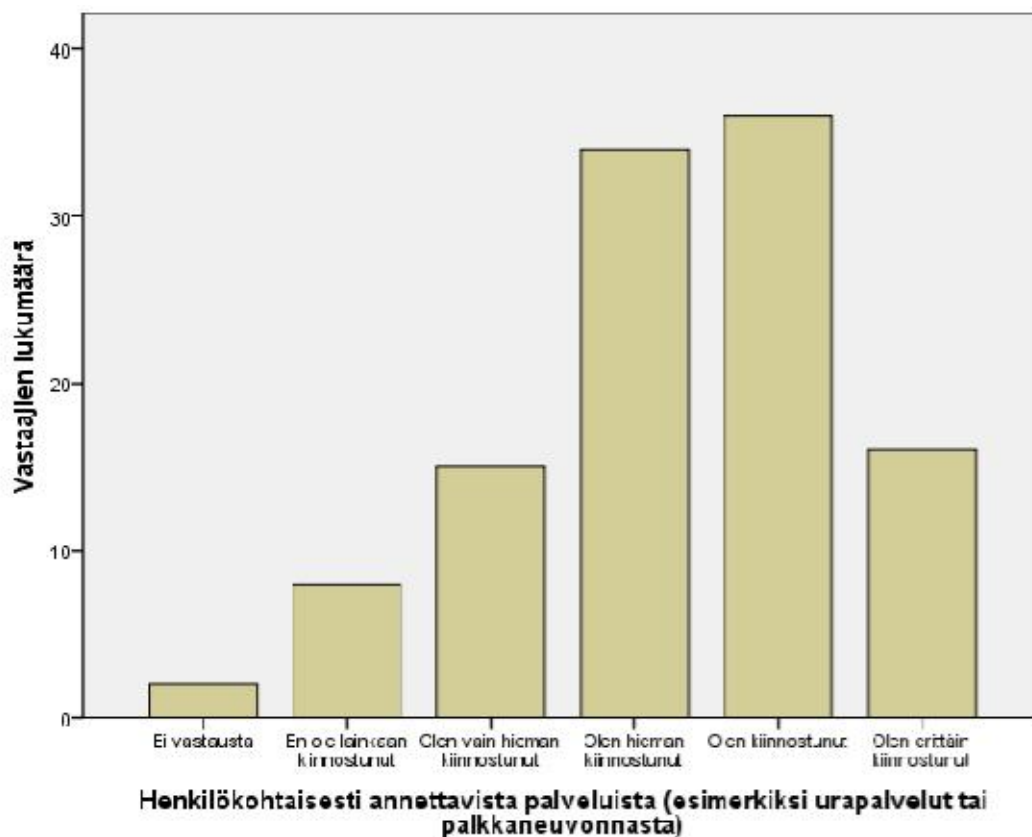
Yhdeksäs kysymys koski vastaajien kiinnostusta edunvalvontaan erikoistuvasta yhdistyksestä. Kiinnostusta edunvalvontaan erikoistuvaan yhdistykseen on, sillä 90 vastaajaa eli 81 % vastaajista vastasi kyllä. Sen sijaan 20 % vastaajista ilmoitti, ettei ollut kiinnostunut edunvalvontaan erikoistuneesta yhdistyksestä. Kiinnostus yhdistystä kohtaan oli olettavissa, sillä erilainen yhdistystoiminta kiinnostaa aina vastaajia, olipa kyse sitten etujen ajamisesta tai muusta yhdistystoiminnasta.

Kuvio 9: Vastaajien kiinnostus edunvalvontaa hoitavaan yhdistykseen

Kymmenes kysymys sisälsi useita pienempiä kysymyksiä, joiden tarkoitus oli kartoittaa kiinnostusta eri edunvalvonnan muotoihin, joita ovat sopimus, ammatillinen, koulutus- ja opiskelijaedunvalvonta. Kustakin edunvalvonnan muodosta on valittu kahdesta kolmeen edunvalvonnan osa-alueetta, joihin eri ammattiliitot yleisesti keskittyvät. Vastaajan täytyi kysymyksittäin ilmoittaa kiinnostuksena asteikolla 1 - 5, jossa 1 merkitsi "en ole lainkaan kiinnostunut", 2 "olen vain hieman kiinnostunut", 3 "olen hieman kiinnostunut", 4 "olen kiinnostunut" ja 5 "olen erittäin kiinnostunut". Tarkoituksena oli selvittää, mitkä edunvalvontaan kuuluvat asiat kiinnostivat eniten. Oletuksena oli, että ammattiin, koulutukseen ja sopimusedunvalvontaan liittyvät asiat olisivat kiinnostavimpia. Kysymyksiin saatiin hyvin vastauksia, sillä lähes kaikki vastaajat ilmoittivat mielenkiintonsa kysymyksittäin. Vain yksi vastaaja jätti vastaamatta kaikkiin kysymyksiin ja yksi vastaaja hieman yli puoleen kysymyksistä. Myös yksittäisiä vastaajakohtaisia tyhjiä vastauksia esiintyi.

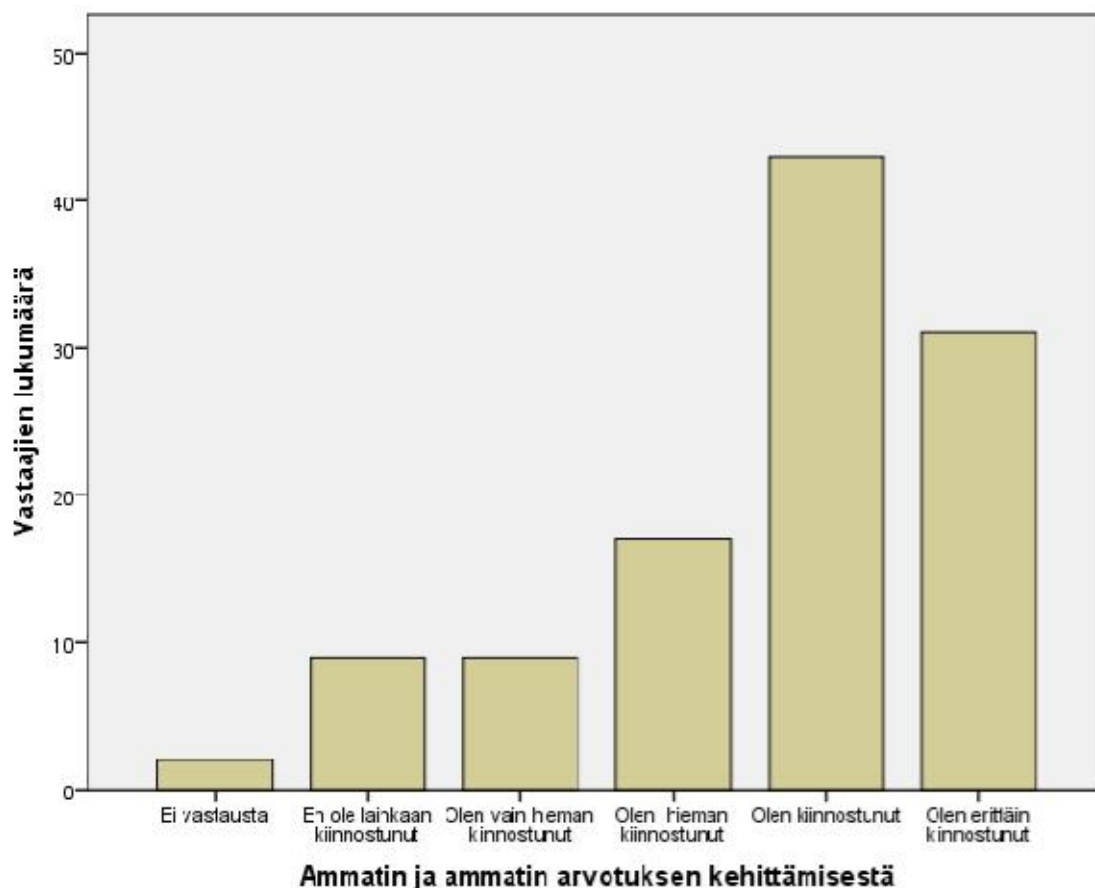
Ensimmäinen kysymys koski henkilökohtaisesti annettavia palveluita, joita ovat esimerkiksi urapalvelut tai palkkaneuvonta. Ajatuksena olisi tarjota yhdistyksen jäsenille heidän tarpeidensa mukaan sellaisia palveluita, joilla olisi merkitystä heidän uralleen tai tulevaisuudelleen. Tällaisia palveluita voisivat olla uralla etenemis- ja kehittymispalveluiden ja palkkaneuvonnan lisäksi myös juridiset neuvontapalvelut. Henkilökohtaisesti annettavat palvelut voisivat kiinnostaa ainakin osaa tulevan yhdistyksen jäsenistä, sillä jäsenet tarvitsevat joskus neuvontaa eri elämän vaiheissa. Henkilökohtaisesti annettavat palvelut ovat myös hyvä lisä sopimusedunvalvontaan työ- ja virkaehdoista sopimiseen sekä neuvottelemiseen.

Kuvio 10: Vastaajien kiinnostus henkilökohtaisesti annettaviin palveluihin

Enemmistö vastaajista oli joko hieman kiinnostuneita tai kiinnostuneita henkilökohtaisista palveluista. Hieman kiinnostuneita vastaajia oli 34 vastaajaa ja kiinnostuneita vastaajia oli 36 vastaajaa. Sen sijaan vain hieman ja erittäin kiinnostuneiden määrä oli tasaisempi, sillä vain hieman kiinnostuneita vastaajia oli 15 ja erittäin kiinnostuneita vastaajia 15. Vastaajista vain kahdeksan ei ollut kiinnostunut lainkaan henkilökohtaisesti annetuista palveluista. Kaksi vastaajaa ei ollut valinnut mitään vaihtoehtoa. Tuloksista voi siis päätellä sen, että vastaajat ovat joko hieman kiinnostuneita tai kiinnostuneita henkilökohtaisesti annettavista palveluista. Kuitenkin hieman ja erittäin kiinnostuneiden määrä saattaa määrittää sen, että tarvitaanko palveluita lopulta.

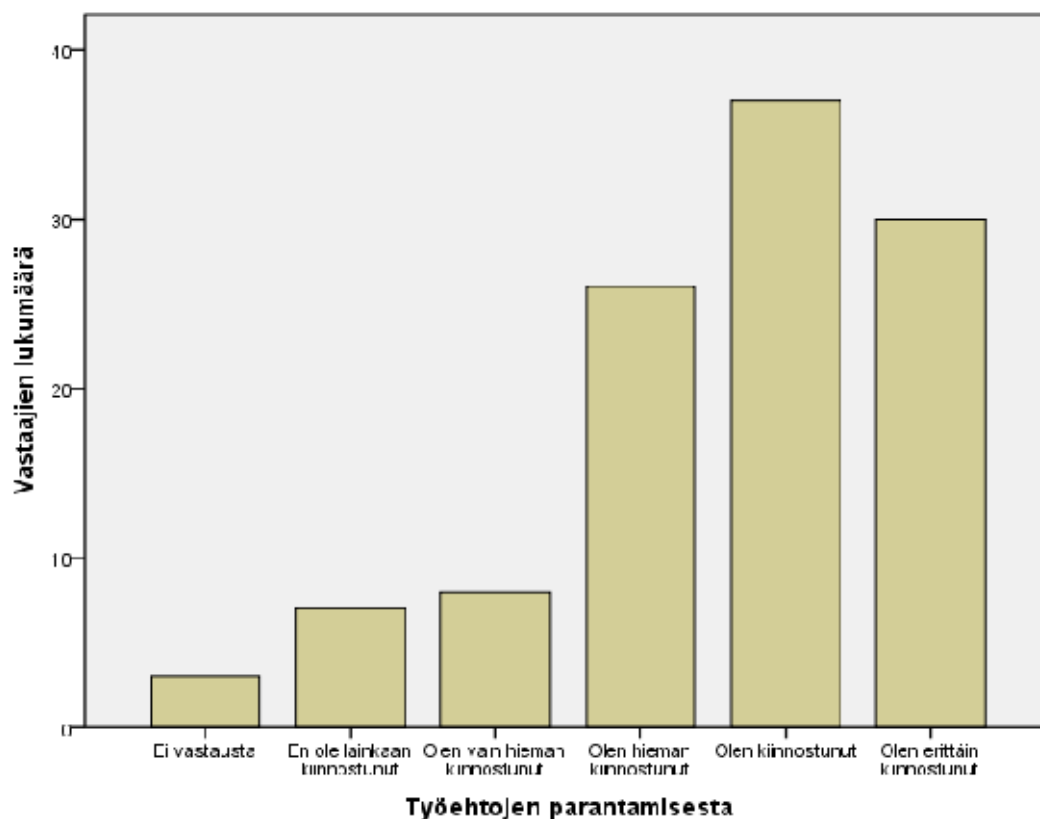
Toinen kysymys, ammatin ja ammatin arvostuksen kehittäminen, on yleisin ja tyypillisin ammattiliittojen harjoittama ammatillisen edunvalvonnan muoto. Sen vuoksi kysymyksen tarkoituksena on selvittää, että ovatko vastaajat kiinnostuneet niin sanotusti tyypillisimmistä tai yleisimmistä edunvalvonnan muodoista.

Kuvio 11: Vastaajien kiinnostus ammatin ja ammatin arvostuksen kehittämiseen

Ammatin ja ammatin arvostuksen kehittämisessä kiinnostuneiden määrä korostui verrattuna muihin vaihtoehtoihin, sillä 43 vastaaja oli kiinnostunut ammatin ja ammatin arvostuksen kehittämisestä. Syy lienee siinä, että suurin osa sekä julkisella että yksityisellä sektorilla työskentelevät ovat kiinnostuneita ammatin ja ammatin arvostuksen kehittämisestä. Oma ammatti tai työ halutaan kokea arvostetuksi. Erittäin kiinnostuneitakin oli 31 vastaajaa. Hieman kiinnostuneita oli 17 vastaajaa. Vain hieman tai lainkaan kiinnostuneita oli tasaisesti, sillä molemmista vaihtoehdoista oli kiinnostuneita yhdeksän vastaajaa. Tyhjiä valintoja eli vastaamatta jättäneitä oli kaksi.

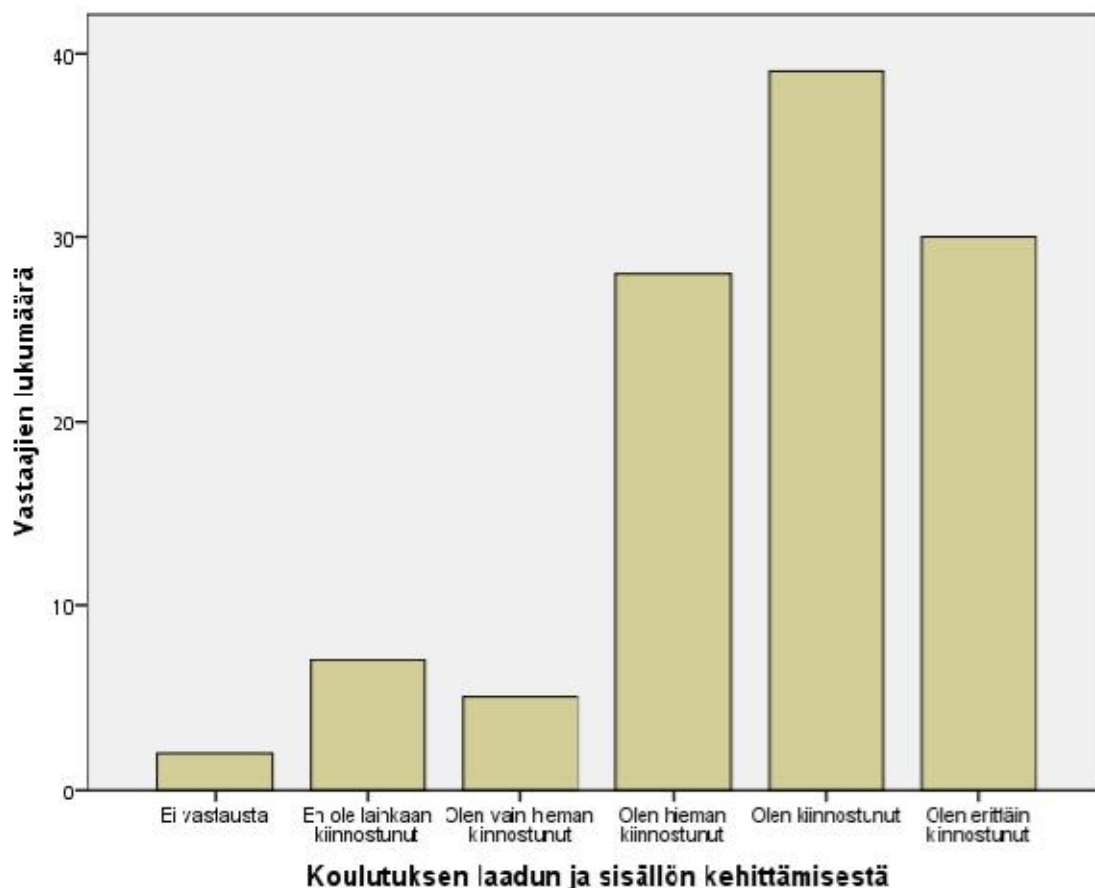
Kolmatta kysymystä, työehtojen parantamista, voisi kutsua koko ammattiyhdistysliikkeen kulmakiveksi. Työehto-sanasta huolimatta kysymyksellä tarkoitetaan myös virkaehtoja. Yksi ammattiliittoon liittymisen syistä lienee juuri halu vaikuttaa oman alansa työ- ja virkaehtoihin, jotka ovat työsuhteiden tai viranhoidon kannalta hyvin keskeisiä.

Kuvio 12: Vastaajien kiinnostus työehtojen parantamiseen

Työehtojen parantamisessa vastaajat olivat ammatin ja ammatin arvostuksen tapaan kiinnostuneita, sillä 37 vastaajaa oli kiinnostunut työehtojen parantamisesta. Erittäin kiinnostuneita vastaajia oli 30 vastaajaa sekä olen vain hieman kiinnostuneita vastaajia oli 26 vastaajaa. Vain kahdeksan vastaajaa oli hieman kiinnostunut ja seitsemän vastaajaa ei ollut lainkaan kiinnostunut. Kolme vastaajaa ei antanut mitään vastausta. Kuvioista voi kuitenkin päätellä, että kiinnostus työehtojen parantamiseen oli yhteensä suurempaa kuin ammatin ja ammatin arvostuksen parantaminen. Työ- ja virkaehtojen parantaminen kiinnostaa yleisesti ketä tahansa ammattiliittoon kuuluvaa ja kuulumatontakin, sillä työssäkäyvät ovat yleisesti kiinnostuneita palkoistaan, lomistaan sekä työajastaan.

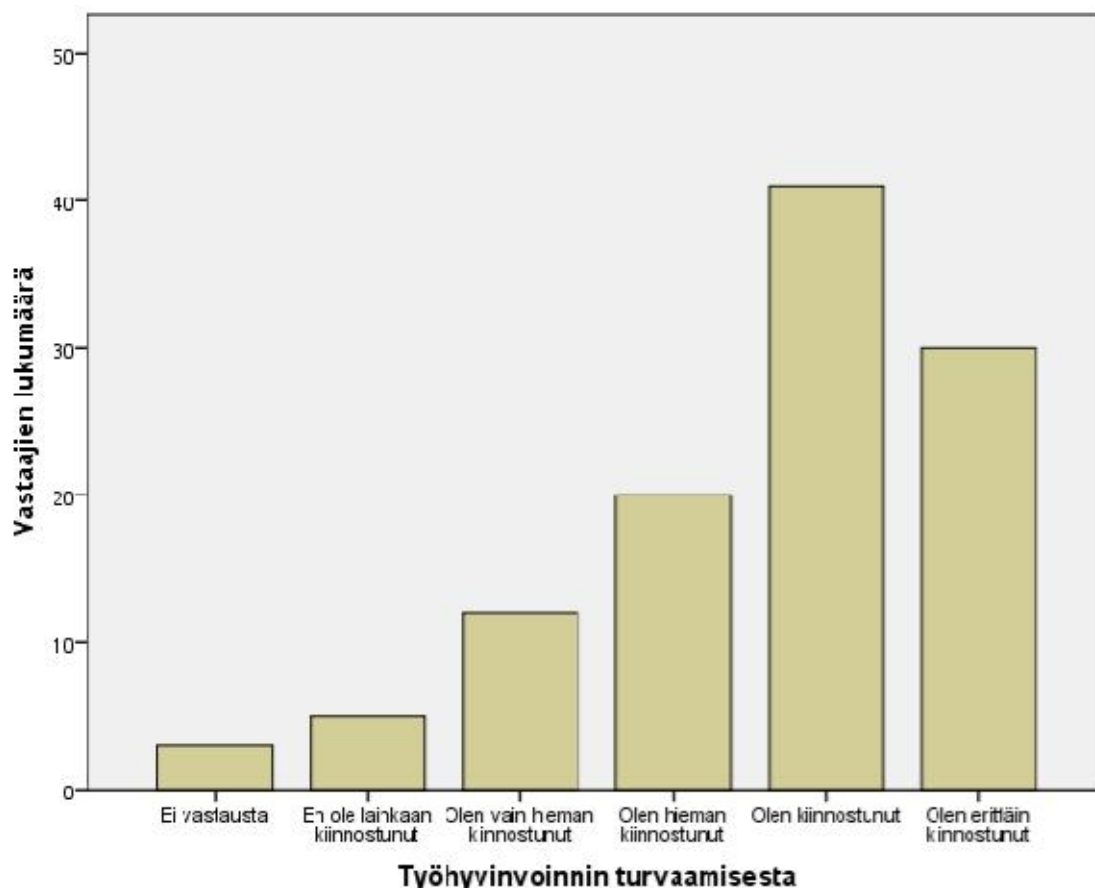
Neljäs kysymys koski koulutuksen laadun ja sisällön parantamista, mikä tarkoittaa yleisesti vaikuttamista koulutuksen laatuun ja sisältöön eri tavoin. Koulutuksen sisältöä tai laatua tai sekä koulutuksen laatua että sisältöä muutetaan yleensä vastamaan aika ajoin työelämän vaatimuksia. Olisikin optimaalista, että koulutuksen laatu ja sisältö vastaisi sitä, mitä työelämässä tarvitaan. Työelämän tarpeilla tarkoitetaan esimerkiksi osaamista tai tietotaitoa.

Kuvio 13: Vastaajien kiinnostus koulutuksen laadun ja sisällön kehittämiseen

Koulutuksen laadun ja sisällön kehittäminen kiinnostivat vastaajia, sillä peräti 39 vastaajaa oli kiinnostunut, ja erittäin kiinnostuneita vastaajia oli 30 vastaajaa. Siten yli puolet vastaajista oli kiinnostunut koulutuksen laadun ja sisällön kehittämistä. Hieman kiinnostuneitakin oli 28 vastaajaa. Kiinnostus oli sitten yleisesti tasaista ja voimakasta. Vain hieman kiinnostuneita oli viisi vastaajaa, lainkaan kiinnostuneita oli seitsemän vastaajaa ja kaksi vastaajista jätti vastaamatta kysymykseen. Vastausten perusteella koulutuksen laadun ja sisällön kehittäminen kiinnostaa vastaajia selvästi.

Viides kysymys, työhyvinvoinnin turvaaminen, sisältää työn sujuvuuteen ja mielekkyyteen, työturvallisuuteen, työterveyteen ja työuran tukemiseen liittyvät erilaiset tekijät työyhteisössä ja työympäristössä (Työterveyslaitos 2012). Työhyvinvointiin, työuriin ja työssä jaksamiseen liittyvät kysymykset ovat ajankohtaisia, ja siksi työhyvinvointi on valittu yhdeksi kysymykseksi. Kyseessä on ammatillisen edunvalvonnan muoto.

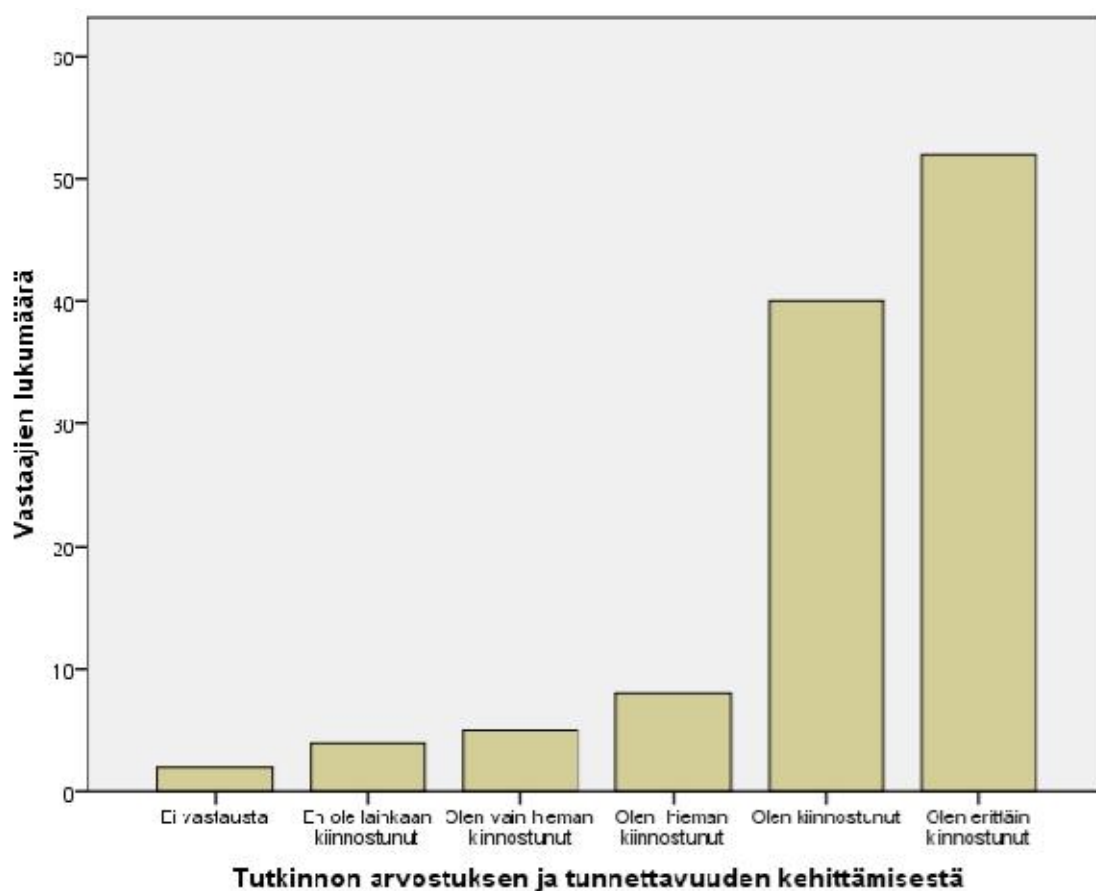

Kuvio 14: Vastaajien kiinnostus työhyvinvoinnin turvaamiseen

Työhyvinvoinnin turvaaminen kiinnosti vastaajia, mutta esimerkiksi koulutuksen laatua koskevissa vastauksissa oli koulutuksen sisältöä koskeviin vastauksiin verrattuna enemmän vaihtelua. Kiinnostuneita ja erittäin kiinnostuneita oli yhteensä 71 vastaajaa, joista kiinnostuneita oli 41 vastaajaa ja erittäin kiinnostuneita 30 vastaajaa. Syynä voi olla se, että työhyvinvointi kiinnostaa työssä käyviä. Suurempi viihtyvyys työssä näkyy kasvavaneena motivaationa, lisääntyneenä jaksamisena työssä ja siten parempina työtuloksina. Huomattava on kuitenkin vastausten tasainen nousu tyhjästä vastauksista hieman kiinnostuneisiin. Vastaajien kiinnostus jakautui siten tasaisemmin eri vaihtoehdottain kuin edellisissä vaihtoehdoissa. Syynä voisi olla se, että työhyvinvointi ei suoraan kosketa oikeustradenomikoulutusta aiheena. Vastaajilla voi olla hyvin erilaisia käsityksiä ja kokemuksia siitä, mitä työhyvinvointi on ja mitä työhyvinvoinnin pitäisi olla. Osa voi olla jopa sitä mieltä, että työhyvinvointiin tai tekijöihin, joista työhyvinvointi koostuu, ei voi vaikuttaa.

Tutkinnon arvostuksen ja tunnettuuden kehittäminen oli kuudes kysymys. Kyseessä on hyvin yleinen koulutuksellisen edunvalvonnan muoto, mutta oikeustradenomiyhdistyksen edunvalvonnassa kyseinen asia korostunee huomattavasti. Syynä on se, että tutkinto on kaikesta huo-

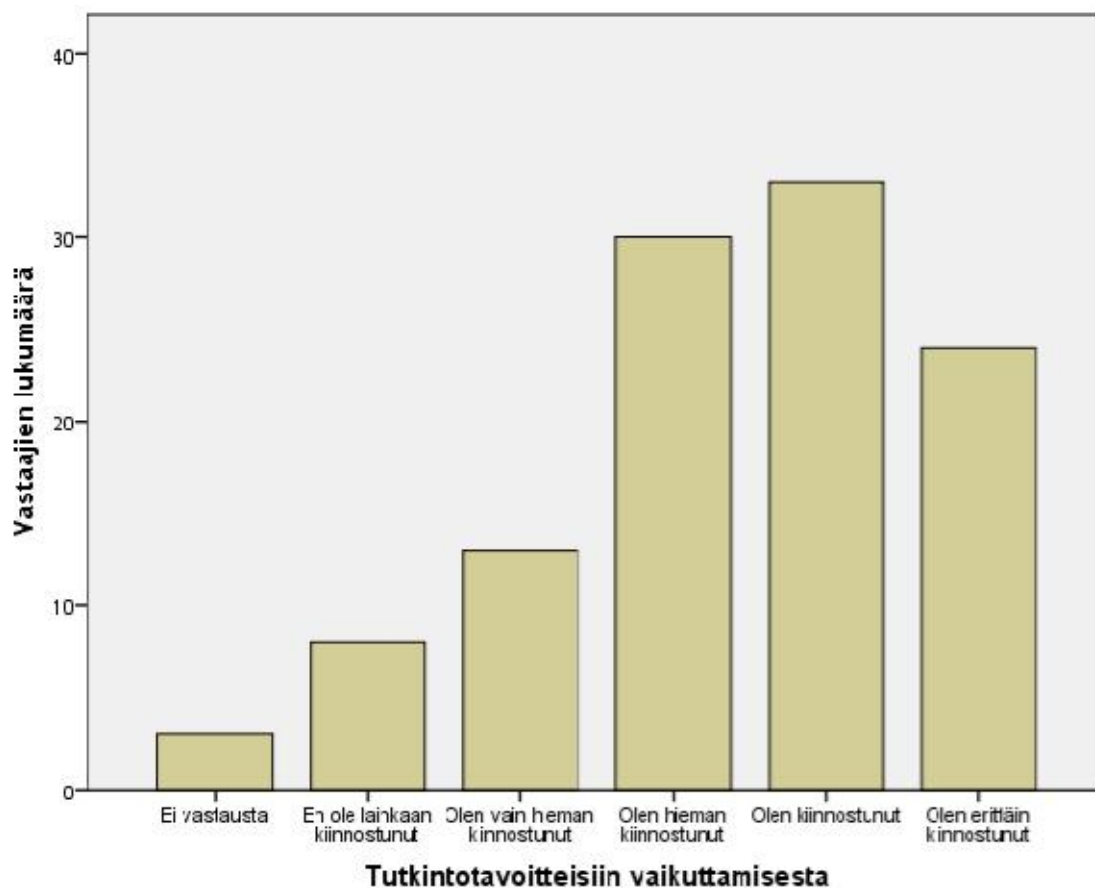
limatta aika tuntematon ja siksi yhdistyksen olisi syytä keskittyä edunvalvonnassaan tutkinnon tunnettuuden lisäämiseen.

Kuvio 15: Vastaajien kiinnostus tutkinnon arvostuksen ja tunnettavuuden kehittämiseen

Oletus kiinnostuksesta tutkinnon arvostuksen ja tunnettuuden kehittämiseen saa tukea kyselyn vastauksista, sillä suurin osa vastaajista eli 52 vastaajaa oli joko erittäin kiinnostuneita tai kiinnostuneita, joita oli 40 vastaajaa. Tulos poikkeaa siten huomattavasti edellisistä kysymyksistä, sillä missään edellisessä kysymyksessä vastaajat eivät ole näyttäneet yhtä selvää kiinnostusta tiettyyn edunvalvonnalliseen asiaan.

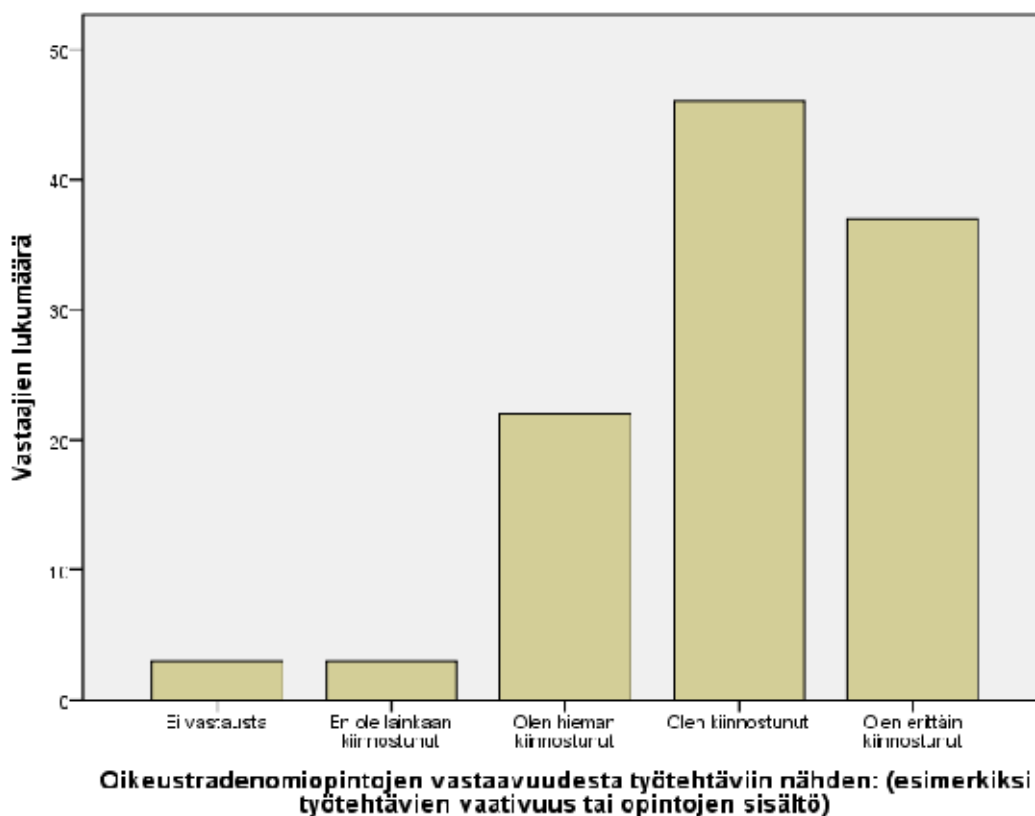
Seitsemäs kysymys koski tutkintotavoitteisiin vaikuttamista, joka on koulutuksellisen edunvalvonnan muoto. Tutkintotavoite tarkoittaa sitä, kuinka monta tutkintoa kullakin alalla suoritetaan eli kyse on suoritettavien tutkintojen määrästä. Tutkintotavoitteiden määrään vaikuttavat muun muassa tutkintototeuma, ikäluokkakehitys ja läpäisyn parantaminen (Alustava ehdotus ammattikorkeakoulujen tutkintotavoitteiksi vuosina 2010 - 2012 2008). Alun perin kysymyksen tarkoituksena oli tiedustella vastaajien mielipidettä tutkinnon sisältämien opintojen tavoitteista, mutta kysymys onkin aivan eri asiasta.

Kuvio 16: Vastaajien kiinnostus tutkintotavoitteisiin vaikuttamiseen

Kysymyksen lievä epämääräisyys on saattanut yleisesti vaikuttaa siihen, että vastaajat ovat ilmoittaneet olevansa joko hieman kiinnostuneita, kiinnostuneita tai erittäin kiinnostuneita, sillä hieman kiinnostuneita oli 30 vastaajaa, kiinnostuneita 33 vastaajaa ja erittäin kiinnostuneita 24 vastaajaa. Tutkintotavoitteisiin vaikuttaminen kiinnosti siten vastaajia yleisesti. Syyinä voi olla se, että kysymyksen tarkentamattomuus saattoi johtaa vastaajia hieman harhaan. Tutkintotavoitteet on saatettu mieltää samaksi asiaksi kuin tutkinnon tavoitteet, jotka liittyvät koulutusmäärien sijaa koulutuksen sisältöön ja tavoitteisiin. Sen sijaan vain hieman kiinnostuneita oli vain 13 vastaajaa ja lainkaan kiinnostuneita kahdeksan vastaajaa.

Kahdeksas kysymys koski oikeustradenomiopintojen vastaavuutta työtehtäviin nähden. Tarkoituksena on esimerkiksi kiinnittää huomiota opintojen sisältöön tai työtehtävien vaativuuteen, jotta oikeustradenomit ja oikeustradenomiopiskelijat saisivat työskennellä opintojaan vaativissa tai vaativimmissa tehtävissä. Toisaalta opintojen sisällön olisi vastattava sitä, mitä oikeustradenomeilta vaaditaan työelämässä. Julkisella puolella virkanimikkeitä voisi myös muuttaa vastaamaan koulutusta ja siten taata oikeustradenomien pääsy useampiin virkoihin.

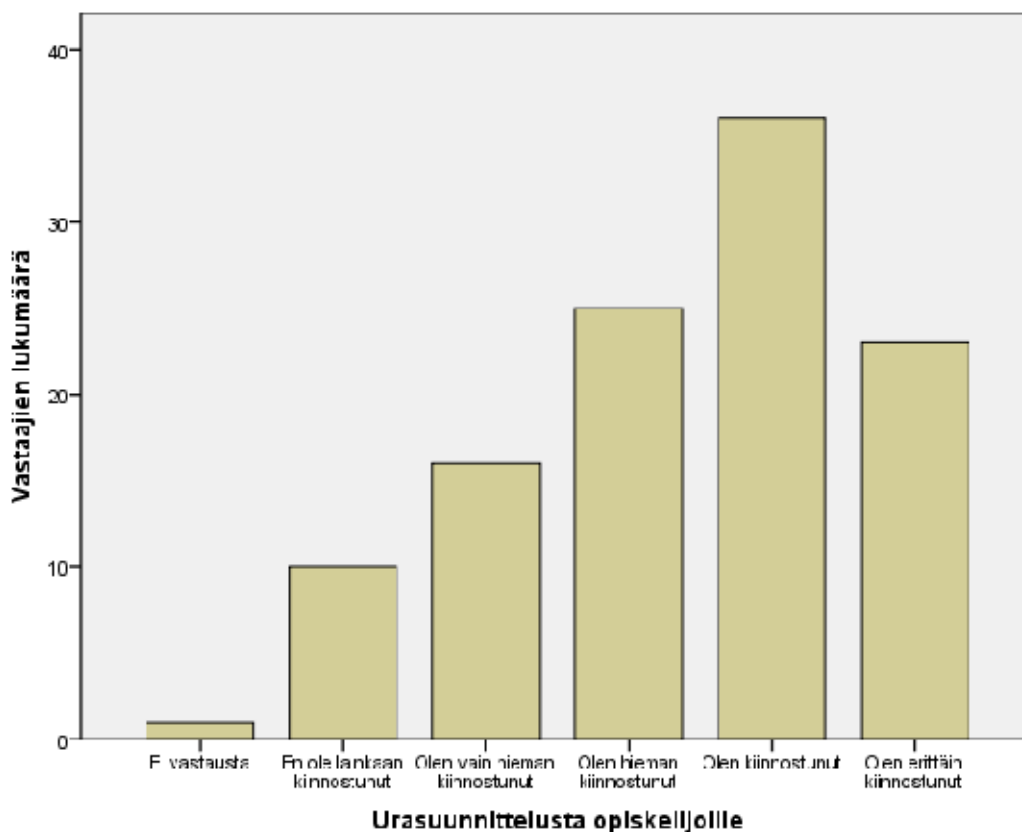
Kuvio 17: Kiinnostus oikeustradenomiopintoja vastaaviin työtehtäviin

Ensimmäiseksi huomion kiinnittää se, että tuloksista puuttuu kokonaan vain hieman kiinnostunut vaihtoehto. Vastaukset ovat jakautuneet sen mukaan, että ovatko vastaajat kiinnostuneet kyseisestä edunvalvontatavasta vai eivät. Kiinnostusta on, sillä pelkästään 46 vastaajaa on kiinnostunut vaikuttamaan siihen, että oikeustradenomiopinnot vastaisivat työtehtäviä. Seuraavaksi eniten vastauksia keräsi erittäin kiinnostunut- vaihtoehto, jonka valitsi 37 vastaajaa ja hieman kiinnostuneitakin oli 22 vastaajaa. Vain kolme vastaajaa ei ollut lainkaan kiinnostunut kyseisestä edunvalvontatavasta.

Vastaajien kiinnostus siihen, että oikeustradenomiopinnot vastaavat työtehtäviä, johtunee yksinkertaisesti siitä, että valmistuneet ja opiskelijat haluavat tehdä koulutustaan vastaavaa työtä. Yksi oikeustradenomiyhdistyksen tavoitteista voisikin olla selvittää kaikki tehtävät, jossa oikeustradenomit ja oikeustradenomiopiskelija työskentelevät. Samalla kiinnitettäisiin huomioon tehtävien sisältöön ja käytännön työskentelyyn, jotta saataisiin riittävä kuva tehtävien hoitoon vaadittavasta osaamisesta. Tehtävät, tehtävien sisältö ja tehtävien hoidossa vaadittava osaaminen vaihtelevat tehtävittäin ja työpaikoittain. Siksi yhdistyksen tarkoituksena olisikin vaikuttaa esimerkiksi tehtävien kelpoisuusehtoihin julkisella sektorilla ja markkinoida yksityiselle sektorille oikeustradenomikoulutusta ja oikeustradenomien osaamista. Tar-

koituksena on helpottaa oikeustradenomien pääsyä erilaisiin tehtäviin, joita oikeustradenomit ja oikeustradenomiopiskelijat voisivat osaamisensa perusteella tehdä.

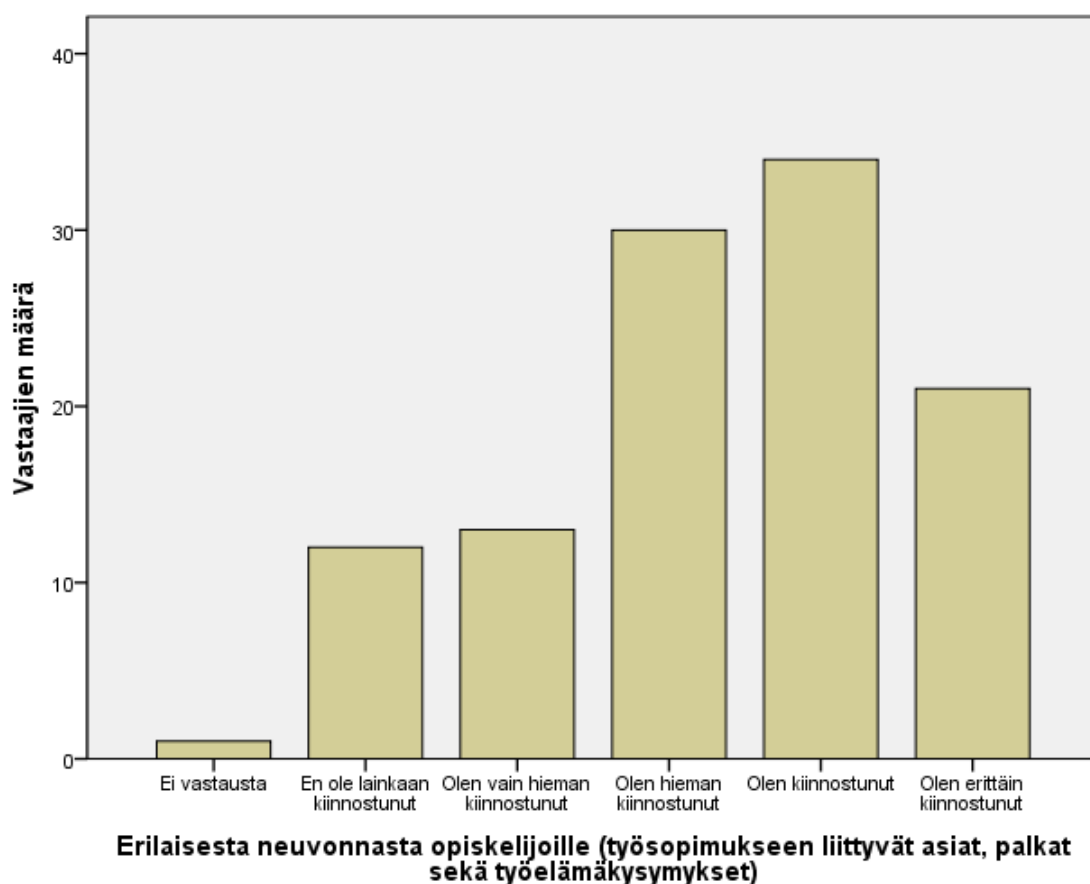
Seuraavat kolme edunvalvonnan tapaa koskivat kaikki opiskelijoiden edunvalvontaa. Ensimmäisessä kolmesta kysymyksestä tiedusteltiin vastaajien mielipidettä opiskelijoiden urasuunnitteluun. Urasuunnittelusta lienee hyötyä korkeakouluopiskelijoille, varsinkin sellaisille opiskelijoille, joiden alan valinta tai tulevaisuudensuunnitelmat eivät ole selkeitä.

Kuvio 18: Vastaajien kiinnostus opiskelijoiden urasuunnitteluun

Opiskelijoiden urasuunnittelu kiinnosti yleisesti vastaajia, vaikka 36 vastaajaa ilmoitti pelkästään olevansa kiinnostunut urasuunnittelusta. Vastaajat olivat myös hieman sekä erittäin kiinnostuneita urasuunnittelusta opiskelijoille, sillä hieman kiinnostuneita vastaajia oli 25 ja 23 vastaajaa oli erittäin kiinnostunut. Syynä urasuunnittelun kiinnostukseen lienee se, että urasuunnittelu koetaan tärkeäksi asiaksi yleensä, vaikka vastaajilla ei olisikaan tarvetta urasuunnittelulle. Siten olisi hyvä, että olisi mahdollisuus tarjota urasuunnittelua. Vain hieman kiinnostuneita ja ei lainkaan kiinnostuneita oli vähemmän, sillä vain hieman kiinnostuneita oli vain 16 vastaajaa ja ei lainkaan kiinnostuneita oli 10 vastaajaa. Vain yksi vastaaja jätti vastaamatta.

Kymmenes kysymys koski erilaisen neuvonnan antamista opiskelijoille, johon sisältyvät esimerkiksi työsopimukseen liittyvät asiat, palkat, työelämä- ja koulutuspoliittiset kysymykset. Suurin osa korkeakouluopiskelijoista käy kuitenkin työssä opintojen ohessa eivätkä oikeustradenomiopiskelijat ole oletettavasti poikkeus.

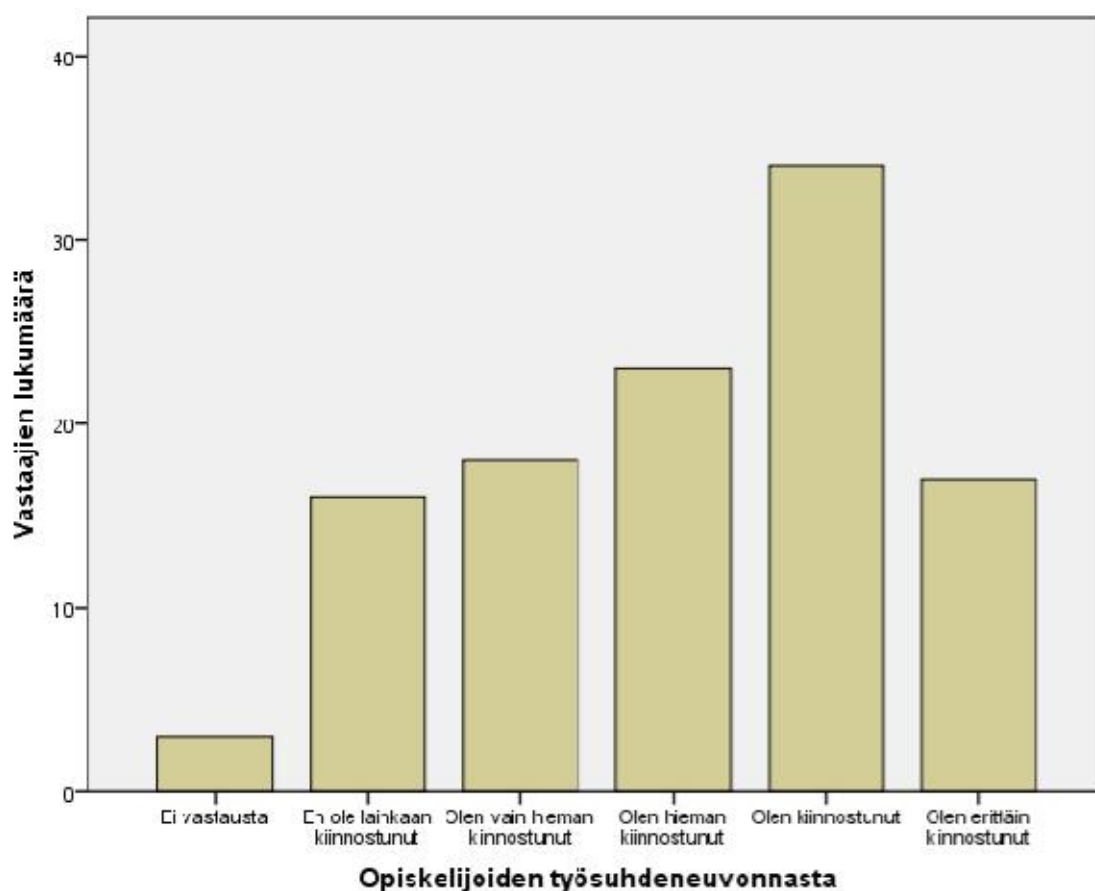

Kuvio 19: Vastaajien kiinnostus erilaiseen opiskelijoille suunnattuun neuvontaan

Erilainen opiskelijoille suunnattu neuvonta kiinnosti vastaajia, sillä 34 vastaajaa oli kiinnostunut ja 30 vastaajaa hieman kiinnostunut erilaisesta neuvonnasta. Erittäin kiinnostuneita oli sen sijaan vain 21 vastaajaa. Siten 75 vastaajaa eli yli puolet oli kiinnostunut opiskelijoille suunnatusta erilaisesta neuvonnasta, joten opiskelijoille suunnatun erilaisen neuvonnasta voisi olla yksi oikeustradenomiyhdistyksen edunvalvonnan osa-alueista. Vain hieman ja lainkaan kiinnostuneita oli yhteensä 25 vastaajaa. Vain yksi vastaaja jätti vastaamatta kysymykseen.

Yhdestoista kysymys on itse asiassa tarkennusta yhdeksänteen kysymykseen. Kysymys koski opiskelijoiden työsuhdeneuvontaa, joka keskittyy työelämään liittyviin kysymyksiin, kuten työsopimuksen sisältöön, ylitöiden korvaamiseen, vuosiloman kertymiseen ja sovellettavaan

työehtosopimukseen. Tällaiselle neuvonalle on aina jossain määrin kysyntää, sillä koulutuksesta huolimatta työoikeudelliset säännökset eivät ole kaikille aina tuttuja.

Kuvio 19: Vastaajien kiinnostus opiskelijoiden työsuhdeneuvontaan

Tuloksista voi huomata, että lainkaan ja vain hieman kiinnostuneita vastaajia oli enemmän kuin edellisissä kysymyksissä. 16 vastaajaa ei ollut lainkaan kiinnostuneita ja 18 vastaajaa oli vain hieman kiinnostuneita. Yleisesti kiinnostuneita vastaajia oli 34. Erittäin kiinnostuneiden vastaajia oli lähes saman verran kuin lainkaan ja vain hieman kiinnostuneiden vastaajia, sillä vain 17 vastaajaa oli erittäin kiinnostunut. Hieman kiinnostuneiden määrä sijoittui erittäin ja lainkaan kiinnostuneiden ja kiinnostuneiden puoliväliin, sillä vain hieman kiinnostuneita vastaajia oli 24.

Tuloksista voi siten päätellä, että opiskelijoiden työsuhdeneuvonta kiinnostaa vastaajia. Se, että vain hieman ja lainkaan kiinnostuneita on määrällisesti enemmän kuin edellisissä vasta-uksissa, saattaa kuitenkin vaikuttaa opiskelijoiden työsuhdeneuvonnan valintaan yhdeksi

yhdistyksen edunvalvonnan osa-alueista. Toinen mahdollisuus on, että kysymystä ei ole ymmärretty kunnolla. Oletettavampaa on kuitenkin, että osa vastaajista ei ole yksinkertaisesti ole kiinnostuneita työsuhdeneuvonnasta.

Kyselylomakkeen 21. kysymys oli avoin kysymys, jolla haluttiin kartoittaa vastaajien mieltymyksiä ja toiveita yhdistykseltä sekä yhdistyksen toiminnalta. Kysymyksen tarkoituksena on antaa vastaajille mahdollisuus kertoa tarkentavia mielipiteitä. Avointen kysymysten selkeästi suosituimmaksi teemaksi nousi koulutuksen tunnettuisuuden ja arvostuksen lisääminen. Useammasta vastauksesta käy selvästi ilmi, että tutkinnon tunnettuutta täytyisi lisätä. Kaksi vastaaja totesikin vastauksessaan, että tutkinnon tunnettavuutta pitäisi lisätä eri työnantajien keskuudessa. Yksi vastaaja totesi vastauksessaan, ettei tutkintoa tunneta yksityisellä sektorilla. Toisessa vastauksessa todettiin, ettei tutkintoa ei tunneta julkisella sektorillakaan, mikä oli sinänsä hieman hämmentävää. Syynä on kuitenkin se, että oikeuslaitos on vain osa julkista sektoria. Muiden julkisen sektorin toimijoiden ei välttämättä voi olettaa tuntevan koulutusta, koulutuksen sisältöä ja sitä, millaisissa tehtävissä oikeustradenomit voisivat työskennellä.

Oikeustradenomikoulutuksen arvostuksen ja tunnettavuuden lisääminen lieneekin yksi tärkeimmistä oikeustradenomiyhdistyksen tehtävistä, sillä tällä hetkellä oikeustradenomit ovat virallisesti vain tietyt syventävät opinnot suorittaneita tradenomeja. Koulutuksen arvostuksen ja tunnettuuden lisäämiseen liittyy myös se, että kolme vastaajaa halusi vastauksissaan oikeustradenomikoulutuksen erottamista tai erottautumista. Yksi vastaaja totesi, että oikeustradenomikoulutuksen suorittaneet täytyisi erottaa merkonomitutkinnon suorittaneista. Toinen vastaajista kirjoitti vastauksessaan, että oikeustradenomikoulutuksen täytyisi erottautua tradenomitutkinnosta yleisesti. Syynä lienee se, että merkonomeja ja tradenomeja yhdistää liiketalous ja kouluttautuminen nimenomaan ammattiin, minkä vuoksi merkonomit, tradenomit ja oikeustradenomit voidaan sekoittaa toisiinsa.

Syynä on suurimmaksi osaksi se, että oikeustradenomikoulutus on koulutuksena hyvin nuori eli oikeustradenomeja on koulutettu vähän aikaa. Siten ei olekaan ihme, että työnantajat saattavat yhden vastauksen mukaisesti vaikka palkata vastavalmistuneen lakimiehen, vaikka oikeustradenomikin voisi hoitaa samat tehtävät. Oikeustieteelliset tiedekunnat ovat vuosia kouluttaneet oikeudelliset säännökset hallitsevia alemman tai ylemmän korkeakoulun suorittaneita henkilöitä, joten oikeustieteellinen on jo käsitteenä tunnetumpi kuin oikeustradenomikoulutus.

Koulutuksen arvostuksen ja tunnettavuuden lisäksi kahdessa vastauksessa esiintyy selvästi tutkintotavoitteellisia piirteitä. Yksi vastaajista totesi vastauksessaan, että koulutuksen arvostusta pitäisi lisätä vahvasti, jotta oikeustradenomien ja ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneiden oikeustradenomien kouluttaminen ei jäisi vain hetkelliseksi ilmiöksi. Yh-

den vastaajan mukaan tutkintoa suorittavien määrä pitäisi säilyttää "supistettuna", jotta kaikille oikeustradenomeille löytyisi töitä omaa asiantuntijuuttaan vastaavissa tehtävissä. Kyse on ilmeisesti siitä, että koulutettavien oikeustradenomien määrä tulisi pitää ennallaan. Oikeustradenomeja on tuskin mielekästä yli- tai alikouluttaa, sillä varsinkin ylikouluttaminen aiheuttaa ongelmia työmarkkinoille ja yhteiskunnalle. Silti tutkintotavoitteita on hyvä tarkastella välillä ja tehdä yhteistyötä oikeus- ja opetusministeriön sekä työnantajien kanssa.

Koulutuksen tunnettavuuden ja arvostuksen lisääminen, erottaminen ja erottautuminen sekä koulutuspaikkojen säilyttäminen ennallaan ovat selviä koulutuksellisen edunvalvonnan osaluokkia. Koulutukselliseen edunvalvontaan liittyy myös koulutuksen laatu ja sisältö. Yhden vastaajan mukaan oppiaineita eli eri oikeudenaloja käsitteleviä opintojaksoja voisi suunnitella siten, että kukin voisi erikoistua tiettyyn oikeudenalaan. Toisen vastaajan mukaan koulutuksen tiedollinen sisältö jäi aika kapeaksi huomioon ottaen, että vastaaja on työskennellyt pitkään oikeudellisten asioiden parissa. Kolmas vastaaja totesi, että koulutuksen laadullista sisältöä tulisi yleensäkin kehittää. Erikoistuminen kuulostaa ajatuksen tasolla hyvältä, sillä joidakin opiskelijoita voisi hyvinkin kiinnostaa suuntautuminen tiettyyn juridiikan alueeseen. Vastaajien pienen määrän vuoksi tarvittaneen lisäselvitystä siitä, miten oikeustradenomikoulutusta halutaan tulevaisuudessa kehittää. Erikoistuminen ja koulutuksen kehittäminen ovat hyviä ajatuksia, mutta erikoistumisessa on otettava huomioon koulutuksen laajuus sekä se, että oikeustradenomikoulutus on jo itsessään erikoistumista tiettyihin opintoihin. Sen sijaan oikeustradenomikoulutuksen kehittäminen yhä työelämää vastaavaksi on yksi yhdistyksen avaintavoitteista. Oikeustradenomikoulutuksenkin täytyy pysyä niin sanotusti ajan tasalla ja vastata työelämän tarpeita.

Vaikka suurin osa vastauksista liittyi selkeästi koulutukselliseen edunvalvontaan, sisälsi osa vastauksista muihinkin edunvalvontamuotoihin kuuluvia edunvalvonnallisia asioita. Kolme vastaajaa oli kiinnostunut oikeustradenomien palkkatasosta, sillä vastauksissa toivottiin sekä oikeustradenomien palkkatason vakiinnuttamista sekä tietoa oikeustradenomien palkkatasosta yleensä tai tietoa oikeustradenomien palkoista eri sektorilla ja eri työpaikoilla. Kyseessä on ainoa vastauksissa esiintynyt sopimusedunvalvontaan kuuluva asia. Tieto palkkatasosta kiinnostanee vastaajia yksinkertaisesti siksi, että palkkaus kiinnostaa aina missä tahansa työpaikassa työskenteleviä sektorista riippumatta.

Toinen vastaajia kiinnostanut pienempi teema oli työllistyminen, sillä neljän vastaajan vastaukset koskivat työllistymistä eri tavoin. Yksi vastaaja halusi harjoittelupaikkoja ja tulevaa työllistymistä koskevaa neuvontaa, kun taas toinen vastaaja toivoi työharjoittelupaikkojen välittämistä tai yleensä apua työllistymisessä. Kolmas vastaaja toivoi työllistymismahdollisuuksien kasvattamista esimerkiksi verkostoitumalla pankkien ja lakiasiantuntijoiden kanssa. Työllistymiseen liittyy myös urasuunnittelu, josta yksi vastaajista oli kiinnostunut. Opiskelijat

ovat nimittäin alasta riippumatta kiinnostuneita työllisyydestä ja omasta työllistymisestään eivätkä oikeustradenomit tai oikeustradenomiopiskelijat muodosta poikkeusta. Vastaukset osoittavat siten, että opiskelijoille suunnatulle neuvonnalle tai henkilökohtaisesti annettaville palveluille on kysyntää.

Työllistyminen teemana täytyy ottaa vakavasti, sillä on sekä yhdistyksen että oikeustradenomien ja oikeustradenomiopiskelijoiden edun mukaista, että oikeustradenomit ja oikeustradenomiopiskelijat työllistyvät koulutustaan vastaaviin tehtäviin. Verkostoitumalla eri työnantajien kanssa voidaan tarjota enemmän erilaisia harjoittelupaikkoja. Harjoittelupaikoilla on tärkeä merkitys työllistymisessä, joten tarkoituksena olisi tarjota paikkoja esimerkiksi sellaisille oikeustradenomiopiskelijoille, joiden on vaikea syystä tai toisesta löytää harjoittelupaikkaa.

Kolmas teema, joka vastauksissa esiintyi, oli yleinen kiinnostus yhdistyksen toimintaan. Vastaukset vaihtelivat, mutta kaksi vastaajaa toivoi yhdistykseltä verkostoitumista, kaksi vastaajaa toivoi yhteisiä tapahtumia tai paikkaa, jossa oikeustradenomit voisivat tavata, yhteistyötä muiden yhdistysten tai toimijoiden kanssa sekä helppoa lähestyttävyyttä, kaksi vastaajaa kummassakin. Yhdistykseltä toivottiin myös aktiivista otetta asioiden hoidossa, etuuksia eri yrityksiin, yhdessäoloa ja keskustelufoorumia. Helppo lähestyttävyyys, aktiivinen ote asioiden hoidossa, verkostoituminen sekä yhteistyö ovat välttämättömiä ammattiyhdistyksen toiminnalle. Voitaisiin puhua jopa niin sanotusti kilpailuedusta, mikäli oikeustradenomiyhdistys onnistuu menestyksekkäästi huolehtimaan jäsentensä edunvalvonnasta ja edunvalvonnan tarpeista.

5.2 Johtopäätökset

Kyselyn tulosten mukaan suurin osa vastaajista oli siis kiinnostuneita oikeustradenomiyhdistyksen perustamisesta, joten oikeustradenomiyhdistys voitaisiin perustaa. Edunvalvonnan muodoista suosituin oli koulutuksellinen edunvalvonta, ja yhdistys keskittyisikin vastausten perusteella oikeustradenomikoulutuksen tunnettuisuuden lisäämiseen, koulutuksen laadun ja sisällön parantamiseen sekä koulutuksen erottautumiseen ja erottamiseen muista koulutuksista tai tutkinnoista. Ammatillinen ja sopimusedunvalvonta kiinnostivat seuraavaksi eniten työllistymiseen ja palkkatasoiin. Perustettavan yhdistyksen yksi tärkeimmistä tehtävistä olisikin alkaa markkinoida oikeustradenomikoulutusta työnantajille ja tuleville opiskelijoille esimerkiksi erilaisissa koulutustapahtumissa tai erilaisissa koulutusmessuilla tai työnantajille tarkoitetuissa tapahtumissa. Sen lisäksi, että oikeustradenomikoulutuksen tunnettavuus lisääntyisi, markkinointi mahdollistaisi verkostoitumisen työnantajien kanssa. Yhdistyksellä yhteistyössä esimerkiksi koulujen kanssa voisi olla mahdollisuus tarjota useammalle oikeustradenomille ja oikeustradenomiopiskelijalle alaansa vastaavia työharjoittelu- tai työharjoittelu-

paikkoja. Oikeustradenomikoulutuksen laadun ja sisällön parantamisessa sekä oikeustradenomikoulutuksen erottamiseksi muista tutkinnoista tai koulutuksista tehtäisiin sen sijaan yhteistyötä oikeus- ja opetusministeriön kanssa, sillä oikeustradenomikoulutuksen suunnittelusta sisältöineen vastaavat oikeus - ja opetusministeriöt.

Palkkatason vakiinnuttaminen täytyisi hoitaa isomman neuvottelujärjestön avustuksella, sillä oikeustradenomiyhdistys voi tuskin yksittäisenä yhdistyksenä vaikuttaa palkkatasoon. Sen sijaan henkilökohtaista edunvalvontaa oikeustradenomiyhdistys antaisi itse. Ammatillisen edunvalvonnan muodoista päätettäneen tarkemmin, sillä esimerkiksi työhyvinvoinnin turvaaminen sekä ammatin ja ammatin arvostuksen kehittäminen vaativat hyvin erilaisia toimia edunvalvonnallisesti.

Kyselystä kävi myös ilmi, että suurin osa vastaajista työskenteli yksityisellä sektorilla, joten oikeustradenomiyhdistys olisi luonteeltaan ammatillinen yhdistys. Tulos oli siten odotusten mukainen. Tulosten luotettavuuteen vaikuttaa huomattavasti se, että suurin osa vastaajista, jotka ilmoittivat työskentelevänsä yksityisellä sektorilla, työskentelivät muualla kuin oikeudellisissa tehtävissä. Luotettavimpien tulosten saamiseksi pitäisi lähettää kysely valmistuneille oikeustradenomeille sekä julkiselle sektorille että yksityiselle sektorille. Julkisella sektorilla työskentelee paljon oikeustradenomeja, joten valmistuneiden oikeustradenomien tavoittaminen kyselyllä ei vain kumoaisi olettamaa oikeustradenomien ja oikeustradenomiopiskelijoiden työskentelystä yksityisellä sektorilla, vaan vaikuttaisi myös mahdollisesti siihen, mitkä edunvalvonnan muodot ovat suosituimpia. Toiseksi kyselyllä voitaisiin saada vielä tarkempia vastauksia siihen, mitkä edunvalvonnan muodot kiinnostavat erityisesti oikeustradenomeja ja oikeustradenomiopiskelijoita. Vaikka tässä työssä tehdyn kyselyssä saatiinkin selville kiinnostavimmat edunvalvonnan muodot, vastaajien tasainen kiinnostus useammassa kysymyksessä herättää kysymyksiä kysymysten tarkkuudesta sekä siitä, että ovatko kysymykset vastanneet sitä, mitä haluttiin kysyä. Kyselyn lähettämällä laajemmalle vastaajajoukolle voitaisiin saada vielä tarkempia vastauksia siihen, että mitkä edunvalvonnan muodot kiinnostavat. Tarkoituksena olisi saada aikaa enemmän hajontaa tuloksissa.

Kysely tehtäisiin ennen oikeustradenomiyhdistyksen perustamista tai hieman perustamisen jälkeen. Kyselyn kysymykset olisivat samantyyppisiä kuin opinnäytetyön kysymykset, mutta muutamaa kysymystä, kuten vastaajien mielipidettä koskevaa kysymystä oikeustradenomiopintojen vastaavuudesta työtehtäviin ja edunvalvonnan muotojen kiinnostavuudesta, tulisi muokata toisenlaiseksi.

Ennen kyselyn tekoa olisi kuitenkin tarkoitus mahdollisesti kokous, jossa esiteltäisiin opinnäytetyön tulokset sekä alustavasti voitaisiin esimerkiksi oikeustradenomiyhdistyksen perustamisesta, oikeustradenomiyhdistyksen liittymisestä jonkin liiton jäsenyhdistykseksi, oikeustra-

denomiyhdistyksen toiminnasta eli siitä, mihin oikeustradenomiyhdistyksen olisi mielekkäintä keskittyä edunvalvonnassaan. Kokouksen jälkeen voitaisiin tehdä siis kysely, joka lähetettäisiin eri oikeustradenomeja kouluttaviin oppilaitoksiin ja esimerkiksi käräjäoikeuksiin, maistraatteihin sekä ulosottovirastoihin. Kyselyn tekemisen ja kyselyn tulosten analysoinnin jälkeen voitaisiin pitää kokous, jossa mahdollisesti voitaisiin perustaa oikeustradenomiyhdistys.

6 Opinnäytetyön tulokset sekä opinnäytetyön tekeminen

Ajatukseni tämän opinnäytetyön tekemiseen syntyi mielenkiinnosta selvittää kiinnostus oikeustradenomeille ja oikeustradenomiopiskelijoille suunnatun, edunvalvontaan erikoistuvan yhdistyksen perustamiseen. Koska yhdistys erikoistuisi edunvalvontaan, päätin selvittää, mitkä edunvalvonnan muodot kiinnostaisivat eniten ja olisiko yhdistys luonteeltaan ammatillinen vai virkamiesyhdistys. Tavoitteiden selvittämiseksi tein kyselyn, jonka mukaan vastaajat olivat oikeustradenomiyhdistyksen perustamisesta ja vastaajia kiinnostivat eniten koulutuksellinen, sopimus - ja ammatillinen edunvalvonta. Yhdistyksen olisi luonteeltaan ammatillinen yhdistys. Kyselyn tulokset vastasivat siten oletuksia, joita minulla oli ennen kuin tein kyselyn.

Kysely pohjautui teoriaosuudessa käsiteltyyn edunvalvonta-osioon, jossa käytiin läpi sopimus-, koulutuksellista, ammatillista ja opiskelijaedunvalvontaa. Teoriaosuudessa haastattelin kahden ammattiliiton edustajaa, jotta edunvalvonnasta saisi käytännönläheisemmän ja ehkä kattavamman kuvan kuin pelkästään tutustumalla sähköisiin ja kirjallisiin lähteisiin. Käsitelin edunvalvonnan lisäksi aatteellisen yhdistyksen perustamista sekä toimintaa siksi, että ammatilliset yhdistykset ovat luonteeltaan aatteellisia yhdistyksiä. Koska tätä opinnäytetyötä olisi tarkoitus käyttää mahdollisesti apuna, kun oikeustradenomiyhdistys perustetaan, yhdistyksen perustamista ja toimintaa koskevan teoriaosuuden oheen olen kirjoittanut ehdotuksia esimerkiksi oikeustradenomiyhdistyksen toiminnasta päätöksentekoiheen sekä siitä, kuka hyväksyttäisiin oikeustradenomiyhdistyksen jäseneksi. Ehdotukset on myös koottu yhdistyksen alustaviksi säännöiksi, jotka löytyvät liitteestä neljä. Yhdistyksen säännöistä lienee apua, kun yhdistystä perustetaan tai ajatellaan perustettavaksi.

Opinnäytetyön tekeminen kokonaisuudessaan oli kiinnostavaa ja haastavaakin. Opin opinnäytetyötäni tehdessä yhdistysoikeudesta, yhdistyksen toiminnasta ja yhdistyksen perustamisesta, mistä saattaa olla hyötyä minulle tulevaisuudessa. Erityisesti opin paljon siitä, miten opinnäytetyötä täytyy tehdä.

Kyselyjen ja haastattelujen teko osoittautui hieman haasteellisemmaksi kuin kuvittelin. Muutamia kohtiin olisi muutamiin kohtiin pitänyt kiinnittää enemmän huomiota, kuten esimerkiksi kysymyksiin ja kysymysten muotoiluun. Osa kysymyksistä oli muotoiltu väärin, mikä on saattanut johtaa vastaajia harhaan. Kysely olisi pitänyt myös lähettää esimerkiksi käräjäoike-

uksiin, maistraatteihin ja ulosottovirastoihin, jossa työskentelee valmistuneita oikeustradenomeja. Valmistuneiden oikeustradenomien suurempi osuus vastaajista olisi todennäköisesti vaikuttanut siihen, että julkisella sektorilla työskentelevien vastaajien määrä olisi ollut suurempi ja mahdollisesti siihen, mitkä edunvalvonnan muodot olisivat suosituimpia. Teoriaosuudessa osioon, joka koski edunvalvontaa, olisi voinut panostaa hieman enemmän. Edunvalvonnan osuus ei vastannut sitä, mitä alun perin odotin, vaan jäi hieman pintapuoliseksi. Toisaalta jo edunvalvonnan eri muotojen määrä aiheuttaa sen, että vain yhtä edunvalvonnan muotoa ei voida tässä opinnäytetyössä käsitellä.

Lähteet

Kirjalliset lähteet:

Halila, H. & Tarasti, L. 2011. Yhdistysoikeus. 4.uudistettu painos. Hämeenlinna: Karisto.

Loimu, K.2007. Yhdistystoiminnan käsikirja. 3., uudistettu painos: Helsinki: WSOY.

Helander, M. & Nylund, M. Johdanto: Ay-liike ja edunvalvonnan uudet muodot. Teoksessa Helander, M. & Nylund, M. Palkka työstä - ay-liike ja edunvalvonnan uudet muodot. Hämeenlinna: Into Kustannus.

Koskinen, S. & Kulla, H. 2005. Virkamiesoikeuden perusteet. Jyväskylä: Gummerus.

Melin, H.2012. Pystyykö ammattiliike uudistumaan? Teoksessa Helander, M & Nylund, M. (toim) Palkka työstä - ay-liike ja edunvalvonnan uudet muodot. Hämeenlinna: Into Kustannus.

Muukkonen, M. 2008. Yhdistysoikeuden perusteet. Helsinki: Edita Prima

Paanetoja, J. 2008. Työoikeus tutuksi. Helsinki: Edita Prima.

Paasolainen, S. 2007. Osaava yhdistys: avain akavalaiseen yhdistystoimintaan. Jyväskylä: Gummerus.

Sähköiset lähteet:

Alueellinen edunvalvonta. 2012. Viitattu 7.9.2012.

http://www.akava.fi/perustietoa/edunvalvonta/edunvalvontatyö_suomessa/alueellinen_edunvalvonta

Ammattiyhdistysliikkeen ABC. STTK. Viitattu 28.11.2012.

<http://www.sttk.fi/File/ad4cc794-f1c4-4949-a83f-29587becff47/Ammattiyhdistysliikkeen+ABC.pdf>

Insinööriopiskelijoiden liitto. 2012. Toiminnan kulmakivet. Viitattu 1.10.2012.

http://www.uil.fi/portal/page?_pageid=157,34836&_dad=portal&_schema=PORTAL

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto. 2012. Neuvottelu - ja sopimustoiminta valtiolla. Viitattu 17.9.2012.

http://www.jhl.fi/portal/fi/edunvalvonta/valtio/valtion_virka-ja_tyoehtosopimus_seka_sopimustoiminta/

Jäsenedut ja palvelut. 2012. Tradenomiopiskelijaliitto. Viitattu 24.9.2012

<http://www.trol.fi/440>

Jytyliitto ry. 2012. Viitattu 27.9.2012. <http://www.jytyliitto.fi/>

Lakimiesliitto. 2012. Opiskelijatoiminta. Viitattu 1.10.2012.

<http://www.lakimiesliitto.fi/etusivu/opiskelijatoiminta>

Malleja aatteellisen yhdistyksen tarkoitukseksi ja toimintamuodoiksi. 2012. Patentti- ja rekisterihallitus. Viitattu 25.11.2012.

http://www.prh.fi/fi/yhdistysrekisteri/yhdistys_perustaminen/tarkoitus_toiminta.html

Metallityöväenliitto. 2012. Ammatillinen edunvalvonta. Viitattu 7.9.2012.

<http://www.metalliliitto.fi/web/fi/amatillinen-edunvalvonta>

Oikeusministeriö. 2005. Oikeustradenomikoulutusta haluttaisiin laajentaa. Viitattu 6.5.2012.

<http://www.om.fi/Oikeapalsta/Haku/1145624708000>

Oikeustradenomi-info. 2010. Viitattu 26.4.2012.

<http://www.oikeustradenomi.info/>

Oikeusministeriön työryhmän mietintö 2005:15. Ammattikorkeakouluväylä oikeushallinnonalalle. Viitattu 26.4.2012 <http://www.om.fi/1145624736570>

Opiskelu ja työ. 2012. Tradenomiopiskelijaliitto. Viitattu 25.9.2012

<http://www.trol.fi/443>

Opetusministeriö. 2008. Alustava ehdotus korkeakoulujen tutkintotavoitteiksi sopimuskaudelle 2010 - 2012. Viitattu 26.10.2012.

http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Koulutus/ammattikorkeakoulutus/hallinto_ohjaus_ja_rahoytus/tavoitesopimusneuvotteluja_koskevat_ohjeet/Liite_2_YO_AMK_Tutkintotavoitteet_muistio.pdf

Perustietoa. 2012. Viitattu 21.9.2012. <http://www.akava.fi/perustietoa>

SAK. 2012. Paikallisen aluetoiminnan toimintaohje. Viitattu 7.9.2012.

<http://www.sak-paikalliset.fi/index2.php?m=4&id=357>

Suomen perus- ja lähihoitajaliitto. 2012. Ammatillinen edunvalvonta. Viitattu 6.9.2012.

<http://www.superliitto.fi/fi/Edunvalvonta/Ammatillinen%20edunvalvonta/>

Suomen työlainsäädäntö ja työelämän suhteet. 2012. Työ - ja elinkeinoministeriö. Viitattu 5.9.2012.

http://www.tem.fi/files/31810/Suomen_tyolainsaadanto.pdf

STTK - Alueellinen edunvalvonta. 2007. Viitattu 7.9.2012.

<http://www.sttk.fi/fi-FI/alueellinedunvalvonta/>

Kansainväliset edustukset. 2007. STTK. Viitattu 7.9.2012.

<http://www.sttk.fi/fi-FI/kansainvalisetedustukset/>

Kansainvälinen edunvalvonta. 2007. STTK. Viitattu 7.9.2012.

<http://www.sttk.fi/fi-fi/kansainvalinedunvalvonta/>

STTK-opiskelijat. 2007. STTK. Viitattu 2.12.2012.

<http://www.sttk.fi/fi-fi/opiskelijat/>

Sääntöjä koskevia ohjeita. 2012. Patentti- ja rekisterihallitus. Viitattu 25.11.2012.

http://www.prh.fi/fi/yhdistysrekisteri/yhdistys_perustaminen/muita_ohjeita.html

Tehy. Sosiaali - ja terveysalan ammattijärjestö. 2012. Ammattiosastosi. Viitattu 7.9.2012.

<http://www.tehy.fi/jasenelle/ammattiosastosi/>

Tradenomiopiskelijaliiton hallitus. 2012. Viitattu 11.12.2012.

<http://www.trol.fi/453>

Tral lyhyesti. 2012. Tradenomiliitto. Viitattu 1.10.2012.

<http://tral.fi/jasen/11>

Trol. 2012. Tradenomiopiskelijaliitto. Viitattu 23.9.2012.

<http://www.trol.fi/450>

Työelämään.fi. 2012. Työ - ja virkaehtosopimus. Viitattu 26.8.2012.

<http://www.tyoelamaan.fi/fi-FI/apua-ja-turvaa-tyoelamassa/tyoehtosopimus/>

Työterveyslaitos. 2012. Viitattu 26.10.2012.

<http://www.ttl.fi/fi/tyohyvinvointi/Sivut/default.aspx>

Valtiovarainministeriö. 2011. Valtion yleinen työ - ja virkaehtosopimus. Viitattu 17.9.2012
http://www.vm.fi/vm/fi/04_julkaisut_ja_asiakirjat/02_henkilostohallinnon_asiakirjat/02_sopimukset/20071001Valtio/name.jsp

Yhdistysrekisterin hinnasto. 2012. Patentti- ja rekisterihallitus. Viitattu 25.11.2012
<http://www.prh.fi/fi/yhdistysrekisteri/hinnasto.html>.

Yhdistysrekisterin lomakkeet, ehdotuksia säännöiksi sekä perustamiskirjan malli. Patentti- ja rekisterihallitus .Viitattu 25.11.2012.
http://www.prh.fi/fi/yhdistysrekisteri/lomakkeet_mallisaannot.html

Muut lähteet:

M. Lehtonen.2012. Järjestöasiamies. Jytyliitto. Haastattelu 17.8.2012

M.Yli-Ikkela.2012. Koulutussuunnittelija. Oikeusministeriö. Sähköpostitiedonanto. Luettu 27.9.2012

V-V Rantamaula.2012. Toimialapäällikkö. Tradenomiliitto. Haastattelu.4.9.2012

Kuviot

Kuvio 1: Vastaajien määrä sukupuolittain sekä prosenttiosuudet	27
Kuvio 2: Vastaajien ikä vaihtoehdoittain	28
Kuvio 3: Vastaajien elämäntilanne	29
Kuvio 4: Vastaajien opiskelumuoto	30
Kuvio 5: Vastaajien työskentely sektoreittain	32
Kuvio 6: Yksityisen sektorin työllistäjät vaihtoehdoittain	33
Kuvio 7: Julkisen sektorin työllistäjät	34
Kuvio 8: Työskentely oikeustradenomiopintoja vastaavissa tehtävissä	36
Kuvio 9: Vastaajien kiinnostus edunvalvontaa hoitavaan yhdistykseen	37
Kuvio 10: Vastaajien kiinnostus henkilökohtaisesti annettaviin palveluihin.....	38
Kuvio 11: Vastaajien kiinnostus ammatin ja ammatin arvostuksen kehittämiseen.....	39
Kuvio 12: Vastaajien kiinnostus työehtojen parantamiseen.....	40
Kuvio 13: Vastaajien kiinnostus koulutuksen laadun ja sisällön kehittämiseen.....	41
Kuvio 14: Vastaajien kiinnostus työhyvinvoinnin turvaamiseen	42
Kuvio 15: Vastaajien kiinnostus tutkinnon arvostuksen ja tunnettavuuden kehittämiseen. 43	
Kuvio 16: Vastaajien kiinnostus tutkintotavoitteisiin vaikuttamiseen.....	44
Kuvio 17: Kiinnostus oikeustradenomiopintoja vastaaviin työtehtäviin	45
Kuvio 18: Vastaajien kiinnostus opiskelijoiden urasuunnitteluun	46
Kuvio 19: Vastaajien kiinnostus erilaiseen opiskelijoille suunnattuun neuvontaan	47
Kuvio 19: Vastaajien kiinnostus opiskelijoiden työsuhdeneuvontaan.....	48

Liitteet

Liite 1: Ehdotus oikeustradenomiyhdistyksen säännöiksi	60
Liite 2: Haastattelukysymykset (yleinen edunvalvonta)	63
Liite 3: Haastattelukysymykset (tradenomien edunvalvonta).....	64
Liite 4: Kyselylomake.....	65

Liite 1: Ehdotus oikeustradenomiyhdistyksen säännöiksi

1. Yhdistyksen nimi ja kotipaikka

Yhdistyksen nimi on oikeustradenomiyhdistys ja sen kotipaikka on Helsinki.

2. Tarkoitus ja toiminnan laatu

Yhdistyksen tarkoituksena on valvoa oikeustradenomien ja oikeustradenomiopiskelijoiden etuja huolimatta työnantajasta tai oppilaitoksesta. Yhdistyksen tarkoituksena on jäsenistön henkisten, ammatillisten, yhteiskunnallisten ja muiden etujen ajaminen. Oikeustradenomiyhdistys edistää jäsentensä välistä yhteistoimintaa sekä jäsenistölleen vapaa-ajan toimintaa.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys seuraa jäsentensä koulutuksellista, ammatillista sekä taloudellista kehitystä sekä edunvalvontaan liittyvää lainsäädäntöä sekä tekee näihin liittyviä aloitteita, esityksiä ja antaa lausuntoja. Yhdistys ohjaa ja neuvoo jäseniään ammatinharjoittamiseen liittyvissä asioissa järjestämällä kokouksia, neuvontatilaisuuksia ja koulutusta sekä laatimalla tarvittavia asioita koskevia selvityksiä.

Toimintansa tukemiseksi yhdistys voi ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja, omistaa toimintaansa varten tarpeellista kiinteää omaisuutta sekä toimeenpanna asianomaisen luvan saatuaan arpajaisia ja rahankeräyksiä

3. Jäsenet

Oikeustradenomiyhdistyksen jäseniä ovat varsinaiset jäsenet, opiskelijajäsenet, kunniajäsenet sekä kannattajajäsenet.

Oikeustradenomiyhdistyksen jäseneksi voidaan hyväksyä oikeustradenomi tai oikeustradenomiopiskelija. Yhdistyksen jäseneksi voivat hakeutua vain henkilöt, jotka ovat suorittamassa tai ovat suorittaneet oikeustradenomikoulutukseen kuuluvat oikeudelliset opinnot. Jäseneksi voidaan hyväksyä kaikki alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet tai alempaa tai ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat, muunto - tai täydennyskoulutuksessa olevat, erikoistumisopinnot tai muulla tavalla oikeustradenomiopintoja suorittavat tai suorittaneet henkilöt.

Oikeustradenomiopiskelijat ovat opiskelijajäseniä, joilla on läsnäolo - ja puheoikeus yhdistyksen kokouksissa, muttei äänioikeutta eikä vaalikelpoisuutta.

Kannattajajäseneksi voivat liittyä yksityiset henkilöt ja oikeuskelpoiset yhteisöt, jotka hallitus kannattajajäsenikseen hyväksyy ja jotka maksavat yhdistyksen kokouksen määrittämän vuosittaisen jäsenmaksun.

Kunniajäseneksi voidaan kutsua yhdistyksen päätöksellä henkilöitä, jotka ovat ansiokkaalla tavalla edistäneet yhdistyksen tarkoitusta. Kunniajäseneltä ei peritä jäsenmaksua.

Jäsenten hyväksymisestä päättää yhdistyksen hallitus. Jäsenyyttä hakevan on toimitettava kirjallinen hakemus yhdistykselle.

4. Jäsenen eroaminen ja erottaminen

Hallitus voi erottaa jäsenen, mikäli jäsen ei täytä enää jäsenyyden ehtoja, on laiminlyönyt jäsenmaksunsa maksamisen, toimii vastoin yhdistyksen tarkoitusta tai toiminnallaan vahingoittaa yhdistyksen tarkoitusta.

Jäsen voi myös erota omasta tahdostaan ilmoittamalla eroamisestaan yhdistyksen hallitukselle tai hallituksen puheenjohtajalle tai ilmoittamalla erostaan yhdistyksen kokouksessa.

5. Liittymis- ja jäsenmaksu

Työssäkäyviltä oikeustradenomeilta jäseniltä peritään 1 - 2 % maksu, joka määräytyy jäsenen palkan mukaan. Opiskelija - ja kannattajajäseniltä peritään kiinteä jäsenmaksu, jonka hallitus vahvistaa vuosittaisessa sääntömääräisessä kokouksessa. Kunniajäsenet eivät suorita jäsenmaksua.

6. Hallitus

Yhdistyksen asioita hoitaa hallitus, johon kuuluu vuosikokouksessa valitut puheenjohtaja ja 7 - 8 varsinaista jäsentä sekä rahastonhoitaja. Hallituksen puheenjohtajaa lukuun ottamatta kullakin hallituksen jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Hallituksen toimikausi kestää 2 - 3 vuotta.

Hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan sekä ottaa keskuudestaan tai ulkopuoleltaan sihteerin sekä rahastonhoitaja. Hallitus on päätösvaltainen, kun vähintään puolet sen jäsenistä, puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja mukaan luettuna on läsnä. Äänestykset ratkaistaan ehdottomalla ääntenemmistöllä. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni, vaaleissa kuitenkin arpa.

Hallituksen tehtävinä ovat yhdistyksen edustaminen, yhdistyksen toiminnan kehittäminen, johtaminen ja valvominen, yhdistyksen kokouksien koolle kutsuminen ja kokouksien valmisteleminen, yhdistyksen kokousten päätösten toimeenpano, yhdistyksen jäsenten erottaminen ja hyväksyminen sekä yhdistyksen jäsenluettelon pitäminen.

7. Yhdistyksen nimen kirjoittaminen

Yhdistyksen nimen kirjoittaa hallituksen puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja jompikumpi yhdessä sihteerin tai rahastonhoitajan kanssa. Yhdistyksen nimen voivat kirjoittaa myös hallituksen määräämät toimihenkilöt.

8. Tilikausi ja tilintarkastus

Yhdistyksen tilikausi on kalenterivuosi. Tilinpäätös tarvittavine asiakirjoineen ja hallituksen vuosikertomus on annettava tilintarkastajalle viimeistään kuukautta ennen vuosikokousta, joka pidetään huhtikuun aikana. Tilintarkastajien tulee antaa kirjallinen lausuntonsa viimeistään kaksi viikkoa ennen vuosikokousta hallitukselle.

9. Yhdistyksen kokoukset

Yhdistyksen vuosikokous pidetään vuosittain hallituksen määräämänä päivän huhtikuussa. Ylimääräinen kokous pidetään, kun yhdistyksen kokous niin päättää tai kun hallitus katsoo siihen olevan aihetta tai kun vähintään kymmenesosa (1/10) yhdistyksen äänioikeutetuista jäsenistä sitä hallitukselta erityisesti ilmoitettua asiaa varten kirjallisesti vaatii.

Kokous on pidettävä kolmenkymmenen vuorokauden kuluessa siitä, kun vaatimus sen pitämisestä on esitetty hallitukselle. Yhdistyksen kokouksissa on jokaisella varsinaisella jäsenellä, kunniapuheenjohtajalla ja kunniajäsenellä yksi ääni. Yhdistyksen kokouksen päätökseksi tulee, ellei säännöissä ole toisin määrätty, se mielipide, jota on kannattanut yli puolet annetuista äänistä. Äänten mennessä tasan ratkaisee kokouksen puheenjohtajan ääni, vaaleissa kuitenkin arpa.

10. Yhdistyksen kokousten koollekutsuminen

Hallituksen on kutsuttava yhdistyksen kokoukset koolle vähintään 14 vuorokautta ennen kokousta jäsenille postitetuilla kirjeillä, sähköpostitse tai faksilla.

11. Vuosikokous

Yhdistyksen vuosikokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

1. kokouksen avaus
2. valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteeri, kaksi pöytäkirjantarkastajaa ja tarvittaessa kaksi ääntenlaskijaa
3. todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
4. hyväksytään kokouksen työjärjestys
5. esitetään tilinpäätös, vuosikertomus ja tilintarkastajien lausunto
6. päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja muille vastuuvollisille
7. vahvistetaan toimintasuunnitelma, tulo- ja menoarvio sekä liittymis- ja jäsenmaksujen suuruudet
8. valitaan hallituksen puheenjohtaja ja muut jäsenet
9. valitaan yksi tai kaksi toiminnantarkastajaa ja varatoiminnantarkastajaa taikka yksi tai kaksi tilintarkastajaa ja varatilintarkastajaa
10. käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat.

Mikäli yhdistyksen jäsen haluaa saada jonkin asian yhdistyksen vuosikokouksen käsiteltäväksi, on hänen ilmoitettava siitä kirjallisesti hallitukselle niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun.

12. Sääntöjen muuttaminen ja yhdistyksen purkaminen

Päätös sääntöjen muuttamisesta ja yhdistyksen purkamisesta on tehtävä yhdistyksen kokouksessa vähintään kolmen neljäsosan (3/4) enemmistöllä annetuista äänistä. Kokouskutsussa on mainittava sääntöjen muuttamisesta tai yhdistyksen purkamisesta. Yhdistyksen purkautuessa käytetään yhdistyksen varat yhdistyksen tarkoituksen edistämiseen purkamisesta päättävän kokouksen määräämällä tavalla. Yhdistyksen tullessa lakkautetuksi käytetään sen varat samaan tarkoitukseen.

Liite 2: Haastattelukysymykset (yleinen edunvalvonta)

Kysymysten tarkoituksena on selvittää, mitä tarkoittaa edunvalvonta työntekijöiden sekä julkisen sektorin viranhaltijoiden sekä virkamiesten kannalta. Kysymykset ovat yleisluontoisia, sillä käsitellään sekä työntekijöiden että julkisen sektorin virkamiesten tai viranhaltijoiden edunvalvontaa. Tarkoitus ei ole siis keskittyä minkään ryhmän edunvalvontaan, vaan saada tietoa edunvalvonnasta yleisellä tasolla.

1. Mitä tarkoittaa edunvalvonta ammattiyhdistysliikkeessä? Edunvalvonta mielletään hyvin usein työntekijän tai virkamiehen etujen valvomiseksi esimerkiksi koskien palkkausta tai lomiamia. Mitä muuta edunvalvonta pitää sisällään?
2. Miten työntekijöiden ja julkisen sektorilla työskentelevien henkilöiden edunvalvonta eroavat toisistaan? Mitkä ovat keskeisimmät erot?
3. Miten edunvalvonta tapahtuu käytännössä? Toisin sanoen miten erilaisia edunvalvontaan kuuluvia asioita käsitellään?
4. Miten ammattiyhdistysliikkeen tekemä edunvalvonta näkyy yksittäisen työntekijän tai julkisen sektorilla työskentelevän henkilön kannalta?
5. Mitä tarvitaan, jos haluaa lähteä mukaan edunvalvontaan ammattiyhdistysliikkeessä? Mistä kannattaa lähteä liikkeelle?
6. Mihin asioihin kannattaa huomiota, mikäli päättää osallistua edunvalvontatoimintaan ammattiyhdistysliikkeessä?
7. Mitä haasteita edunvalvonta-asioiden kanssa työskentely asettaa asiasta kiinnostuneelle henkilölle?

Liite 3: Haastattelukysymykset (tradenomien edunvalvonta)

Olen tekemässä opinnäytetyötä oikeustradenomiyhdistyksen perustamisesta, jonka yhtenä osana käsittelen edunvalvontaa ammattiyhdistysliikkeessä. Ajatuksena on, että yhdistys hoitaisi sekä työelämässä olevien (siis yksityisellä sekä julkisella sektorilla toimivien) oikeustradenomien sekä oikeustradenomiopiskelijoiden edunvalvontaa. Tarkoituksena on siten selvittää, mitä on tradenomien edunvalvonta ja miten se tapahtuu. Osa kysymyksistä liittyy myös yhdistyksen perustamiseen.

1. Minkälaista edunvalvontaa tradenomiliitto tarjoaa jäsenilleen? Mainitsette sivuillanne työehtojen turvaamisen nyt ja tulevaisuudessa sekä työsuhdeneuvonnan. Minkälaisia muita tapoja teillä on hoitaa edunvalvontaa?
2. Sivuillanne ilmoitatte, että edunvalvontanne tarkoituksena on tradenomien työehtojen turvaaminen sekä niiden kehityksen turvaaminen. Hoidetaanko työehtojen turvaaminen pelkästään esimerkiksi pyrkimällä neuvottelemalla parannuksia työ - tai virkaehtosopimukseen (tai mahdollisesti vaikuttamalla lainsäädäntöön?) Mitä muita tapoja teillä mahdollisesti on?
3. Tradenomiliiton edunvalvonta on jaettu yksityisen sektorin ja julkisen sektorin edunvalvontaan, joka tapahtuu joko ylempien toimihenkilöiden (YTN) tai julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestön (Juko) kautta. Yksityisellä sektorilla edunvalvonnassa käytetään taustaryhmätyötä sekä asiantuntijaryhmiä, julkisella sektorilla neuvottelukunnat. Miten ryhmät toimivat ja mitä asioita niissä käsitellään?
4. Mitä eroa on yksityisellä ja julkisella sektorilla työskentelevien tradenomien edunvalvonnassa? Mitkä ovat tärkeimmät erot?
5. Mitä täytyy tehdä, mikäli haluaa perustaa ammatillisen yhdistyksen ja liittää sen liiton yhteyteen? Ajatuksena olisi, että yhdistys liitettäisiin tradenomiliiton yhteyteen. Minkälaisia toimenpiteitä täytyy tehdä normaalien perustamistoimien lisäksi? Onko teillä antaa esimerkkejä toimivista käytänteistä?
6. Mitä etuja on pienemmän ammatillisen yhdistyksen liittymisestä tradenomiliittoon? Miten alayhdistyksen

Liite 4: Kyselylomake

Hei,

Olen liiketalouden opiskelija Laurea-ammattikorkeakoulusta. Suuntautumisvaihtoehtoni on oikeudellinen asiantuntijuus. Teen opinnäytetyötä oikeustradenomiyhdistyksen perustamisesta, joten olisin kiinnostunut mielipiteistänne. Opinnäytetyön tarkoituksena on toimia apuna oikeustradenomiyhdistyksen perustamisessa.

Oikeustradenomiyhdistyksen tarkoituksena on keskittyä oikeustradenomiopiskelijoiden ja valmistuneiden oikeustradenomien edunvalvontaan. Edunvalvonnalla tarkoitetaan muun muassa yleistä etujen ajamista, työehtojen parantamista, ammatin arvostuksen nostamista sekä tutkinnon tunnettavuuden parantamista. Yhdistyksen luonne olisi siten ammatillinen.

Kyselyn tarkoituksena on tiedustella oikeustradenomiopiskelijoiden ja jo valmistuneiden oikeustradenomien mielipiteitä edunvalvonnasta ja edunvalvonnan eri muodoista. Kysely tehdään luottamuksellisesti ja anonymisti, jolloin yksittäistä vastaajaa ei voida tunnistaa vastaajista.

Kyselyn tekeminen vie vain noin 10 - 15 minuuttia. Toivoisin, että mahdollisimman moni vastaisi kyselyyn.

Hyvää syksyn jatkoa!

Taustatiedot

Sukupuoleni on mies / nainen

Olen iältäni 19-24 / 25 - 29/ 30 - 34/ 35 - 39 / 40 - 44 / yli 45

Opiskelu ja työskentely

Olen tällä hetkellä

Opiskelija

Tutkinnon suorittanut ja työskentelen vakituisesti tai määräajaisesti

Tutkinnon suorittanut, mutta työtön

Tilanteeni on muu, mikä?

Jos opiskelet, opiskeletko

Nuorten koulutusohjelmassa

Aikuisten koulutusohjelmassa

Muunto - tai täydennyskoulutuksessa

Erikoistumisopintoja suorittaen

Muulla tavalla, millä?

Jos työskentelet, työskenteletkö.. (Seuraavat kysymykset koskevat myös oikeustradenomiopiskelijoita)

Julkisella sektorilla

Yksityisellä sektorilla

Kolmannella sektorilla (järjestö, yhdistys, säätiö)

Jos työskentelet julkisella sektorilla, työskenteletkö

Käräjäoikeudessa

Maistraatissa

Hallinto-oikeudessa tai korkeimmassa hallinto-oikeudessa

Ulosottovirastossa

Erytistuumioistuimessa (markkinaoikeus, työtuomioistuin)

Hovi-oikeudessa

Kunnassa
Muualla, missä?

Jos työskentelet yksityisellä sektorilla, työskenteletkö...

Pankissa
Vakuutusyhtiössä
Perintäalan yrityksessä
Asianajotoimistossa
Muualla, missä?

Työskenteletkö mielestäsi oikeustradenomiopintoja vastaavissa tehtävissä? (Koulutusta vastaavilla tehtävillä tarkoitetaan työtä, jossa käytetään juridista tietämystä tai ratkaistaan juridisia ongelmia).

Kyllä / Ei

Edunvalvonta

Olisitko kiinnostunut edunvalvontaan keskittyneestä yhdistyksestä?

Kyllä / Ei

Mistä seuraavista edunvalvonnan muodoista olet kiinnostunut? (Ilmoita kiinnostuksesi asteikolla siten, että 1 merkitsee en ole lainkaan kiinnostunut ja 5 olen erittäin kiinnostunut)

Henkilökohtaisesti annettavista palveluista (esimerkiksi urapalvelut tai palkkaneuvonnasta)

En ole lainkaan kiinnostunut
Olen vain hieman kiinnostunut
Olen hieman kiinnostunut
Olen kiinnostunut
Olen erittäin kiinnostunut

Ammatin ja ammatin arvotuksen kehittämisestä

En ole lainkaan kiinnostunut
Olen vain hieman kiinnostunut
Olen hieman kiinnostunut
Olen kiinnostunut
Olen erittäin kiinnostunut

Työehtojen parantamisesta

En ole lainkaan kiinnostunut
Olen vain hieman kiinnostunut
Olen hieman kiinnostunut
Olen kiinnostunut
Olen erittäin kiinnostunut

Koulutuksen laadun ja sisällön kehittämisestä

En ole lainkaan kiinnostunut
Olen vain hieman kiinnostunut
Olen hieman kiinnostunut
Olen kiinnostunut
Olen erittäin kiinnostunut

Työhyvinvoinnin turvaamisesta

En ole lainkaan kiinnostunut

Olen vain hieman kiinnostunut
Olen hieman kiinnostunut
Olen kiinnostunut
Olen erittäin kiinnostunut

Tutkinnon arvostuksen ja tunnettavuuden kehittämisestä

En ole lainkaan kiinnostunut
Olen vain hieman kiinnostunut
Olen hieman kiinnostunut
Olen kiinnostunut
Olen erittäin kiinnostunut

Tutkintotavoitteisiin vaikuttamisesta

En ole lainkaan kiinnostunut
Olen vain hieman kiinnostunut
Olen hieman kiinnostunut
Olen kiinnostunut
Olen erittäin kiinnostunut

Oikeustradenomiopintojen vastaavuudesta työtehtäviin nähden
(esimerkiksi työtehtävien vaativuus tai opintojen sisältö)

En ole lainkaan kiinnostunut
Olen vain hieman kiinnostunut
Olen hieman kiinnostunut
Olen kiinnostunut
Olen erittäin kiinnostunut

Opiskelijoiden lakisääteisten oikeuksien toteutumisesta työelämässä

En ole lainkaan kiinnostunut
Olen vain hieman kiinnostunut
Olen hieman kiinnostunut
Olen kiinnostunut
Olen erittäin kiinnostunut

Mitä toivoisit yhdistykseltä tai yhdistyksen toiminnalta? Sana on vapaa.